

katolički list

ZVONIK

GODINA: IV

BROJ: 9 (35)

Subotica, rujan (septembar) 1997.

Cijena: 5,00 N. din.

**DRAGI MLADI !
PROBUDITE SE, USTANITE,
NE BOJTE SE...**

PROBUDITE SE, USTANITE, NE BOJTE SE...

Volim promatrati masu koja se sva zanese kad se pokrene jedan njezin dio, te je nalik valovitom moru. Imali smo prilike takvo gibanje promatrati proteklih dana u Parizu na XII. svjetskom susretu mladih. No, ono što se u Parizu vidjelo, čulo i doživjelo, daleko je više od jednog "gibanja mase". U Parizu se zbilo jedno duhovno gibanje koje je zahvatilo milijunsku masu mladih katolika iz 157 zemalja svijeta. Mladi Kristom zahvaćeni, koji su u Pariz došli otkriti gdje to on "stanuje", Duhom poneseni doživješe radosni zanos kršćanskog zajedništva. Taj zanos podržavale su kateheze o Isusu, druženje s mladima iz "svakog puka i jezika" pod nebom, ljubaznost i gostoljubivost domaćina te različiti drugi programi koji su uzdizali ljudski duh i hranili kršćanske duše. Vrhunac tog zanosa bilo je "Sveto Trodnevlje" koje mladi proslaviše s Papom, starcem - tako mladog i zanosnog duha. Zanos mladih iz Pariza - to snažno duhovno gibanje - prenijelo se najprije putem televizije na čitav svijet, a onda i živom riječi i svjedočenjem samih sudionika ovog veličanstvenog i "čudesnog događaja nade".

Onom, već davno određenom, geslu ovog skupa: "Gospodine, gdje stanuješ? Dođite i vidjet ćete!", Parižani su dodali još jedno: "Probudite se, ustanite, ne bojte se...". Mislim da je ovo bilo potrebno reći mladima (i ne samo mladima) cijeloga svijeta! Doista, čini se da velika većina mladih katolika doista spava dubokim snom RAVNODUŠNOSTI! Kao da živimo u svijetu mladih staraca nezainteresiranih, neodgovornih, zahvaćenih mentalitetom "uživanja života", a opet, s druge strane, željnih smisla, prave radosti i istinske sreće!

Susret mladih u Parizu snažan je poziv svim mladim (i ne samo mladim) katolicima svijeta: Probudite se! Ustanite! I onda još jedan jako važan poticaj: Ne bojte se! Onaj koji spava, da bi izišao iz "svijeta snova" na "javu života", mora se najprije probuditi, zatim ustati. Nije, naime, dovoljno budan promatrati što se oko tebe zbiva i konstatirati što bi trebalo učiniti. Potrebno je uključiti se u tokove života aktivno! Za to je, pak, potrebno puno hrabrosti, odvažnosti, odlučnosti, ustrajnosti - i stoga poticaj: Ne bojte se!

Da bi mladi katolici postali ono što trebaju biti, da bi ostvarili ono što od njih očekuju Crkva i svijet, moraju otkriti smisao svog života, a to je ISUS. **ISUSU KRISTU SE TREBA PRIBLIŽITI. Treba otići u njegovu "kuću". Susresti se s njim. Čuti njegovu riječ! Primiti milosne darove! I onda KRENUTI U ŽIVOT, tj. MOLITI - RADITI - LJUBITI!** Takvi su nam mladi potrebni na pragu trećeg tisućljeća. Samo takvi mladi bit će sposobni promijeniti svijet i ostvariti civilizaciju ljubavi navješćujući Kristovo evanđelje naraštajima trećeg tisućljeća!

Dobro bi bilo da ZANOS Pariza ne bude poput balona koji će se brzo ispuhati ili raspuknuti. Dobro bi bilo da to bude ZANOS koji TRAJE! Molimo i mi s Papom koji je nakon povratka iz Pariza molio s hodočasnici u Castel Gandolfu: "To što smo zajedno doživjeli u Parizu prošlih dana bio je čudesan događaj nade, nade koja je iz srca mladih odskočila u svijet. Molimo da se zanos tolikih mladića i djevojaka, koji su došli sa sve četiri strane svijeta, nastavi i donese obilne plodove u uvijek mladoj Crkvi novoga tisućljeća".

Ovaj zanos očekujemo i mi u našoj biskupiji, jer osamnaest mladića i djevojaka iz naše biskupije također je bilo u Parizu!

Ovim brojem "Zvonika" želimo taj zanos prenijeti i na sve drage čitatelje i zato je on sav u znaku mladih, Pape, Pariza...

Nije li ovaj zanos providencijalan na početku nove školske i vjeronaučne godine! Nek ona započne zanosno. Nek započne s Kristom. Nek bude sva u znaku Krista u ovoj godini njemu posvećenoj, pa će onda "Tebe Boga hvalimo" na kraju školske godine biti još zanosniji, mladi još radosniji, bolji i sretniji a naša Crkva privlačnija i brojnija! Dao Bog da tako bude!

Ispunjen čudesnom nadom, sve vas srdačno pozdravlja i voli,

Vaš urednik

GOSPODINE, GDJE STANUJEŠ?

"Dođite i vidjet ćete!" Pozvao si nas, Gospodine, skupa s tisućama mladih iz čitavoga svijeta. "Dođite i vidjet ćete!" Radosno smo se odazvali pozivu i pošli na dugi put da Te prepoznamo, susretnemo i budemo s Tobom u Parizu. I što smo bili bliže cilju, srce nam je sve više gorjelo od radosnog čeznuća za Tobom. I progovorio si nam ondje, Gospodine, po svom Namješniku. Čuli smo Tvoju riječ utjehe i nade. Pozivao si nas najprije da Te prepoznamo u bratu čovjeku, osobito u siromasima, progobjenima, patnicima, ožalošćenima, bolesnima, osamljenima... Potom si nam se snažno očitovao u presvetoj Euharistiji, u Kruhu života! A onda si nas pozvao i poveo po divnim pariškim crkvama da čujemo nasljednike Tvojih apostola koji su nam svjedočili govorili o Tebi, o Tvojim prisutnosti u svetim sakramentima po kojima nas preporučaš na novi život, život zajedništva s Tobom, u Crkvi. Vrhunac našeg druženja i susreta s Tobom bilo je bdjenje u kojem smo s upaljenim svijećama i ražarenih srdaca, kao u vazmenom bdjenju, bili dionici krsnog slavlja i sudionici radosti deset novokrštenika i krizmanika. I tako smo čekali "zoru uskrsnuća" - nedjeljni susret s Tobom. Ta nedjeljna misa bila je drugačija od svih koje smo do tada doživjeli. U nepreglednom mnoštvu od preko milijun ljudi bili smo svi jedno srce i jedna duša! I ponovno smo Te susreli i prepoznali u Tvojim riječi, u "lomljenju kruha", u zajedništvu s braćom i sestrama sa svih pet kontinenata, a napose smo Tvoju prisutnost prepoznali i Tvoju blizinu osjećali u našem dragom Sv. Ocu.

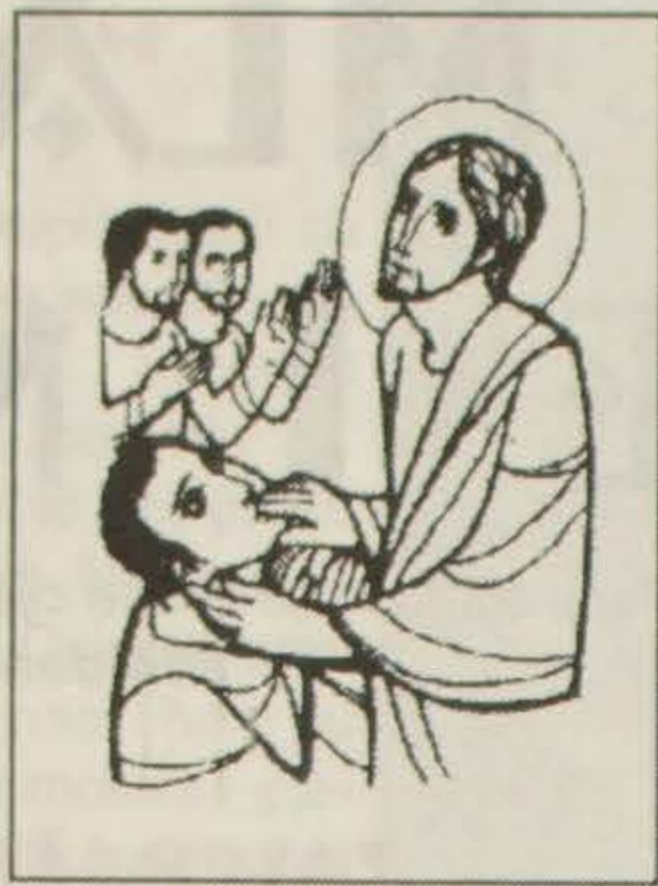
Hvala Ti, Gospodine, što si i nas sedamdesetdvoje, iz ove Zemlje, pozvao da vidimo gdje stanuješ. Hvala Ti što smo sve te dane smjeli biti u Tvojim blizini kao Tvoji izabrani i ljubljani učenici... Daj nam snage da se na tom ne zaustavimo. Pomozi nam da svugdje i svima pripovijedamo i svjedočimo o Tvojim prisutnosti, o svim Tvojim silnim i čudesnim djelima, o Tvojim neizmjerljivoj dobroti i ljubavi. Želimo, Gospodine, sve ljude koji Te još ne poznaju dovesti k Tebi da i oni vide "gdje stanuješ" te shvate da si Ti jedini Spasitelj svijeta jučer, danas i uvijek. Želimo da i oni, kao mi, iskuse Tvoju blizinu, ljepotu Tvog evanđelja i života s Tobom, te zajedno s nama slave Tvoje sveto ime ovdje i u vječnosti. Pomozi nam, Gospodine, da doista budemo Tvoji apostoli na pragu trećeg tisućljeća!

S. Silvana

Piše: Andrija Kopilović

24. nedjelja kroz godinu
14.09.1997.

Iz 50,5-9a
Jak 2,14-18
Mk 8,27-35

**ISUSOVO POSLANJE
I PROSLAVA
U MUCI**

Čovjek redovito vrlo teško prihvaća apsurdne stvari. Mnoge, koje nisu takve, takvima proglašava da ih ne mora prihvatiti. Isus je danas u situaciji da od svojih učenika traži vjeroispovijest da bi im mogao navijestiti naum spasenja koji od njega traži trpljenje i smrt. To je za židovski razum onoga vremena neprihvatljivo, jer priznati Isusa Mesijom znači priznati pobjednika a nikako patnika i smrtnika. Međutim, Isus, ne štedeći njihovu kolebljivost, hrabro navješćuje da je put do njegove pobjede preko otkupljenja, patnje i same smrti. Stoga je vrlo zahtjevan: Tko hoće poći za njim, može samo tako i nikako drugačije. Križ i patnja postaju sastavnice spasenja i čovjek tek po njima biva pobjednikom i spašenikom. Na prvi pogled se čini da je to "gubljenje i samoga života". Pa neka bude! Ali je to jedini put do pravoga života i ovdje u tijelu i za vječnost. Tako se protuslovlje u ekonomiji spasenja otvara kao put života.

26. nedjelja kroz godinu
28.09.1997.

Br 11,25-29
Jak 5,1-6
Mk 9,38-43.45.47-48

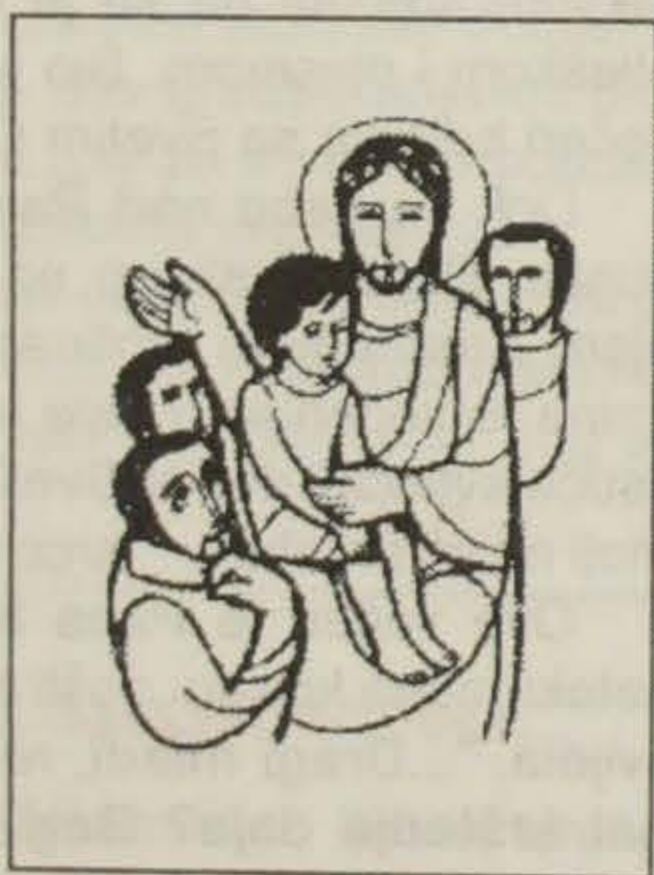
ZA I PROTIV

Rijetko je koje stoljeće toliko razdjeljujuće, kao ovo naše. Čovjek je grijehom već u sebi podijeljen, a tolikim vanjskim uvjetima na beskonačne podjele pod raznim vidovima, te se uvijek nameće neugodno pitanje: da li je ovaj naš ili nije. Takvo pitanje "naš" i "vaš" nije zaobišlo ni apostolski zbor. Jednako tako svaka podjela rađa mogućnošću višestruke prosudbe koja rađa divljenje, odobravanje, zavist, prihvaćanje, odbijanje... Isus nadrađa takve prosudbe te poučava učenike da je nemoguće biti istinski dobar ili činiti istinski božanske znakove ili ljubiti pravom ljubavlju ako to nije od Boga. Stoga je potrebno prihvatiti sve ljude koji čine dobro i s njima surađivati jer tko god je Božji, taj je naš. Međutim, strahovito je odgovorno bilo koga u tim podjelama navesti na krivi put ili sablazniti ponašanjem, jer odbacujući ga ili ga navodeći na zlo bivaš njegovim ubojicom. Stoga je bolje osakatiti sebe pa se spasiti, nego tobože neosakaćen krivo suditi. Sablazan o kojoj Isus govori zbunjuje ali posve jasno poručuje da je uzročnikom i samoga pakla. Razdioba, dakle, na "naš" i "vaš" uvijek je jezovito opasna i zato nije od Duha, a sablazan je, nažalost, uvijek od Zloga.

3

25. nedjelja kroz godinu
21.09.1997.

Mudr 2,12.17-20
Jak 3,16-4,3
Mk 9,30-34

SLUGA SVIJU

Odlomak evanđelja današnje nedjelje očituje nam dvije izrazite crte ljudskoga ponašanja. S jedne strane je ponašanje Gospodina Isusa, a s druge strane njegovih učenika. Isus ima potrebu povjeriti svoju tjeskobu u vezi njegova izručenja, ubijanja i smrti koja ga, ljudski govoreći, stalno prati. Sin Čovječji ima potrebu podijeliti s najbližim prijateljima tjeskobu svoga poslanja ali odmah i utjehu koja navješta pobjedu u uskrsnuću. Pošto je ta dimenzija Isusovog poslanja nejasna, nisu je razumjeli, nisu je prečuli, ali nisu joj posvetili ni dovoljno važnosti da bi o tom s Isusom razgovarali. Isus je prijatelj koji se ne nameće ali prijatelj koji razumije pa i onda kada njega ne razumiju. S druge strane, učenici se pokazuju do kraja ljudima u žučnoj raspravi o tome tko je zapravo najveći. Isus razumije i takav razgovor jer na koncu čovjeku nikada nije posve svejedno što o njemu misle drugi i koja je njegova prava veličina. I sada dolazi divno iznenađenje i rješenje s porukom koja je vidljiva, opipljiva i prihvatljiva. Među njih stavlja dijete kao ono koje je potrebno pomoći, te veličinu čovjekovu mjeri po spremnosti ljubavi i dobrohotnosti srca kojim prima jedno ovakvo dijete i služi mu. Dakle, najvažnije je biti velik služeći male.

27. nedjelja kroz godinu
5.10.1997.

Post 2,18-24
Heb 2,9-11
Mk 10,2-16

**BOŽJE DJELO
- JEDINSTVO
MUŽA I ŽENE**

Često ljudi otajstvo braka prisvajaju sebi kao ljudsku ustanovu. Međutim, važno je vjernički otvoriti svoje oči Stvoriteljevoj zamisli da su muškarac i žena kao jedan čovjek božanska zamisao i božanska ustanova. A božanska zamisao i ustanova utkani su u ljudsku narav - puno toga se može mijenjati ali narav ne. Mijenjaju se i zakoni i običaji, ali se u čovjeku i na čovjeku osjeća njihova štetnost ili korisnost. Stoga Isus jasno govori: čovjek to ne smije rastaviti. Isus, braneci i navješćujući o braku njegov božanski izvor, ukazuje jasno da svi običaji i zakoni mogu biti samo ili na spas ili propast čovjeka. U takav čovjekov rast dolazi i dijete kao Božji dar i prilika za čovjekovo usrećenje pred Bogom i za Boga. Dijete je stvarnost božanske prisutnosti u obitelji. Ono svojom jednostavnošću, otvorenošću i mogućnošću primanja postaje i odraslima znak i primjer. Stoga je duša djetetova odsjaj Kraljevstva Božjega, ali i stalno ogledalo nas odraslih koliko smo Kraljevstvo Božje i koliko smo prikladni za Kraljevstvo Božje. A nježnost i ljubav kojom Isus prihvaća djecu ostaje cijeloj društvenoj zajednici primjer i nadahnuće kako i što činiti.

DANI MLADIH, MOLITVE I MILOSTI

Papa blagoslivlja mlade cijeloga svijeta na pragu trećeg tisućljeća;
866 dana do 2000. godine

ZAIGRAJE DIVOJKE I MOMCI U NAJLIPČU SVILU OBUČENI

U srijedu, 20. kolovoza u Site de Janson, u školi koja je bila domaćin mladima iz Rumunjske, Italije i Jugoslavije, mladi su se predstavili jedni drugima svojim folklorom.

Našu zemlju predstavili su Subotičani bunjevačkim narodnim igrama. Iako su bunjevačke igre mnogo staloženije i mirnije od rumunjskih igara, naš je folklor privukao veliku pažnju, a mnogi mladi Francuzi, Talijani i Rumunji su zaigrali trudeći se "uhvatiti ritam".

OSVIJETLJENO NEBO I DUŠE Bdjenje u noći 23. kolovoza

Nakon dočeka Svetog Oca 21. kolovoza na Marsovim poljana, s nestrpljenjem se očekivao ponovni susret s njim na bdjenju u subotu 23. kolovoza na Longchamp-u (naziv hipodroma u Bulonjskoj šumi). Kako je vrijeme odmicalo, a Papin se dolazak približavao, uzbuđenje mladih hodočasnika je raslo. Uхватivši dobar položaj uz trasu kojom će možda Papa proći u svom papamobilu, promatrala sam jednu temperamentnu mladu Talijanku koja je stajala uz samu liniju puta, ali se na žalost tu zatekla bez fotoaparata. Kakvom se ona gorljivošću borila da se, dovikujući svoje poznanike čak na drugoj strani odvojene zone, domogne svoga fotoaparata! Kada ga je napokon preko desetak ruku primila u svoje ruke, lice joj se ozarilo takvom srećom da su je oni koji su je okruživali pozdravili burnim pljeskom i pjesmom. Bio je to samo jedan od nagovještaja prelijepe večeri bdjenja sa Svetim Ocem.

Dok se nebo nad Parizom oblačilo u purpurne boje zalazećeg sunca, Papa je stigao na Longchamp pozdravljen pljeskom, klicanjem i mahanjem stotinama zastava mnogih država svijeta. Noć i tmina te večeri nisu pale na hipodrom. Nebo se osvijetlilo stotinama tisuća svijeća i dok je Sveti Otac pozdravljao prisutne riječima: "Dragi moji mladi prijatelji..." srca su kucala u istom ritmu kličući - ALELUJA!

Ove večeri je Papa Ivan Pavao II. krstio i krizmao 10 mladih katekumena koji su došli sa pet kontinenata iz devet različitih država svijeta. "...Dragi mladi, rekao im je, da li znate što vam sakrament krštenja daje? Bog vas priznaje za svoju djecu i pretvara vaše postojanje u priču ljubavi s njim. On vas približava Kristu kako biste bili u mogućnosti ispuniti vaš osobni poziv. On je došao da s vama uspostavi savez i nudi vam svoj mir. Živite od sada kao djeca svjetla koja znaju da su izbačena Spasiteljevim križem."

Ova čudotvorna večer molitve, svjetlosti i ljubavi urezala se duboko u srca svih hodočasnika. O njoj će se, sigurna sam, često govoriti kao o momentima kada se Kristova ljubav i prisutnost najviše osjećala, kada smo bili najjače povezani ne samo rukama nego i punim srcima.

Bernarda

LANAC BRATSTVA OKO PARIZA

U subotu, 23. kolovoza oko cijelog Pariza su se okupili mladi hodočasnici da bi se uhvatili za ruke i tako stvorili LANAC BRATSTVA. Francuski radio je u 11 sati dao obavještenje da će se mladi uhvatiti u lanac i na minutu i pol prekinuti saobraćaj i tako posvjedočiti želju svih naroda za stvaranjem mira i bratstva u svijetu. U ovom lancu bili su uključeni svi narodi svijeta bez obzira na godine, boju kože, vjeru... Bio je to doista dirljiv prizor. Kakva moć - s rukom u ruci za ljepšu i sretniju budućnost cijeloga svijeta!

Bog mladi!

U Parizu se ove godine dogodio Svjetski dan mladih i susret s papom Ivanom Pavlom II. Tom susretu prisustvovalo je oko milijun mladih iz cijeloga svijeta. Toliko mladih na jednom mjestu s jednim ciljem - za Vječnu Ljubav, fascinira ili bi trebalo fascinirati sve ljude na svijetu.

Sedamdeset mladih iz svih biskupija SRJ imalo je milost sve to proživjeti "na licu mjesta". Predvođeni kotorskim biskupom mons. Ilijom Janjićem, o. Ignacijem Belakom, isusovcem iz Beograda, vlč. Tiborom Kiraljom iz Banata i s. Silvanom Milan pošli smo na dugi put 16.08. da bismo se pridružili milijunskom mnoštvu mladih koji su željeli zajedno s Papom otkriti "gdje stanuje Gospodin".

Ovaj događaj je toliko značajan za mlade cijeloga svijeta da STRANICE MLADIH posvećujemo upravo toj temi. Nek se ne ljute oni koji su za ovaj broj pripremili svoje priloge. Objavit ćemo ih u sljedećem broju.

Budući da "Zvonik" na posebnim stranicama opisuje slijed pariških događanja "iz sata u sat", na ovom mjestu donosimo naše izvještaje, naša doživljavanja, naše utiske. Možda će se ponešto ponoviti. Ali shvatite ovo kao govor srca... Tako smo to doživjeli i pokušali staviti na papir. Kažem namjerno "pokušali", jer teško je to izreći, opisati... Ipak pokušali smo. Evo!

Papa nas je tih dana poticao na aktivnost. Potiče nas mlade, ne druge ljude - starije ili mlade, već baš nas. I sve one koji se osjećaju mlado. Šalje nas da mi budemo propovjednici i svjedoci Kristove ljubavi. Da dajemo sebe drugim ljudima u potrebi, a ne da se prodajemo.

Na nama ostaje svijet. To nije izlizana fraza nego stvarnost. Moramo se boriti za bolji i ljepši svijet. Ne oružjem, ratovima i mržnjom nego ljubavlju i praštanjem. Mi moramo graditi svijet da buduća pokoljenja ne bi zaboravila Krista našom krivicom. Papa nam je to stavio na srce. Na nama je da se odlučimo i krenemo.

Završavam Papinim riječima: "Dragi mladi ljudi, Crkva vjeruje u vas. Ona očekuje od vas da budete svjedoci Uskrslog kroz cijeli vaš život."

Vaša Jasna

Naši s mladima sa Tajvana

**GOVORILI SMO JEZIKOM
LJUBAVI I MIRA**

U Parizu su se od 18-24. kolovoza okupili mladi sa svih kontinenata s jednim istim ciljem: da se susretnu sa Sv. Ocem i da se duhovno obogate. Vrhunac cjelokupnog programa bila je sv. misa u nedjelju 24. kolovoza na pariškom hipodromu. Na misi je bilo preko milijun vjernika od kojih je većina bila mladih. Na sv. misi svi smo bili ujedinenih srdaca i molitava. Osjećali smo se tako bliskima sa svima koji su bili oko nas. Ruke su se sklapale dok je hipodromom odjekivala molitva i pjesma. Ljudima su blistala lica od radosti dok su pružali ruku mira jedni drugima. Različiti jezici stopili su se u jedan jedini svima razumljiv jezik: jezik ljubavi i mira. Sve razlike u kulturama i podrijetlu su nestale. Bili smo tamo s jednim jednim razlogom: proslaviti Boga.

"Gospodine, gdje stanuješ!?" je pitanje koje je bilo-moto čitavog susreta. Poslije tjedan dana traženja odgovora, u nedjelju smo ga na sv. misi, pronašli. Gospodin je bio s nama zajedno cijelo vrijeme u Parizu.

Riječi su preslabe da bih opisala ono što smo svi doživjeli u svojim srcima. I dok mi u srcu odjekuju glasovi milijun grla, ostajem zadivljena nad svim što se dogodilo tih dana u Parizu.

Monika Vekonj, Sombor

Mladi iz SRJ predvođeni koforskim biskupom mons. Ilijom Janjićem

*Tijekom proteklih tjedan dana na susretu mladih u Parizu koji je nosio naziv "Gospodine, gdje stanuješ? Dođite i vidjet ćete", svatko tko se potrudio našao je odgovor u svom srcu. Netko je našao svoj mir, netko je učvrstio svoju vjeru u Boga kroz druženje sa Svetim Ocem i mladima iz cijelog svijeta. "Svatko se mogao napuniti kao čaša vodom onoliko koliko je bio spreman za to"- kako je rekao biskup Janjić.

Marija (Đurđin) i Darko (Petrovaradin)

*Susret s Papom mi je bio najljepši, a to nam je bio i cilj ovog putovanja. Između ostalog, Pariz je jako lijep grad i vrijedjelo je otići. Ja sam jako zahvalna svom župniku Szüngyi Lászlu i mojoj zajednici koji su mi omogućili ovo lijepo novo duhovno iskustvo.

Mađar Rozalia, Temerin

*Prvo i prvo bih htio zahvaliti svima koji su mi omogućili da odem u Pariz. Susret s Papom - to je za mene najljepši doživljaj u mom životu. Što se tiče Pariza, stvarno je prelijep grad.

Trusina Jozef, Selenča

SUPER ORGANIZACIJA

Da li je moguće oko 600 000 mladih u toku tjedan dana, u nedjelju i više od milijun mladih ljudi, smjestiti, nahraniti toplim obrokom, održati red u tako velikom gradu kao što je Pariz?

Da, moguće je jer su se Francuzi pripremali godinu dana za ove dane. Nekoliko tisuća mladih volontera je dežuralo na ulicama, u crkvama, stanicama metroa, na mjestima skupljanja... Pazili su na red, dijelili letke, brinuli o hrani, smještaju, vodili su goste po gradu, pružali prvu pomoć... Zbog velikih vrućina mnogi su zatražili i liječničku pomoć a ona je bila besprijekorna. Na svakih 500 metara bio je znak Crvenog križa i domaćini su svakom povrijeđenom dodijelili i pratioca uz svu ostalu medicinsku brigu. Sav gradski prijevoz bio je besplatan, a ulaznice za razne muzeje bile su s velikim popustom... Jednom riječju: fascinantna, besprijekorna organizacija!

Mi iz SRJ imali smo još posebnu milost da smo bili smješteni u predivnim obiteljima u samom centru Pariza. Ne možemo riječima zahvaliti za njihovu kršćansku brigu oko nas svih tih dana. Bog ih blagoslovio!

B.K.

DIVNO, NEOPIJSIVO, NEZABORAVNO...

Vođa puta blo je o. Ignacije iz Beograda

*Zajedništvo, ljubav, druženje, prijateljstvo, zajedničke molitve, nova poznanstva...

Nikolina Crnković, Golubinci

*Druženje, novo prijateljstvo, susret s Papom, zajedničke molitve, a svjedelo mi se posebno bdjenje u subotu uveče.

Dalibor Petrović, Kotor

*Na ovom putovanju mi se svjedelo duhovno i tjelesno obogaćenje i duh jedinstva...

Jožef Sabo, Busenje

*Pokušati napisati što mi se svjedelo bilo bi nemoguće. Svidjelo mi se sve; i ono što je bilo manje lijepo ostalo je u meni, što je teško opisati, isto kao i ono što je bilo fantastično... Puna lijepog sanjam život vedar i tih, da se ne kidam i ne lomim svijetom.

Valentina Borić, Sremski Karlovci

S kardinalom Puljićem

*Ono mnoštvo upaljenih svijeća oplijenilo je naše srce, koje je zaželjelo biti stalno upaljeno na glavnom izvoru svjetla - na Isusu Kristu. Svakako vrhunac doživljaja bila je misa koju je na hipodromu predvodio sv. otac Ivan Pavao II. Vrlo uspjele i značajne su bile i kateheze u više od 90 crkava Pariza i u 20 različitih dvorana... Ovaj skup mladih u Parizu je novi doprinos Crkvi u pripremanju za veliki jubilej Crkve - 2000.

Izgleda da mladi ne žele unići u novi milenij umorni, prazni, nego puni novog duha žele s Kristom biti magnet i za ostale mlade koji se gube u raznim surogatima sreće i zamamnostima ovoga svijeta.

I mladi iz Jugoslavije u svojoj različitosti doživjeli su jedinstvo Crkve. Drago mi je da sam i na putu i u Parizu bio s njima. Dao Bog da puni novih doživljaja budu kvasac i svjetlo i sol u sredini u kojoj žive.

Ilija Janjić, biskup kotorski

*Svojim riječima "Na vama mladima svijet ostaje! I ako ga netko može promijeniti, to ste vi!" Papa nas je potaknuo na razmišljanje. Mislimo da mi mladi trebamo početi utjecati na starije. Moramo im reći da je ljubav izvor svakog života i da trebamo ljubiti kako bližnje tako i neprijatelje. Mi smo shvatili u Parizu i htjeli bismo to reći svima: Mladi, držite se Boga i vjerujte u njega. On vas nikada neće ostaviti ni iznevjeriti.

Mirjana Brčić Kostić, Đurđica Malagurski, Nikola Matković, Dajana Prčić, Davor Šimić i Ivana Čoban

Priredila Jasna C.

Piše: Stjepan Beretić

3. rujna Sveti Grgur Veliki

(*540 + 12. 03. 604.)

* sin rimskoga senatora * neženja radi kraljevstva nebeskoga * rimski gradonačelnik *
* benediktinac * đakon u diplomatskoj službi Svete Stolice * opat * bježao od Petrove stolice *
* bosonogi papa pokornik * papa koji je izbjegavao kažnjavanje * misionar * propovjednik *
* otac gregorijanskoga koralu * moralist * pastoralist * Veliki sluga slugu Božjih * crkveni naučitelj *

Senatorski sin - papinski nuncij

Premda je danas Grgur dosta rijetko ime u Bačkoj a nikada niti nije bilo jako često, ipak radi onih koji nose ime Grgur, kao i radi ugleda koji u povijesti Crkve ima papa Grgur, prozvan Velikim, vrijedi se pozabaviti tim velikanom Crkve. Gotovo u svim našim crkvama naći ćemo sliku ili kip toga uistinu velikoga pape. Spomen-dan svetoga Grgura Velikoga se prije slavio 12. ožujka. Ime Grgur je grčkoga podrijetla a znači budan sam, oprezan, pozoran.

Grgurov otac je bio Gordijan, rimski plemić i senator. Grguru su bile 33 godine kad je postao gradonačelnik Rima. Bio je vrstan pravnik, ali pokraj svega nezadovoljan. Grgur je jako težio za duhovnim zvanjem. Htio je postati redovnik. Zato se nije niti ženio. Nakon očeve smrti baštiniio je veliko bogatstvo. Roditeljsku kuću je dao tako obnoviti da je u njoj uredio benediktinski samostan svetoga Andrije. Sedam je samostana podigao, te im dao pravilo svetoga Benedikta. I sam je stupio u benediktinski samostan ali ne za dugo... Papa ga je zaredio za đakona te ga poslao kao svoga izaslanika u Carigrad. Sedam je godina bio u diplomatskoj službi Svete Stolice na carigradskom dvoru. To je vrijeme proveo u molitvi i studiju teologije.

Ponizan papa

Čim se iz Carigrada vratio, odmah je nastavio samostanski život. Postao je opatom jednoga samostana. Do svoje 50. godine mogao se radovati samostanskom životu. Poslije smrti pape Pelagija II. izabraše Grgura za papu. Benediktinac Grgur je pobjegao ne bi li izbjegao papinstvo. Međutim, Rimljani su ga pronašli i nagovorili da ipak postane rimskim biskupom. Za Grgura je znameniti Bossuet izjavio: "On je najsavršeniji uzor kako treba upravljati Crkvom." U Rimu je u vrijeme dok je bio papom harala najprije poplava, pa glad, i konačno kuga. Zato je naredio pokorničke ophode po gradu. Iz jedne bi crkve polazila procesija svećenika, iz druge redovnica, iz treće redovnika, iz četvrte dječaci, iz pete udovice i tako dalje. Svaki se ophod kretao moleći se prema crkvi svete Marije Velike, gdje su bile zajedničke molitve. Papa Grgur je u procesijama hodao bosonog. Predaja bilježi da se za jednoga ophoda ukazao arkanđeo Mihael s isukanim mačem. Kako je kuga naglo prestala, Rimljani su svoga biskupa Grgura počeli držati čudotvorcem. Jednom se sveti Grgur već bio pripremio da služi svetu misu. Javiše mu da se jedan gladan čovjek onesvijestio pred crkvom. Svukao je sa sebe misno odijelo uz riječi: "Ako netko u Rimu umire od gladi, to znači da papa nije dostojan služiti svetu misu". Misu je odslužio tek kad je nahranio nesretnika. Za njegovim je stolom svaki dan jelo dvanaest siromaha. Vrijedni i dobri papa je organizirao dopremanje pšenice sa Sicilije, pa je i na taj način pomogao gladnim građanima Rima. Tako je papa Grgur bio pravi otac siromaha. Propovijedanje je smatrao vrlo važnom pastirskom službom.

Grgurove zasluge

Godine 593. Grgur je uspio diplomatskim putem neprijatelje Rima Langobarde preokrenuti u prijatelje, te ih je pripremio za krštenje. Sve je učinio da se obnovi uprava Crkve: pravno je do-tjerao upravljanje biskupijama. Toliko je revnovao oko liturgijskoga pjevanja, i tako ga je obnovio, da se službeno crkveno pjevanje po njemu zove gregorijanski koral i gregorijansko pjevanje. Papa Grgur je pokrenuo misije na britanskim otocima. Tako je u

Englesku poslao četrdeset misionara benediktinaca na čelu s opatom već spomenute opatije svetoga Andrije, među kojima se posebno isticao sveti Augustin Kenterberijski. Dodamo li k tome i Grgurovu spisateljsku djelatnost, neće nas začuditi Grgurov "nadi-mak" Veliki. U svome djelu "O Jobu" piše o kršćanskom čudoređu (moralu). "Homilije" su zbirka od četrdeset propovijedi za različite prigode kroz cijelu godinu. U svojim homilijama često navodi Sveto Pismo i njemu posebno dragog pisca: svetoga Augustina. Napisao je i djelo "Pastoral", da bi dao upute za pastirsko djelovanje klera. U četiri knjige pod naslovom "Dijalog" razlaže čudesa svetaca i život svetoga Benedikta. Iz njegovoga djela "Pisma" govori nam njegova briga za Crkvu iz 848 pisama. Pokraj sve te velike i sveobuhvatne djelatnosti bio je beskrajno ponizan. Evo što je napisao na jednom mjestu: "Opisao sam dobroga pastira, a ja to nisam. Pokazao sam obalu savršenosti do koje valja doći, a ja se osobno nalazim još u valovlju svojih pogrešaka i nedostataka. I zato, da ne bih doživio brodolom, molim vas, bacite mi dasku spasa svojim molitvama!" Da bi izbjegao kažnjavanje, strpljivo je opominjao. Izbjegavao je pompu trudeći se da uvijek ostane malen. Prozvaao se "SERVUS SERVORUM DEI" - sluga Božjih slugu. Njegov spomendan se u Crkvi slavi 3. rujna zato što je toga dana 590. godine bio posvećen za biskupa.

Grgurova slava

Sveti Grgur je, prema jednim, "svetošću pobijedio Antuna, rječitošću Ciprijana, a mudročću Augustina". Drugi su ga prozvali Božjim konzulom. Treći mu među crkvenim naučiteljima ne nalaze ravnog. Uz Ambrozija, Jeronima i Augustina sveti Grgur je jedan od četvorice zapadnih crkvenih naučitelja. Istočni naučitelji Crkve su: Atanazije, Bazilije, Grgur Nisenski i Ivan Krizostom (Zlatousti). Zapadnima se još pridodaje i Leon Veliki a istočnima Ćiril Jeruzalemski. Zapadnim crkvenim naučiteljima je Sveta Stolica pridružila i zaštitnicu Subotice i subotičke katedrale, karmelićanku Tereziju Veliku. U mjesecu listopadu na Misijsku nedjelju 1997. godine Ivan Pavao Drugi će naučiteljicom Crkve proglasiti i svetu Malu Tereziju. Svetoga Grgura prepoznajemo u umjetnosti po biskupskoj mitri ili papinskoj tijari na glavi, s biskupskim štapom u obliku dvostrukoga križa. Nerijetko ga prikazuju s golubicom, jer ga je Duh Sveti u obliku golubice nadahnjivao dok je pisao. Ponekad se prikazuje s modelom crkve u ruci da se naglasi njegova uloga u izgradnji Crkve.

Prema: Zlatan Plenković, *Sto uzoraka nebeskih, Korčula 1980, str. 123-124; Ante Pavlović, Povijest Crkve kroz likove svetaca, Slavonski Brod 1982, str. 52; Antun Jarm, Imena i imendani, Zadar 1996, str. 94; Josip Antolović, S duhovnim velikanima kroz rujna, Zagreb 1979, str. 33-38. i Anđelko Badurina, Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1979, str. 185. i 246.*

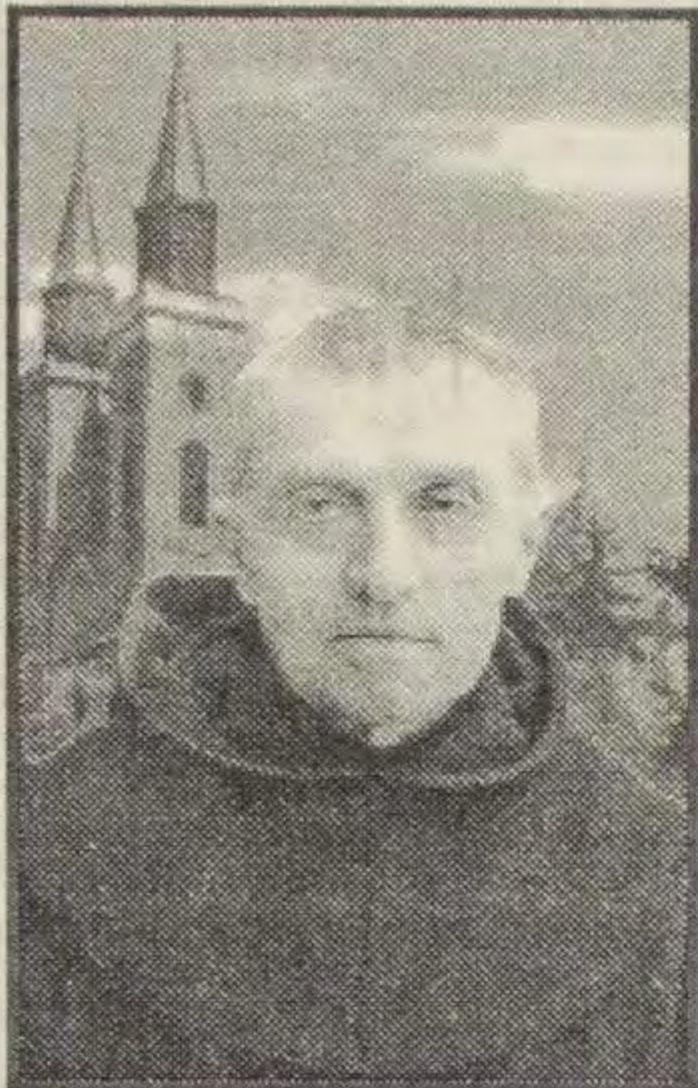
U rujnu slave imendan:

1. Branislava, Branka; 2. Kalista, Divna; 3. Grgur, Grgo, Grga; 4. Roza, Rozalija, Ruža, 5. Lovro, 6. Kristina, 7. Marko, Stjepan, Melhior; 8. Marija, Maja, Alen; 9. Petar; 10. Nikola; 11. Hijacint; 12. Marija; 13. Ivan; 14. Višeslav; 15. Dolores, Tugomila, Tugomir, Melita; 16. Kornelije, Edita; 17. Robert; 18. Josip, Sonja; 19. Teodor, Suzana; 20. Svjetlana; 21. Matej, Mate, Matko; 22. Mavro, Toma; 23. Ksenija; 25. Zlata, Aurelija, Aranka; 26. Kuzma, Damjan; 27. Vinko; 28. Vjenceslav, Većeslav; 29. Mihael, Miho, Mijo, Mičo, Mihaela, Gabrijel, Gavro, Gabrijela, Rafael; 30. Jeronim, Jerko.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Doživljaj Trojstvenoga Boga

Neosporno je da u kršćanskom životu Presveto Trostvo ima središnje mjesto. To o. Gerardu nije izmaklo. Kada izlaže nauku o tajni Presvetoga Trojstva, poučava svoje slušateljstvo kako doživjeti trojstvenoga Boga u svom osobnom životu, pa piše da "... moramo znati i prije sveg vjerovati, jer je to Bog izjavio", pozivajući se i na autoritet Svetoga pisma: "Istina je to, jer nisam ja to izmislio što vam govorim,

nego Sveto pismo, to jest sam Bog nas na to uči. Evo krštenje Isusovo! Tom prigodom Otac nebeski zove Isusa svojim Sinom. Duh Sveti spustio se u prilici goluba iznad Isusa. Ovo sigurno možemo razumjeti jer se to dogodilo", a proniknuti u samu tajnu i shvatiti je, to pak ne možemo, jer "naša je pamet kao dječja kada treba shvatiti štogod takvoga". Ipak o tajni, kaže o. Gerard, moramo govoriti. "Zato razgovarajmo se mi o tom kako je nama slično i podesno". (1) A kako je to nama "slično i podesno" razgovarati se o Presvetom Trojstvu i kako spoznati i doživjeti tu tajnu, sluga Božji ovako propovijeda: "Kad čujem lijep glas, a ništa ne vidim, želim znati odakle je taj glas... Pamet kaže: zaista vjera ti kaže, to je Bog Otac Stvoritelj. Da ga što više zavoliš, pomisli na jednog čudesnog Oca koji ima takvo lice: koje je sjajnije od sjajnosti svega svijeta, krasnije od svih dragulja, mirisavije do svega cvijeća, slađe nego sva jela, ugodnije od svakoga djela. Pa pored toga drži u ruci neizmjerne ljepote, mirise, slatkoće i odijela, da izabereš što ti je milina. A da ti uživanje bude sigurnije, Njegov se Sin dao izmučiti da popravi tvoju lakoumnost. A prijatelj Njegov i tvoj, lijepi golub, drži u kljunu najljepši biser da te kiti; kad si primio jedan, već drugi stavlja na te itd. Ovo je slaba slika ljepote i dobrote: Oca, Sina i Duha Svetoga. A što si počeo gledati, sad gledaj potanje. Ta on je neizmjereno dobar, svemoguć, svet, pravedan, na svakome mjestu...", pa zaključuje: "Dakle, ponizno predaj svoj um vjeri, pa ćemo u svemu vidjeti ljepotu Božju." (2)

Kada ponizan preda svoj um vjeri, tada može proniknuti još u tajnu osobnih odnošaja u Trojstvu. O tome o. Gerard ovako govori: "Poniznom je mrvica kruha (kao) medeno more; mala, zelena travka: gizdav vrt (zemaljski raj). On razumije Presveto Trojstvo jer zna da Bog mora biti najbolji Otac, Sin najbolji brat, Duh Sveti najbolji prijatelj. Razumije da duša mora biti neumrla. Ta roditelji žele dug život svojoj djeci, najbolji Otac, Bog, želi da duša bude neumrla... Poniznost je sigurnost, jer ne samo ono vjeruje što uči vjera, nego prima misao na koju je upućuje Bog." (3)

1. 1905. III/17. II. Korizma O sv. Trojstvu
2. Korizmena pridika I. 1936. O poznanju Boga.
3. Korizma: Poniznost. 1938.

O. Branko Zebić, OCD, Remete - Zagreb

SV. TEREZIJA IZ LISIEUXA "NAUČITELJICA CRKVE"?

Naslov "Naučitelj Crkve" daje se katoličkom svecu koji je postigao svetost i pravovaljanost svoje nauke, teološku i duhovnu mudrost sveopćeg značenja. Crkva koja po papinu glasu, nakon ozbiljnog teološkog i povijesnog postupka, preko Kongregacije za Svete i kongregacije Vjere, svečano proglašava doktorat jednog sveca ili svete.

Do godine 1970, Katolička crkva je imala 32 "Crkvena naučitelja", i to su svi bili muškarci. Papa Pavao VI. 1970, po prvi puta u Katoličkoj crkvi, javno proglašava dvije žene Naučiteljicama Crkve: Tereziju Avilsku (1515 - 1582) i Katarinu Sijensku (1347 - 1380). Ova posljednja nije znala ni čitati ni pisati. Diktirala je svoje "Razgovore" i svoja jako važna pisma svome pisaru. Biti proglašen "Naučiteljem Crkve" ne znači imati u rukama školsku diplomu i biti profesor. Teologija (radi se o Bogu) nije u prvom redu razglabanje o Bogu, nego iskustvo koje se može opisati ili izgovoriti na drugi način osim preko teoloških traktata.

Velike žene mističarke u povijesti Crkve imaju svoje osobito mjesto u srdačnom spoznanju božanskog misterija Ljubavi.

Vrlo je znakovito da žene od sada imaju svoje mjesto u Katekizmu Katoličke Crkve. Primjerice, sv. Mala Terezija je u KKC šest puta citirana. Ona je napisala sa svom osjećajnošću i istinom: "Isus me upućuje u tajnu, a ne pokazuje se i glas se njegov ne čuje; ne poučava me pomoću knjiga, jer ne razumijem što čitam, ali katkada me utješi jedna riječ, kao ova koju sam izvukla na kraju razmatranja (pošto sam ostala u tišini i suhoći): 'Evo učitelja kojega ti dajem, on će te naučiti sve što treba da činiš. Hoću da te naučim čitati iz knjige života u kojoj je sadržana znanost ljubavi'. Znanost ljubavi! Ah da, ta riječ slatko odjekuje u duhu moje duše, ja želim samo tu znanost. Premda sam za nju dala sva svoja bogatstva, smatram, kao Zaručnica u Pjesmi nad Pjesmama (8,7), da nisam dala ništa... Shvaćam vrlo dobro da nas samo ljubav može učiniti milima dragom Bogu, i ta je ljubav jedino dobro za kojim težim" (Ruk.B).

S tog razloga je msgr. Piere Pican, biskup Bayeuxa i Lisieuxa, povjerio svome pomoćnom biskupu karmelićaninu msgr. Guyu Gaucheru da nastavi s radom oko postupka za proglašenje Terezije naučiteljicom Crkve. Postupak je započeo još 1932. godine. Brojne Biskupske konferencije, među njima i Hrvatska biskupska konferencija, poslale su papi molbu 1991. da Tereziju iz Lisieuxa proglasi tim naslovom. Prema najnovijim vijestima iz krugova koji podupiru Terezijino proglašenje "naučiteljicom Crkve", uskoro bi papa Ivan Pavao II. trebao proglasiti sv. Malu Tereziju naslovom Crkvenih naučitelja.

Mato Miloš, OCD.

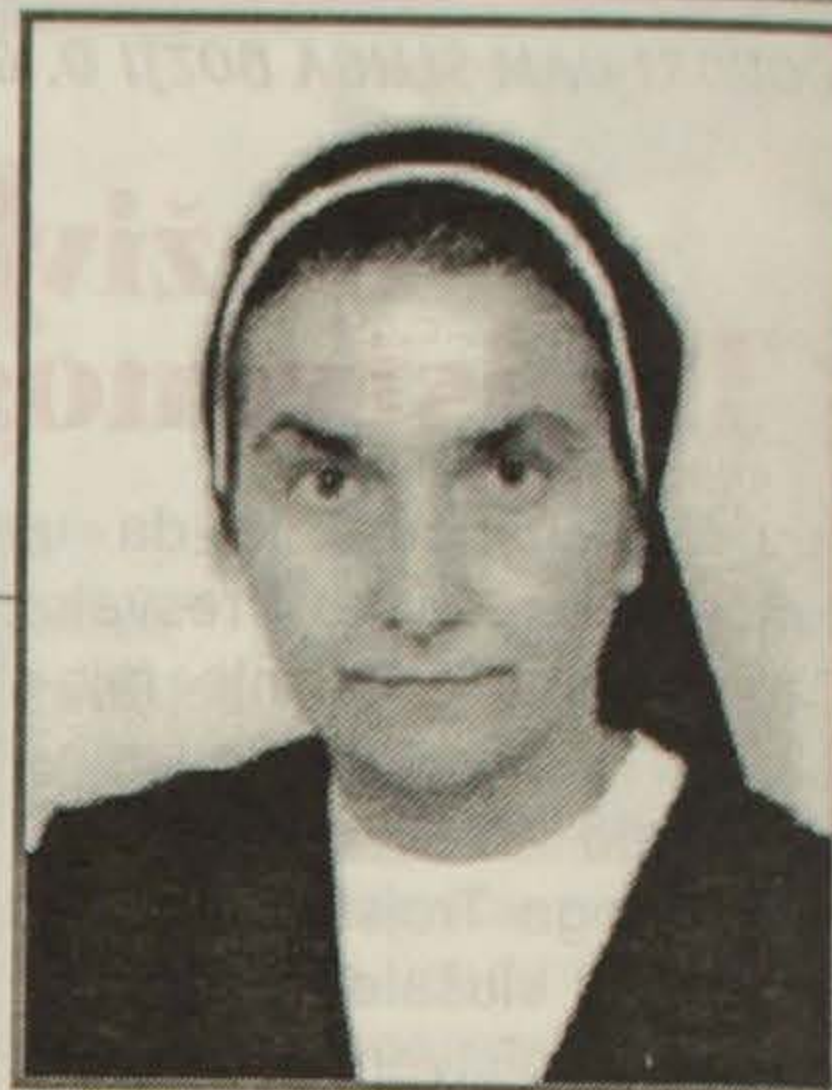
Na koncu sv. mise s mladima u Parizu,
papa Ivan Pavao II. je objavio:

**NA MISIJSKU NEDJELJU, 19. 10. 1997. GODINE
U BAZILICI SV. PETRA U RIMU PROGLASIT ĆU
SV. TEREZIJU OD DIJETETA ISUSA I SV. LICA
NAUČITELJICOM CRKVE!**

RAZGOVOR SA

S.M. TARZICIJOM TUNJIĆ

NOVOM ČASNOM MAJKOM SESTARA NAŠE GOSPE - ZAGREB

U pravo vrijeme i na pravi način ljubiti i služiti

* Bila sam predodređena za Družbu sestara Naše Gospe

* Na Božji poziv odgovorila sam već u 15. godini

ZVONIK: Sestro, molim Vas opišite nam kratko svoj životni put!

S. TARZICIJA: Bogu i mojim roditeljima sam jako zahvalna za moj životni put te rado o njemu govorim.

Rođena sam 30. studenog 1950. godine u slavonskom selu Gunja uz rijeku Savu. Ne mogu da se ne osvrnem na ove podatke. Volim svoj rođendan jer je to rođendan i utemeljitelja naše Kongregacije sv. Petra Fouriera, a godina rođenja je vezana uz proglašenje dogme o uznesenju Bl. Dj. Marije. A na svetkovinu Uznesenja Bl. Dj. Marije slavim svoj redovnički imendan. Kako vidite, očito sam bila predodređena za Družbu sestara Naše Gospe.

Prvo sam i željkovano dijete (od rođenih jedanaestero) + majke Jele i oca Nike. Zahvalna sam Bogu jako za moje roditelje, braću i sestre. U obitelji su se razvijale ljudske vrline i živjela vjera. Molitveno ozračje u obitelji, proštenište Majke Božje Šumanovačke gdje smo kao obitelj odlazili i molili, prisutnost sestara Naše Gospe, bila je vjerojatno dobra podloga da sam mogla čuti poziv Božji i na njega odgovoriti već u 15. godini života.

Srednju školu i VSS sam završila u Zagrebu kao i redovničku formaciju. Nakon položenih zavjeta, ubrzo uz studij, Družba mi je povjerila odgoj svog podmlatka. Najprije kandidaturu, zatim novicijat. Obnašala sam i druge odgovorne službe u Družbi. Najviše volim rad s mladima.

* Subotičke dane živjela sam srcem i dušom

* Rado se sjećam molitvene zajednice

ZVONIK: Na početku jedan pogled unatrag: Vaše sjećanje na Suboticu.

S. TARZICIJA: Rado se sjećam svojih pet godina provedenih u Subotici kada sam kao pastoralna suradnica bila u župi Isusova Uskrsnuća i kućna poglavarica u našem samostanu "Anuncijata". Živjela sam te dane srcem i dušom. Volim reći "punim plućima". Rado se sjećam molitvene zajednice, njezinog početka i napretka. Ostala sam povezana s mnogima, a redovito za sve molim.

S. Tarzicija s djecom na subotičkoj Kalvariji

* Dobro činiti onima s kojima živim i za koga živim

ZVONIK: Pred Vama je odgovorna i teška zadaća vrhovne glavarice Vaše Družbe. Kako gledate na svoju novu dužnost?

S. TARZICIJA: Početak je. Još se pravo ne uživljam u ovu vrst služenja, osim što služim. Kako sam bila vrhovna savjetnica i tajnica, te tako bliža suradnica bivše vrh. glavarice, puno toga mi je već bilo poznato i ulazila sam u razna područja Družbe. Družbu zaista volim i osjećam se u njoj kod kuće. Molim Gospodina da mi dade svoga Duha kako bi u pravo vrijeme i na pravi način znala ljubiti i služiti. Prilika je to učiniti dobro onima s kojima živim i u konačnici za koga živim. Preporučam se u molitve svima koji ove retke budu čitali. Osobno puno vjerujem u moć molitve.

* Zajednica s odgojnim usmjerenjem

* Rad s mladima

ZVONIK: Planirate li neke reforme u Družbi? Na što ćete staviti naglasak?

S. TARZICIJA: Ne znam može li se nazvati reformom ono što planiram. Stalo mi je do cjelovite izgradnje svake članice u Družbi, a potom zauzet rad s mladima i na taj način učiniti put do novih zvanja.

Mi smo zajednica s odgojnim usmjerenjem. Ako budemo svaka osobno cjelovito odgojene i izgrađene, tada će to zahvaćati one s kojima radimo i s kojima se susrećemo. Odgoj je u krizi te mi se čini da naša Družba ima sada izvanrednu priliku poraditi na ovom području. Čini mi se važnim sve učiniti da oni koji se nalaze u Družbi zrače zadovoljstvom i radošću, to je najbolja propaganda za nova zvanja a ujedno i potvrda onoga na što smo se odlučile. Toga nam manjka i na tom želim zajedno sa svojim suradnicama poraditi.

* Preispitujemo naše življenje u odnosu na nove izazove i potrebe Crkve i svijeta

ZVONIK: Nedavno je završio i Kapitul Vaše Družbe. Možete li nam ukazati na neke osobitosti ovog Kapitula?

S. TARZICIJA: Osim izbornog dijela Kapitula, ovaj Kapitul je imao težište i na radnom dijelu, tj. radili smo na našim Konstitucijama i Direktoriju. Trudile smo se ne samo na ovom Kapitolu nego već dvije godine radimo temeljito na preispitivanju našeg življenja u odnosu na nove izazove i potrebe Crkve i svijeta. Bogu hvala, ovaj posao smo privele uveliko kraju. Sada trebamo konačni tekst prevesti i poslati Kongregaciji na uvid i odobrenje.

Nadam se kada sve bude gotovo i kad budemo Konstitucije i Direktorij imale u rukama da ćemo moći još dublje zaorati našim životom u Božji život. Jer ono što se ne poznaje, ne može se ni voljeti, a onda ni živjeti.

*** Pravo je čudo "ZVONIK"**

ZVONIK: I na koncu, Vaše mišljenje o našem listu. Dobro Vam je poznat. Više puta ste nam već i pisali. Zahvaljujem na dosadašnjoj podršci.

S. TARZICIJA: S radošću i zadovoljstvom primam "ZVONIK" i u njemu surađujem koliko mi nove okolnosti dopuštaju. Divim se Uredniku i suradnicima i molim Boga da ustrajete na započetom putu. Vidi se svakim brojem napredak i usavršavanje. Pravo je čudo "ZVONIK", kada se zna što znači izdavati mjesečnik. Čestitam.

*** Preporučam svoju Družbu u molitve**

ZVONIK: Vaša poruka čitateljima "Zvonika".

S. TARZICIJA: Ponajprije zahvaljujem na povjerenju i ovom razgovoru. Pozdravljam sve čitatelje i rado im se pridružujem. Podržimo zajednički vrijedne radnike "Zvonika" i molimo da zrno padne u plodno tlo. Preporučam svoju Družbu u molitve, a oni koji čuju ZOV neka ne budu srca tvrda, nego glas Gospodnji poslušaju.

Razgovarao: *Andrija Anišić*

NA DLANU

Lirski zapisi sestara Naše Gospe

Prigodom 400. obljetnice osnutka Kongregacije "Notre Dame", 200. obljetnice rođenja bl. Majke Terezije Gerhardinger, 100. obljetnice proglašenja svetim Petra Fouriera, 50. obljetnice proglašenja blaženom Majke Alix le Clerc, Družba sestara Naše Gospe objavila je zbirku lirskih zapisa "Na dlanu" u Zagrebu 1997. godine.

U ovoj vrlo lijepo opremljenoj i ilustriranoj zbirci svoje lirске pjesme objavile su sestre Družbe Naše Gospe: s. M. Edith Budin (1954), s. M. Martina Koprivnjak (1960), s. M. Tarzicija Tunjić (1950), s. M. Celina Posavec (1931), s. M. Alis Lončarević (1922), s. M. Fides Vidaković (1921), s. M. Bogdana Vuković (1919), a glazbene priloge priložile su s. M. Imakulata Malinka te s. M. Cecilija Pleša.

Objavljivanje ove vrijedne knjige ima višestruku važnost i vrijednost, jer rijetko naša kulturna katolička javnost može upoznati ona lirská pjesnička ostvarenja koja nastaju u samostanskoj tišini i skrovitosti.

Ova knjiga predstavlja samo mali dio tog lirskog stvaralaštva onih

sestara koje su prekinule tu dugu uobičajenu i nepravednu tradiciju pa su našte u sebi snage da pređu prag

samostanske skrovitosti i stupe u javnost te tako čitateljima daruju veliko duhovno bogatstvo i umjetnička ostvarenja.

Lirski zapisi u ovoj zbirci govore kako časne sestre doživljavaju svoj život u žrtvi ljubavi za druge i svoju odanost vječnoj Ljubavi. Osobni život, susret s ljudima, doživljaji ljepote i simbolike prirode našli su svoj pjesnički izraz u stihovima i tako nama predani.

Sve pjesme, objavljene u ovoj knjizi, nose individualne oznake svojih autorica, ali su veliko obogaćenje u hrvatskoj duhovnoj lirici.

U knjizi je priložen kratki pregled povijesti Družbe sestara Naše Gospe i dva glazbena priloga: "Otac nas zove" (Svetom Petru Fourieru) - tekst s. M. Bogdana Vuković, glazba s. M. Imakulata Malinka; "Blaženoj Majci Alix" - tekst s. M. Beata Milašin, glazba s. M. Cecilija Pleša.

Objavljivanje ove knjige je vrlo lijep priloga proslavi navedenih jubileja u Družbi Naše Gospe i bogat doprinos koji može stati uz bok svih vrijednih dosadašnjih ostvarenja na polju hrvatskog religioznog pjesničkog stvaralaštva.

Bela Gabrić

NA DLANU

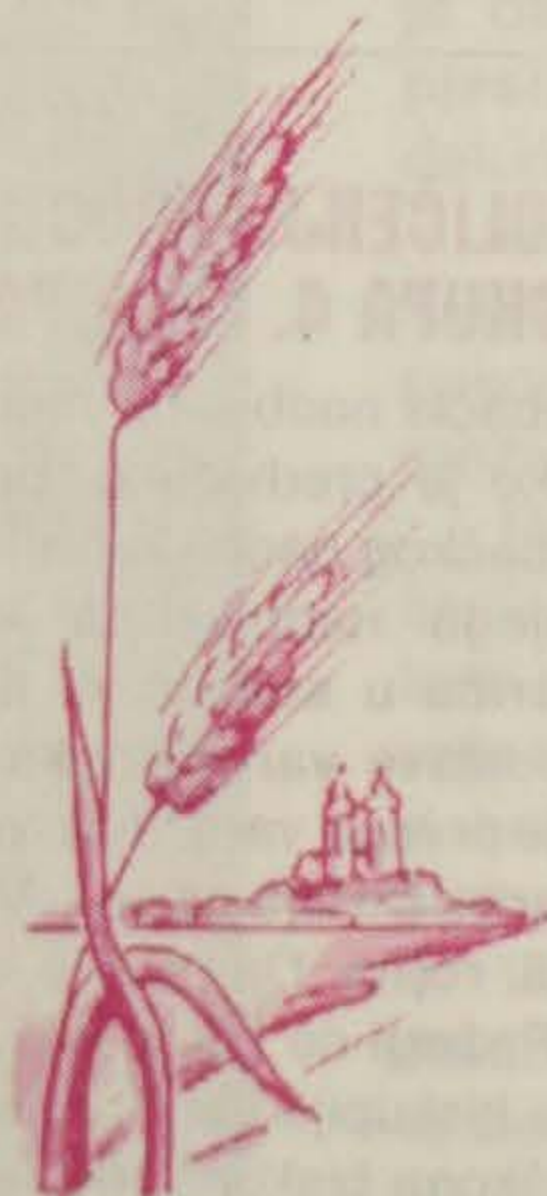
LIRSKI ZAPISI
SESTARA NAŠE GOSPE

Zagreb, 1997.

LJUBI

Netko mi nedavno
na moj upit reče:
Ljubi.
Zatim ušuti.
Ja otada ljubim.
Al' šutjeti ne mogu.
Sve mi se na dobro okreće.
Puno mi je srce sreće.
I dalje tako radim -
radim i sadim.
Plodove će treći brati.
Al' ja na tom putu neću stati.

S. M. Tarzicija Tunjić

BLAGOSLOVLJEN SI BOŽE

Bože nebesa i zemlje,
što me stvori
na sliku radosti svoje!
Milost je biti.
Zato što jesam
i bivam,
u ljubavi
Tebi se klanjam.

Kroz riječ,
na putu svom
slavim Te, Gospode,
i dok stvaram.
Milosrđe Tvoje
nek u meni živi:
s Tobom,
vječno ću biti.

S. M. Fides Vidaković

Vijesti priredio: A. A.

KARDINAL NA MARIJI BISTRICI - PITANJA HRVATSKOM SABORU

"Nedavno smo postavili našem Saboru veliko pitanje: govori se o demografskoj obnovi Hrvatske i naroda koji umire, ima svake godine više mrtvih, više lijesova nego kolijevki, i kako to da niste promijenili zakon, onaj stari zakon nadahnut bezbožtvom, nadahnut materijalizmom, protučovječnošću - da se još uvijek po tom starom bezbožnom zakonu - mogu ubijati nerođeni?", to je istaknuo kardinal Franjo Kuharić u propovijedi na glavnom euharistijskom slavlju za Veliku Gospu u hrvatskome nacionalnom marijanskom svetištu Mariji Bistrici. Zatim je rekao: "Pročitao sam jučer u novinama da oko 100.000 radnika u Hrvatskoj ne prima redovito plaće, a radi. Ako se to što proizvode prodaje, kome onda najprije pripada zarada? Najprije radniku!" Dopuštajući da ima slučajeva gdje možda privremeno nije moguće drugačije, kardinal je istaknuo: "Ali ima i onih kojima je glavni cilj profit, a ne pravedna plaća radnika. Gdje je tu savjest?"

Na tom euharistijskom slavlju pred podne, s kardinalom su zajedno slavili euharistiju upravitelj bistričkog svetišta mons. Lovro Cindori, kardinalov tajnik Ivan Godina, te više svećenika hodočasnika. Sudjelovalo je oko 100.000 hodočasnika.

Spomenute nevolje i potrebe svoga naroda, kardinal je istoga dana navečer povjerio Mariji "najvjernijoj odvjetnici Hrvatske" u njezinu svetištu u Remetama, gdje je također predvodio misu. /IKA/

POVRATAK NA ALJMAŠKE RUŠEVINE KAO NA ZID PLAČA

Vjernici Aljmaša i grada Osijeka zajedno s đakovačkim i srijemskim biskupom Marinom Srakićem uz pratnju UNTAES-a doputovali su u devet autobusa na blagdan Velike Gospe, u petak, 15. kolovoza u Aljmaš, kako bi, prvi puta nakon šest godina, proslavili blagdan Uznesenja Marijina u svetištu Gospe od Aljmaša. Svečano euharistijsko slavlje na zgarištu svetišta u 11 sati služio je biskup Srakić u zajedništvu s aljmaškim župnikom i upraviteljem aljmaškog svetišta Antom Markićem...

Đakovački i srijemski biskup u propovijedi je istaknuo kako vjernici nisu došli kako bi izazvali sukob i razdor, nego ponudili Kristov mir svim ljudima dobre volje. Biskup Srakić je nadalje istaknuo duboku povezanost hrvatskoga vjerničkog puka s Isusovom Majkom Marijom u tijeku čitave njegove povijesti. "Marija je naš uzor kako živjeti svoje ljudsko i osobno i kršćansko dostojanstvo, jer je ona i uzor svega što nas čeka, a pred nama su brojne zadaće za koje nam je potrebno i prihvaćanje svih stvari i svakog čovjeka koji nam dolazi u susret, bez obzira kojoj vjeri pripada", rekao je na kraju svoje propovijedi biskup Srakić...

Kako se doznalo iz razgovora s jednim mještanimom koji je tih šest godina proveo u Aljmašu, nakon što je svetište razoreno, od cigala su građeni bunker, te je od čitavog kompleksa svetišta ostao samo jedan stup. "Simbolično, zid plača i znak nade, jer vratit ćemo se i sagraditi Gospinu crkvu ponovno", rekao je aljmaški župnik. /IKA/

NEPREKINUTA VELIKOGOSPOJINSKA TRADICIJA NA GOSPINIM OTOČICIMA KRAJ KOTORA

I ove su godine na Veliku Gospu oživjela dva poznata marijanska svetišta na otočićima u kotorskoj biskupiji, na otočiću Škrpjelu kod Perasta i na otočiću Gospe od Milosti. Kod Gospe od Milosti misno je slavlje u 10 sati s krizmom predvodio kotorski biskup Ilija Janjić.

U svetištu Gospe od Škrpjela misna je slavlja predvodio don Branko Sbutega. /IKA/

GENERAL ISUSOVAČKOG REDA U SIBIRU

General isusovačkog reda, Hans-Peter Kolvenbach pohodi od 8. do 13. kolovoza Novosibirsk u Nezavisnom ruskom području, gdje sudjeluje na svečanosti posvete nove katedrale. Tom će prilikom pohoditi tamošnje isusovce, dužnosnike državnih i crkvenih vlasti, a predviđa se i susret s nekim od istaknutijih stanovnika grada Novosibirsk.

"Nezavisno rusko područje Družbe Isusove" osim baltičkih država uključuje i sve države nekadašnjeg Sovjetskog Saveza. U samom području djeluje oko 30 otaca isusovaca, dok ih je 12 na studiju u inozemstvu. To je ujedno prvi posjet takve vrste generala Kolvenbacha "Nezavisnom ruskom području Družbe Isusove" i svakako znači potporu kako isusovačkom apostolatu tako i sibirskim katolicima. /IKA/

BOLJE JE SIROMASIMA PODIJELITI ZEMlju, NEGO IM ZABRANJIVATI RAĐANJE DJECE

Manila, 21. 8. 1997. - "Bolje je siromasima podijeliti zemlju, nego im zabranjivati rađanje djece" - izjavljuje predstojnik Tiskovnog ureda Filipinske biskupske konferencije Pedro Quitarro. Manilska, naime, vlada, na čelu s predsjednikom Fidelom Ramosom, nastoji smanjiti prirast pučanstva, bojeći se da bi broj stanovnika u toj zemlji od sadašnjih 70 milijuna mogao u roku od 30 godina porasti na 140 milijuna. Katolici, pak, smatraju da su Filipini kadri prehraniti i brojnije pučanstvo ako bi se zemljišni posjedi podijelili siromašnim ljudima i ako bi se potaknuo suvremeni razvoj poljoprivrede. /IKA/

Zagreb

USTOLIČENJE NOVOG NADBISKUPA 4. LISTOPADA

Novi zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić, kako je predviđeno, preuzet će službu zagrebačkog nadbiskupa i naslijediti dosadašnjega nadbiskupa kardinala Franju Kuharića u subotu 4. listopada. Proslava uspostave varaždinske biskupije i ustoličenje prvoga varaždinskoga biskupa mons. Marka Culeja bit će u Varaždinu u nedjelju 28. rujna. Dan ranije, u subotu 27. rujna u Požegi će biti proslava uspostave požeške biskupije i biskupsko ređenje prvoga požeškoga biskupa mons. Antuna Škvorčevića. /GK/

PORUKA MAJKE TEREZIJE INDIJI PRIGODOM 50. OBLJETNICE NEZAVISNOSTI

New Delhi, 12. 8. 1997. - Majka Terezija je uputila poruku indijskom predsjedniku Kocherilu Raman Narayanu prigodom 50. obljetnice indijske nezavisnosti, koja će biti svečano obilježena 14. i 15. kolovoza.

"Naša istinska sloboda je ona sloboda koju uživamo kao djeca Božja, jer On nas je oslobodio u svojoj ljubavi i istini", istaknula je Majka Terezija u svojoj poruci.

Ističući bogatu indijsku duhovnu baštinu, Majka Terezija je pozvala Indijce "da žive tako da nikada ne izgube duboki smisao molitve". /IKA/

VODIČ ZA KUĆNI VJERONAUČ

Washington, 12. 8. 1997. - "Vjerski odgoj u domu", naslov je vodiča za religijsku kulturu koji je priredila biskupija u Pittsburghu. Istodobno je nadbiskupija u Čikagu odredila smjernice za kućni katekizam koje će moći koristiti roditelji, vjeroučitelji, svećenici, te svi ostali koji su usmjereni na odgoj djece i mladih. Kris Stubna, pitsburski biskupijski tajnik za odgoj, napomenuo je kako "taj spis nije odgovor na sva pitanja, ali predstavlja pozitivni korak naprijed", te da "vjerski odgoj ne bi trebao biti samo zadaća roditelja, jer Crkva predstavlja jamstvo za pravilno usvajanje kršćanskih istina." /IKA/

Apatin

PROSLAVA VELIKE GOSPE

U svim župama Subotičke biskupije svečano je proslavljena svetkovina Velike Gospe. Osobito svečano bilo je u **Apatinu, Bečeju, Bajši, Bikovu, Čelarevu i Titelu** gdje su toga dana slavili svoju nebesku zaštitnicu.

Subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** predvodio je misno slavlje u **Apatinu** na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. U koncelebraciji s njim bili su svećenici apatinskog dekana, kao i mnogi drugi svećenici iz biskupije koje je na ovo slavlje pozvao novi apatinski župnik **Jakob Pfeifer**, koji je ujedno održao prigodnu homiliju na gore spomenuta tri jezika. /Zv/

VELIKA GOSPA NA BIKOVU

I vjernici bikovačke župe (kraj Subotice) svečano su proslavili svoju nebesku zaštitnicu. Za svoje proštenje pripremili su se trodnevnicom. Svaku večer bila je sv. misa koju je predvodio župnik **Julije Bašić**, a na misi je govorila **s. Ancila Vujković** iz Družbe "Kćeri Milosrđa" iz Zagreba koja je u Hrvatskoj aktivna u timu koji se bavi ovisnicima od droge i alkohola. Ona je prisutnim vjernicima u ovoj godini Isusa Krista govorila na teme: *Isus Krist i opsjednuti; Isus Krist i vračari i Isus Krist - liječnik duše i tijela*. **S. Ancila** je imala i zasebna predavanja i razgovore o ovim temama s djecom, ženama i muškarcima. Njezina predavanja izazvala su u ovoj maloj župi veliku pozornost budući da je i u ovim krajevima jako prošireno bavljenje raznim vrstama gatanja, a također ima i puno alkoholičara.

U nedjelju u 10,30 sati bila je svečana sv. misa na kojoj je u koncelebraciji sa župnikom **Julijem Bašićem** i **o. Ivanom Holićem OFM**, čitavo vrijeme vjernicima bio na raspolaganju za ispovijed **mons. Berenji Ferenc**. Poticajnu propovijed održao je **vlč. Josip Kujundžić**, župnik iz Vajske. Na ovo slavlje okupio se veliki broj župljana kao i gostiju iz Subotice i drugih okolnih mjesta. /Zv/

Subotica

SVEČANO PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. STJEPANA

U prepunoj subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije 20. kolovoza svečano je proslavljen blagdan sv. Stjepana, zaštitnika mađarskog naroda. Toga dana u 17 sati svečanu sv. misu u koncelebraciji sa svećenicima grada i okolice služio je zrenjaninski biskup **mons. Huzsvár László**, koji je održao i prigodnu homiliju. Na misi je pjevao katedralni zbor "Sv. Terezija" pod ravnanjem **mons. Miocs Józsefa**.

Poslije toga biskup **Huzsvár** je na Paliću, na velikoj terasi, blagoslovio novi kruh, a potom je slijedio prigodni kulturno-umjetnički program. /Zv/

ZAVRŠNA PROSLAVA 1000. OBLJETNICE SMRTI SV. VOJTJEHA (Adalberta)

U Mađarskoj je 19. i 20. kolovoza svečano završena proslava 1000. obljetnice smrti sv. Vojtjeha. Na ovoj proslavi sudjelovao je i naš biskup **mons. Ivan Péntzes**.

Završno slavlje započelo je svečanom Večernjom molitvom u **Estergomu**, 19. kolovoza. Molitvu je predvodio estergomski nadbiskup, primas Mađarske **kardinal Paskai László**. Na ovoj svečanosti bili su prisutni i biskupi iz Češke, Poljske i Rumunjske.

Ovom prigodom na spomen ove obljetnice na katedrali je otkrivena spomen-ploča.

U nedjelju 20. kolovoza u Budimpešti je ova proslava spojena s proslavom sv. Stjepana. Svečanu koncelebriranu sv. misu predvodio je također **kardinal Paskai**, a poslije sv. mise bila je tradicionalna procesija ulicama grada s moćima sv. Stjepana i sv. Vojtjeha. /Zv/

KNJIŽNICA "IVAN KUJUNDŽIĆ" BOGATIJA ZA 4230 KNJIGA

Knjižno blago, koje je poznati subotički pjesnik, profesor i bibliofil **JAKOV KOPILOVIĆ** godinama skupljao, donešeno je u prostorije župe sv. Roka i time je izvršena želja pokojnog pjesnika. Naime, **Jakov Kopilović** je u svojoj dugoj i teškoj

Unošenje knjiga u prostorije knjižnice

bolesti govorio svojoj supruzi i prijateljima da mu je želja da svoje knjige pokloni Institutu "Ivan Antunović". On je bio član književnog kluba "Miroљub" pri Institutu, višegodišnji suradnik lista "Bačko klasje" i kalendara "Subotička

Danica". Njegova prisutnost u kulturnoj javnosti Subotice, poklanjanjem ovog s ljubavlju prikupljanog knjižnog fonda, tako se produžuje i nakon njegova preseljenja u vječnost.

Supruga **Marga** je s puno brige i pažnje sačinila popis svih knjiga i stavila u svaku knjigu žig na kojem piše: "Ovu knjigu je darovao Institutu "Ivan Antunović" **Jakov Kopilović, pjesnik i profesor**". Pjesnik je skoro u svaku knjigu napisao i datum kada je kupljena.

Knjige su veliko bogatstvo naroda, a knjižnica "Ivan Kujundžić" postaje prava riznica znanja, kulture zahvaljujući i pokojnom pjesniku **Jakovu Kopiloviću** koji daje primjer kako se može sačuvati ono što ima težinu jednog bogatog života.

Nažalost, prostor u knjižnici zasad ne omogućava stavljanje knjiga na police, ali se nadamo da ćemo uskoro i prostorni problem riješiti i tako omogućiti čitaocima da dođu do ove vrijedne zaostavštine **Jakova Kopilovića**. Pozivamo ljude dobre volje, ljubitelje pisane riječi da pomognu svojim sredstvima izradu odgovarajućih polica.

Veliku zahvalnost za poklonjene knjige i vitrine izražavaju **Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" te **Bela Gabrić**, pročelnik knjižnice "Ivan Kujundžić".

Katarina Čeliković

LJUBAV NIKAD NE PRESTAJE

60 godina bračne ljubavi i vjernosti
Antuna i Julijane Ostrogonač

U crkvi sv. Roka u Subotici u nedjelju, 24. kolovoza, zahvalili su Bogu za 60 godina bračne ljubavi i vjernosti ANTUN I JULIJANA OSTROGONAČ.

Antun Ostrogonač (1915) i Julijana Bačlija (1918) pred oltarom Gospodnjim u crkvi Srca Isusova u Tavankutu 7. kolovoza 1937. godine obećaše jedno drugom: "LJUBIT ĆU TE I POŠTOVATI U SVE DANE ŽIVOTA SVOGA". I eto, vjerni su tom obećanju već punih 60 godina. Što su sve od tada doživjeli, najprije na salašu 515 na Pavlovcu, a potom od 1964. godine u Keru? Kakve bi nam priče iz svog života mogli pričati?! Priče o bračnom i obiteljskom životu. Kakve bi nam priče znali pričati

koji su ljubitelji života, to saznanje bijaše sigurno velika radost. Dao Bog da zdravi dočekaju i njegovo rođenje i krštenje! Sve je to, kao i ovo nedjeljno slavlje, jedna prekrasna priča ljubavi. Priča ljubavi koja nikad ne prestaje. Ljubavi koja "sve vjeruje, sve podnosi, sve ispričava, svemu se nada...". O ljubavi koja "nije nepristojna, koja ne traži svoje, koja se ne raduje nepravdi, a raduje se istini...". O svom ranku i mami, o njihovoj nesebičnoj ljubavi prema njima mogli bi danima i danima, godinama govoriti njihova djeca, unuci i praunuci...

Svi koji su bili na ovom jedinstvenom i nesvakidašnjem slavlju mogli su čuti taj govor o ljubavi koja "nikad ne prestaje". Bijaše to govor bez glasa, ali glasniji i jasniji od svakog drugog...

A.A.

o petoro svoje djece! Margu, Zoru, Mariju, Mladena i Katu - pet prekrasnih bisera darovaše našem narodu i Crkvi. Hvala im! Kakve li bi priče znali pričati o svojih devetoro unučadi i jedanaest praunučadi! A jesu li mogli što ljepše saznati na dan svoga slavlja od toga da je na putu i dvanaesto unuča? Njima,

Subotica

SVEČANO PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. ROKA

Subotičani već stoljećima slave na osobit način blagdan sv. Roka. Toga dana oni se sjećaju događaja starog oko tri stoljeća kada su njihovi preci zagovorom sv. Roka bili izbačeni od bolesti kuge. U čast sv. Roka podigli su zavjetnu kapelicu, a obavezali su se zavjetom da će na ovaj dan strogo postiti, što čine rado još i danas.

U zavjetnoj kapelici, koja se danas nalazi gotovo u centru grada, katedralni župnik **preč. Stjepan Beretić** i kapelan **vlč. Karolj Sundi** svako jutro u 7 sati, tokom devet dana, predvodili su sv. misu, a navečer u 18 sati bila je pobožnost u čast sv. Roku.

PROŠTENJE U ŽUPI SV. ROKA

Blagdan sv. Roka osobito su svečano proslavili vjernici župe sv. Roka. Potaknuti primjerom svojih pradjedova, koji su se utekli u zagovor sv. Roka da ih zaštiti od kužne bolesti, oni su odlučili moliti zagovor sv. Roka da ih zaštiti od jedne teške suvremene bolesti, bolesti "bijeke kuge".

Bračni susreti protiv "BIJELE KUGE"

U petak navečer u prostorijama župe bilo je prigodno predavanje pod naslovom "Kako protiv bijele kuge". Na ovu temu govorila su tri predavača: **dr. Ruža Sente**, specijalista socijalne medicine, **vlč. Andrija Anišić** i **Svjatlana Kopunović**, defektolog.

Ove večeri prisutni su vidjeli i film "Nijemi krik" koji zorno prikazuje pobačaj i govori o njegovim kobnim posljedicama.

Prisutni su izrazili potrebu osnivanja **Predbračnog i bračnog savjetovališta** (opširnije u rubrici "OBITELJ" na str. 26 i 27).

Klanjanje u šutnji i sv. misa

U subotu je u crkvi sv. Roka bilo cjelodnevno klanjanje pod geslom: **SVAKO ROĐENO DIJETE IMA TISUĆU ŽELJA, A NEROĐENO IMA SAMO JEDNU: DA BUDE ROĐENO. POMOZIMO MU DA JE OSTVARI**. Bila je to molitva u šutnji na koju su cijeli dan dolazili vjernici ove župe i iz grada i molili Božje milosrđe za one koji su počinili strašan grijeh pobačaja i vapili Gospodinu, po zagovoru sv. Roka, da zaštiti sve NEROĐENE i spasi naš narod od izumiranja.

Navečer od 17,30 do 18,30 sati bio je **zajednički sat klanjanja**, a poslije toga bila je svečana koncelebrirana sv. misa koju je predvodio palički župnik **vlč. Josip Leist**. On je u svojoj homiliji u ovoj godini Isusa Krista osuvremenio poruku sv. Roka. Na ovoj sv. misi bili su prisutni i **ZIDARI** budući da se sv. Rok štuje i kao **zaštitnik zidara**.

U završnoj riječi župnik **Andrija Anišić** je pozvao prisutne vjernike da prihvate ovaj dan kao dan molitve kao zadovoljštine za grijeh pobačaja i molitve za zaštitu svih nerođenih. Također je predložio da zahvalni zavjetni post u čast sv. Roku prikažu na ovu nakanu.

Za ovu prigodu članovi **Liturgijskog odjela** Pastoralnog vijeća župe izradili su vrlo poticajnu izložbu u predvorju crkve pod motom: **PROTIV KULTURE SMRTI - ZA KULTURU I RADOST ŽIVOTA**. U ovoj izložbi obilno su se služili materijalima Obiteljskog centra iz Zagreba. /Zv/

BUNARIČKIM PROŠTENJEM ZAVRŠENA OVOGODIŠNJA DUŽIJANCA

DOŠLI SMO MAJCI, SLUŠALI SMO SINA

Bunaričko proštenje! Uvijek isto, a uvijek tako novo, milosno... Ni kiša koja je visila u zraku, ni hladan vjetar nisu odvratili brojne hodočasnike od tradicionalnog sudjelovanja u večernjem bdijenju uoči bunaričkog proštenja! Uostalom, kad se ide Majci, zar se misli na prepreke? I ove godine sudjelovali smo u bdijenju ozbiljno, pobožno... Upravitelj dragog bunaričkog svetišta **preč. Andrija Kopilović** i ove godine dobro nam je "ispitao savjest" u pokorničkom bogoslužju. Osobna ispovijed je trajala dugo iako su

ispovijedali gotovo svi župnici grada i okolice! Svi su željeli pred Majku doći čista srca, mirne savjesti! Svjetlo u našim srcima povećala je "procesija sa svijećama". Zbog jakog vjetra morali smo se boriti da sačuvamo plamen svijeće. Ima i u tom lijepe simbolike! S milosnim likom Gospe sirakuške, koji se ovdje štuje, u procesiji smo došli do improviziranog velikog oltara. Majka nas je dopratila... Doveda nas Sinu! Ta uvijek joj je to najviše na srcu: da slušamo i činimo sve ono što nam Isus kaže! Na misi smo to i činili! **Preč. Stjepan Beretić**, katedralni župnik, pomogao nam je i ove godine da bolje shvatimo što Isus želi! Od svih naj-snažnija je njegova poruka bila: **Uvijek ostanite vjerni Kristu! Marija će nam u tome pomoći!**

I cijele noći, ove godine, na Bunariću slavili smo "Majku i Sina". Pobrinuli su se zato hodočasnici iz Vajske i Bođana predvođeni marnim i zanosnim župnikom vlč. **Josipom Kujundžićem**.

U nedjelju je jutarnju misu služio generalni vikar naše biskupije **mons. Bela Stantić**. Kiša je i ovog jutra bila kušnja! Ali nije nas uplašila! Ove godine, smijemo reći, kroz drago nam bunaričko marijansko svetište prošlo je oko deset tisuća ljudi. U 8 sati bila je i ove godine svečana biskupska misa na mađarskom jeziku koju je, po tradiciji, predvodio naš biskup **mons. Ivan Péntzes**. Za misu u 10 sati svi smo očekivali umirovljenog biskupa Đakovačke i Srijemske biskupije **mons. Ćirila Kosa**. Nije stigao, jer NIJE DOBIO VIZU za ulazak u našu zemlju. Još u petak su nadležni obećali da će je dobiti! A u subotu su rekli da će je bez problema dobiti U PONEĐJELJAK! (Kakvo ruganje! Neka!) Znamo da je biskup Kos bio s nama u duhu! A telefonski je po preč. Kopiloviću prenio pozdrave svim hodočasniciima uz obećanje: "Doći ću ja u Suboticu, kad - tad". I misno slavlje u 10 sati predvodio je naš **biskup Ivan!** On je u svojoj zanosnoj propovijedi podsjetio kako Hrvati Mariju proglašiše "Najvjernijom odvjetnicom". Učio je Pastir svoje stado o Marijinoj vjernosti i o Marijinoj ljubavi prema nama, njezinoj ljubljenoj djeci! Učio nas je da je Marija Majka s nama na osobit način ove godine dok slavimo Godinu Isusa Krista! Ako ikom, njoj je stalo do Sina! Ona najbolje zna, i nas želi poučiti, da Isus ima riječi života vječnoga! Dobro je imati Majku! Majka zna što treba djeci! Marija zna da nam Isus treba! Zato **OSTANITE VJERNI MARIJI, NJOJ SE PREPORUČAJTE U ZAGOVOR I BIT ĆETE UVIJEK NA PRAVOM PUTU**, naglasio je **biskup Ivan!** A sve ono mnoštvo okupljenog naroda slušalo ga je pozorno! Bilo je puno ljudi na

onom mjestu, na otvorenom - "na travi". Bili su s nama osim hodočasnika iz Subotice i okolice i dragi nam gosti iz Vajske i Bođana, ali i iz Iriga, iz Srijema. I oni dođoše s nama štovati Majku, predvođeni župnikom...

I tako! Što reći još! I ove godine su pred kapelicom Gospinom prolivene i osušene mnoge suze! Izrečene mnoge žarke molitve! Upućene zahvale Majci... Svi su se željeli umiti čudesnom izvorskom vodom bunaričkom i ponijeti te vode sa sobom da se nađe u kući u radosti i boli!

Gospinu sliku od kapelice do oltara ponosni i radosni nosili su bandaš i bandašica, Miroslav Kujundžić i Zdenka Ivković.

Poslije podne u 16 sati bila je još jedna misa i večernja pobožnost, koje je predvodio palički župnik vlč. **Josip Leist!**

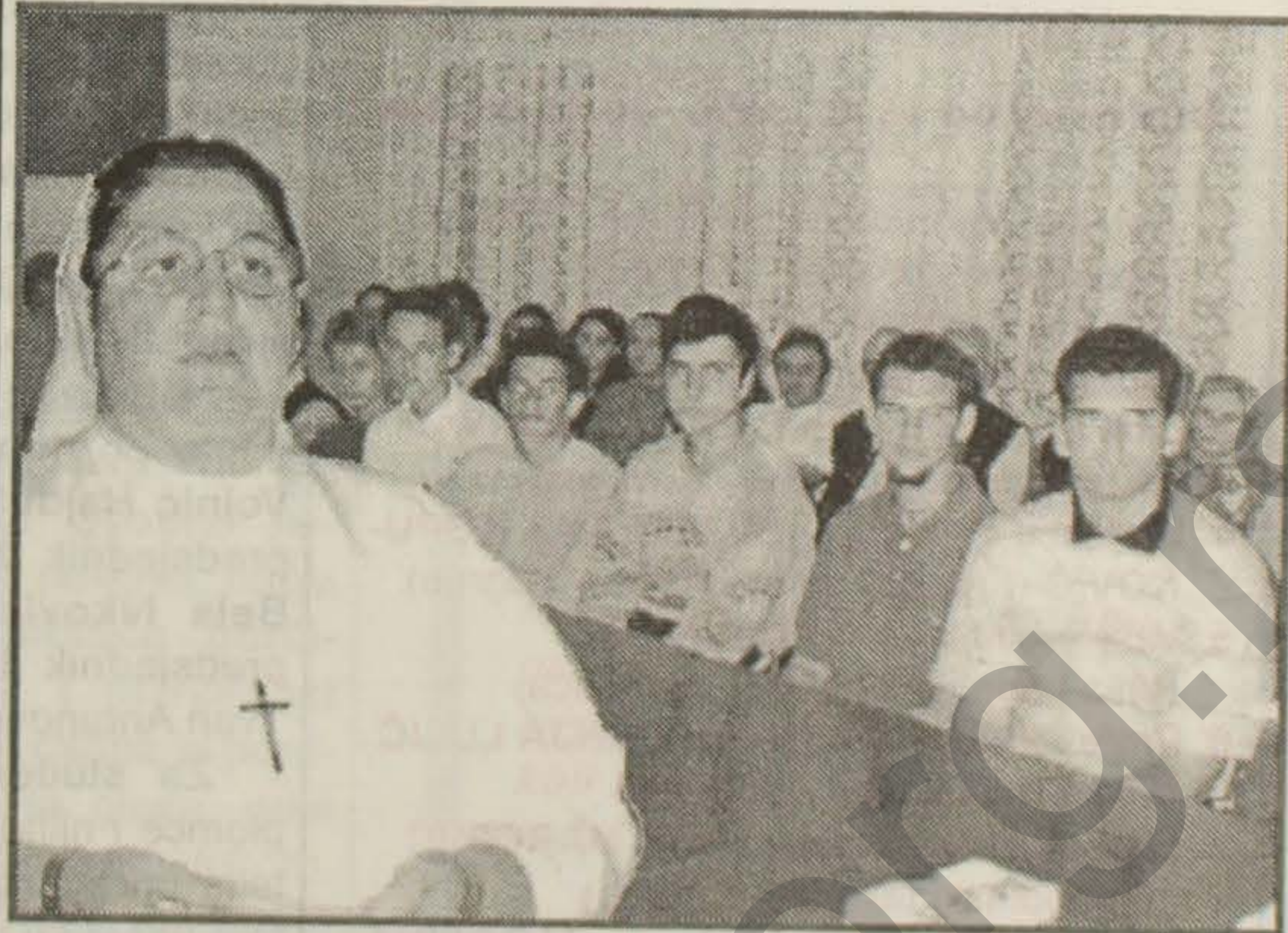
**GOSPO BUNARIČKA
HVALA TI I MOLI ZA NAS!**

Hodočasnik

ALKOHOL, DROGA, MAGIJA

S. Ancila Vujković, boraveći u Subotici na kratkom odmoru i u posjeti svojoj obitelji, uopće se nije odmarala. Budući da je župnicima grada poznato njezino iskustvo u radu s ovisnicima o drogi i alkoholu, kao i dobro poznavanje problematike vraćanja i magije, mnogi su je zamolili da u njihovim župama održi predavanje o toj temi.

Već smo na jednom mjestu spomenuli da je držala trodnevnicu na **Bikovu**. Osim toga, ona je nastupila i u župi **Marije Majke Crkve** (20.08.), u župi **sv. Jurja** (22.08.) te u župi **Isusova Uskrsnuća** (24.08. - *na slici dolje*).

Na sva tri mjesta ona je pokušala mladima i svima okupljenima ukazati na strašno zlo koje prijeti mladima današnjice od droge, alkohola i magije.

Navodeći brojne primjere iz svoje dugogodišnje prakse zapanjila je prisutne. Svoje izlaganje potkrijepila je i videozapisom razgovora s ovisnicima. Mnoge osobe, koje je ona spomenula i koje smo vidjeli na filmu, više nisu među živima.

S. Ancila je snažno naglasila da bolesti tijela i psihe mogu liječiti liječnici, ali bolest duha može izliječiti jedino Krist.

-/Zv/

PREDSTAVLJENA KNJIGA MARE ČOVIĆ "SJEĆANJA - SVJEDOČENJA"

U petak, 22. kolovoza, u organizaciji "Bunjevačke matice", u čitaonici subotičke Gradske biblioteke u prisustvu HRT predstavljena je knjiga prof. Mare Čović "Sjećanja - svjedočenja (zvuči kao priča, a bila je istina)". Knjigu je objavio Riječki nakladni zavod 1996. godine.

O životnom putu Mare Čović i o njezinoj knjizi "Sjećanja" govorili su prof. Bela Gabrić i Viktorija Grunčić, predsjednica "Bunjevačke Matice". Odlomke iz knjige čitale su Zlata Lacić i Vesna Ivanković.

Mara Čović je rođena 6. studenog 1911. godine u Subotici. U Zagrebu je završila Pedagošku akademiju. Poslije drugog svjetskog rata vratila se u Suboticu i aktivno uključila u prosvjetni rad pomažući osobito u ostvarenju nastave na hrvatskom jeziku u selima oko Subotice. Radi toga je s jednom grupom istomišljenika bila osumnjičena da radi za "terorističku ustaško-križarsku, klerofašističku ilegalnu organizaciju kaja priprema djela ubojstva i razbojstva u cilju rušenja postojećeg poretka". Zbog njezine tobožnje aktivnosti u spomenutoj organizaciji bila je osuđena na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine.

Svoje tragično iskustvo progona i zatvora Mara Čović opisala je u ovoj knjizi koja sadrži doista potresna sjećanja i svjedočenja tih nemilih događaja njezina, i ne samo njezina, života u poslijeratnoj Subotici. /Zv/

Mara Čović u Subotici

Subotica

KONCERT U KATEDRALI

Tri mlada umjetnika priredila su koncert ozbiljne glazbe u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici 21. kolovoza u 20 sati.

Na programu koncerta bila su djela poznatih svjetskih glazbenika: G. P. Bononcini, T. Albinoni, A. Stradella, A. Scarlatti, J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Handel, H. Purcell, C. Franck, G. Faure, F. Schubert.

Solističke kompozicije su izveli naizmjenično ili u duetu Gordana Kostić, sopran i Saša Štulić, tenor. Na električnim orguljama pratio ih je Alen Kopunović Legetin. On je također na katedralnim orguljama izveo dvije kompozicije J. S. Bacha: Trio sonata C-dur (II. i III. stavak) i Passacaglia c-mol.

Ovo poletno pjevanje i muziciranje mladih umjetnika srdačno je pozdravila brojna publika.

B. G.

NOVA KNJIGA

Marko Sente: "ISTORIJAT OTORINOLARINGOLOGIJE U SUBOTICI"

Nedavno je iz tiska izašla knjiga poznatog subotičkog otorinolaringologa dr. Marka Sentea pod naslovom "Istorijat otorinolaringologije u Subotici". Ova svojevrsna monografija na 112 stranica sistematizirano prikazuje rad ORL odjeljenja i službe u Subotici. Kroz biografije liječnika i osoblja te bibliografije stručnih radova možemo pratiti i razvoj ove službe u Subotici kroz stotinjak godina pa će tako ova dokumentirana publikacija biti velik doprinos historiografiji otorinolaringologije u nas.

Knjigu je izdao Zavod za zaštitu zdravlja u Subotici, kompjutorski je tekst obradio mr. Ervin Čeliković, a tiskao je Studio "Bravo". /Zv/

NAŠI STUDENTI NA OKUPU

Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo" priredio je u utorak 19. 08. navečer prijem za sve studente Hrvate iz Subotice i okolice. Na ovom prijemu okupilo se stotinjak studenata različitih fakulteta u Subotici, Novom Sadu, Beogradu, Zagrebu i dr. Ovom prigodom jedanaest diplomaca primilo je prigodne darove i čestitke hrvatskih institucija HKC-a "Bunjevačko kolo", Instituta "Ivan Antunović", "Bunjevačke matice", subotičke podružnice DSHV-a, te Odjela za društvene djelatnosti Skupštine općine Subotica.

Najprije je prisutne diplomce i studente pozdravio direktor Centra Lazo Vojnić Hajduk, a potom im se obratio predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" Bela Ivković te Andrija Kopilović, predsjednik Instituta "Ivan Antunović".

Za studente, diplomce i njihove roditelje priređena je potom večera u prostorijama Društva. /Zv/

Diplomci od 15.08. 1996. do 15.08. 1997.

1. Dipl. ing. agronomije **MARIKA ČERNIK** (Agronomski fakultet - Zagreb)
2. Dipl. ing. šumarstva **NATAŠA ĐEREK** (Šumarski fakultet - Beograd)
3. Dipl. ing. poljoprivrede **TANJA HORVAT** (Poljoprivredni fakultet - Novi Sad)
4. Profesor, defektolog **SVJETLANA KOPUNOVIĆ** (Fakultet defektologije - Zagreb)
5. Vaspitač **MARINA KUJUNDŽIĆ** (Viša pedagoška škola - Subotica)
6. Profesor engleskog jezika **SANJA LULIĆ** (Filozofski fakultet - Zagreb)
7. Dipl. ing. organizacije **IGOR MARCIKIĆ** (Agronomski fakultet - Zagreb)
8. Ing. prehrambene tehnologije **KAROLINA OSTROGONAC** (Prehrambeno-tehnološki fakultet - Zagreb)
9. Ekonomista **IVANA PETREKANIĆ** (Viša komercijalna škola - Novi Sad)
10. Grafičar **SERGEJ RADULOVIĆ** (Likovna akademija - Novi Sad)
11. Dipl. ekonomista **VERICA ROMIĆ** (Ekonomski fakultet - Subotica)
12. Dipl. pravnik **SVETLANA ZELIĆ** (Pravni fakultet - Novi Sad)

Zajednička fotografija diplomaca i predstavnika hrvatskih institucija nakon proslave

(3 diplomca nedostaju)

UPOZNAJMO BIBLIJU

Piše: Andrija Kopilović

PROROK JEREMIJA

Jedan od najpoznatijih, najčitanijih i najdramatičnijih proroka svakako je prorok Jeremija. Rođen je nešto više od stoljeća poslije Izaije. Član je svećeničke obitelji iz okolice Jeruzalema. U svojim spisima često govori o sebi, i kada govori u trećem licu. Biblijski stručnjaci te izričaje u trećem licu pripisuju samom proroku. U svim svojim tekstovima nosi svoju unutarnju križu kao vrlo osjećajna i izuzetno religiozna osoba. Neki su tekstovi stoga više nalik psalmima tužbalicama nego li proročkim tekstovima.

Prorok Jeremija čuo je Božji poziv vrlo mlad. Živi u vrlo tragičnom razdoblju povijesti svoga naroda. U njegovom vremenu je dovršeno uništenje Judejskoga kraljevstva. Život kralja Jošije pobudio je nadu obnove ali je sve prestalo njegovom smrću. Živi u vrijeme Nabukodonozorove dominacije Palestinom. Jeruzalem je zbog saveza s Egiptom 587. osvojen, hram je spaljen a stanovništvo izagnano. Jeremija proživljava ovu dramatičnu povijest propovijedajući, prijeteći, predskazujući propast, uzalud opominjući nesposobne kraljeve Davidova prijestolja. Od vojske je Jeremija proglašen malodušnim, od vlasti izdajicom, a kod pada Jeruzalema ostaje s "ostatkom". Međutim, i "ostatak" je ranjen te je Jeremija umro u izgnanstvu, vjerojatno u Egiptu.

Imao je nježnu dušu, predodređenu da ljubi, a bio je poslan da istrebljuje i ruši, da zatire i ništi. Trebao je proricati iznad svega nesreću, a bio je tako željan mira. Morao se boriti protiv vlastitih ljudi, vlastitih kraljeva, svećenika, lažnih proroka te je protiv svoje volje uvijek bio u prepirci sa svojom Zemljom. Proročko poslanje nije mogao izbjeći i stoga se njegova moli-

tva pretvara u vapaj koji pita: "Zašto je bol moja preobilna". No, kako patnja čovjekovu dušu čisti, tako Jeremija, u duši bogat srdačnom religioznošću prema kojoj živi, zakoračuje svojom vjerskom praksom u duhovnost Novoga Saveza. Bog ga svega prožima. Prijateljstvo s Bogom biva raskinuto grijehom koji proizilazi iz opaka srca, ali

obraćenje srca približava i vraća čovjeka Bogu da može promijeniti cijeli život. Ta Jeremijina bogata duhovnost je učinila da je popularnost ovoga proroka u Novom Savezu utemeljena na religiji srca u njenom najčišćem obliku. Utjecaj mu je u povijesti pa i novozavjetnoj tako velik da se na njega oslanjaju Ezekijel, "Drugi Izaija", makabejsko doba, i dijelom Novi Savez. To je dokaz da je Jeremija rado čitan i da je svojim spisima hranio duhovne potrebe Božjih ljudi. Služi se mnogim slikama i doživljajima da prenese poruku. Nabrojiti ćemo samo neke: "razbijena posuda" kojom definira bit grijeha, "laneni pojas" kojim tumači izdaju saveza s Bogom, "bokal s vinom" kojim tumači otajstvo srdžbe Božje. Osobno ponašanje odražava samu povijest, način kako navješćuje riječ "slatkoća - gorčina" pokazuje istinitost i raznolikost Božjeg govora. Njegova osoba je poruka Božje riječi, slabašna glasa, gdje sebe uspoređuje s nestalnim potokom. On je prorok apostolske samoće. Njegova muka i drama pa i osuda na smrt su najveštaj njegova poslanja. Unatoč svega on je prorok tješitelj pun pastoralne skrbi i ljubavi za svoje vrijeme koje ne prezire, za svoj narod koji ljubi i za svoje poslanje za koje daje život.

Prorok Jeremija je dvaput dospio u zatvor, a jednom je bačen i u bunar (prizor na slici).

Prorok Jeremija je dvaput dospio u zatvor, a jednom je bačen i u bunar (prizor na slici).

Ovo je riječ koju Jahve uputi Jeremiji: "Ustani i siđi u kuću lončarovu - ondje ću ti objaviti svoje riječi." Siđoh, dakle, u kuću lončarovu, upravo je radio na lončarskom kolu. I kako bi se koji sud što bi ga načinio od ilovače u ruci lončarovoju pokvario, on bi opet od nje pravio drugi - već kako se lončaru sviđelo da napravi. I dođe mi riječ Jahvina: Ne mogu li i ja s vama činiti kao ovaj lončar, dome Izraelov? - riječ je Jahvina. Evo kao ilovača u ruci lončarovoju, i vi ste u mojoj ruci, dome Izraelov. Objavim li jednom kojem narodu ili kojem kraljevstvu da ću ga iskorijeniti, uništiti i razoriti, i taj se narod, protiv kojeg sam govorio, obrati od opacina i zloća, tada ću se ja pokajati za zlo koje mu bijah namijenio. Objavim li kojem narodu, ili kojem kraljevstvu, da ću ga izgraditi i posaditi, a on stane činiti što je zlo u mojim očima, ne slušajući glasa mojega, pokajat ću se za dobro koje sam im obećao. Zato sada reci Judejcima i Jeruzalemcima: "Ovako govori Jahve: evo, spremam vam zlo i snujem protiv vas osnove. Vratite se, dakle, svaki sa svoga zlog puta i popravite svoje putove i svoja djela." Ali oni vele: "Uzalud! Mi ćemo radije provoditi svoje osnove i činiti svaki po okorjelosti zloga srca svojega." (Jr 18, 1-12)

*Dobar je Jahve onom koji se u nj pouzdaje,
duši koja ga traži.
Dobro je u miru čekati
spasenje Jahvino!
Dobro je čovjeku da nosi
jaram za svoje mladosti.*

*Neka sjedi u samoći i šuti,
jer mu On to nametnu;
neka usne priljubi uz prašinu,
možda još ima nade!
Neka pruži obraz onome
koji ga bije,
neka se zasiti porugom.*

*Jer Gospod ne odbacuje
nikoga zauvijek:
jer ako i rastuži, on se smiluje
po svojoj velikoj ljubavi.
Jer samo nerado on ponižava
i rascvili sinove čovjeka.*

(Tuž 3,25-33)

30 GODINA II. VATIKANSKOG KONCILA (9)

SAKRAMENTALNA UMJETNOST
I BOGOŠTOVNI PREDMETI

(7. pogl. SC)

Crkva prijateljica lijepih umjetnosti

Ljudska djelatnost i duh izražavaju se simboličkim znakovima, a to je umjetnost. Ono što umjetnost želi izraziti jest čin i znak koji može biti naravnog i nadnaravnog karaktera. Po svojoj naravi umjetnost se odnosi na beskrajnu Božju ljepotu koja se izražava ljudskim djelima. Umjetnost usmjerava na Boga, na promicanje Božje slave, a ono što ona u materijalnom i vidljivom znaku oblikuje, to doprinosi da se ljudska srca motreći umjetnička djela uzvise k Bogu.

Liturgija i umjetnost idu ruku pod ruku. Liturgija je stvaralačka djelatnost koja poprima i umjetničke izraze. Upravo zato što je liturgija stvaralačka djelatnost, ona je srodna umjetnosti. Poznato nam je da je od samog početka i kroz povijest kršćanska liturgija preuzimala svoje znakove iz života čovjeka i društva, odijevala ih vjerom i pridavala im novo značenje. Preko znakova vidljivog svijeta sam Bog progovara čovjeku i priopćava mu se. Preko liturgijskog čina i znakova sveti Bog posvećuje čovjeka, tako da ti znakovi postaju sveti i priopćuju nam Božju svetost i naše posvećenje.

Crkva je uvijek bila prijateljica lijepih umjetnosti, izobrazavala je umjetnike, tražila njihovu plemenitu službu, tražila je da predmeti, koji spadaju u liturgiju, budu dostojni, ugledni i lijepi znakovi i simboli nevidljive stvarnosti. Crkva je smatrala "svojim pravom da među umjetničkim djelima rasuđuje što odgovara vjeri, pobožnosti i vjerno baštinjenim zakonima, te je prema tome zgodno za svetu porabu" (SC br. 122).

Crkva je prostor za liturgijsko slavlje. Ona je dom duhovne zajednice, susreta ovozemne Crkve s Bogom koji se objavio u Isusu Kristu. Crkva - kao zgrada - simbol je Boga koji boravi među ljudima, sveto mjesto u kojem Bog po sakramentima posvećuje ljude kako bi i oni posvećivali svijet. Zato Crkva dopušta svaki stil, jer ona nije "nikada imala svoj vlastiti umjetnički stil, nego je dopuštala umjetničke oblike svakog vremenskog razdoblja, prema naravi i uvjetima narodakao i prema potrebama različitih obreda, nastojeći da tokom stoljeća brižljivo čuva umjetničko blago. Stoga neka i umjetnost našeg vremena svih naroda i krajeva ima slobodu djelovanja u Crkvi, samo ako dužnim poštovanjem i doličnom čašću služi bogoštovnim zgradama i svetim obredima" (SC br. 123).

Za prosuđivanje da li je neki znak ili umjetničko djelo prikladno za sveto bogoslužje i prostor u kome se ono vrši, kompetentni su biskupi i oni trebaju u svojim biskupijama osnovati odbor za svetu umjetnost, konzultirati se s drugim pravim stručnjacima u procjeni što je sakralno, a što ne bi bilo prikladno unijeti u bogoštovni prostor. "Neka ordinariji pomno paze da se ne otuđe i ne rasprše bogoštovni predmeti ili dragocjena djela koja služe kao ukras Božje kuće" (SC br. 126).

Kod izgradnji novih crkvi, ordinariji i odbor za svetu umjetnost, trebaju voditi računa da te građevine budu prikladne za vršenje liturgijskih čina i da vjernici mogu pobožno sudjelovati u njima. Prosuditi što se smije pripustiti u crkvu ili ne, spada također na ordinarija i on se treba brinuti, "da u zanimanju za zaista svetu umjetnost i u njezinu promicanju, više

paze na plemenitu ljepotu negoli na puku raskoš... Biskupi treba da svojski nastoje udaljiti od Božjih zgrada i od ostalih svetih mjesta ona umjetnička djela koja se protive vjeri, čudoređu i kršćanskoj pobožnosti" (SC br. 124).

Crkva ljubi i promiče širenje sakralne umjetnosti. U svrhu promicanja svete umjetnosti Koncil preporuča da se u pojedinim biskupijama "osnuju škole ili akademije sakralne umjetnosti za izobrazbu umjetnika" (SC br. 127). U tim školama i akademijama oni će se tako poučavati da njihova umjetnička sposobnost izražava "sveto nasljeđivanje Boga Stvoritelja i da su njihova djela određena za katolički kult, za duhovno uzdizanje, pobožnost i vjersku poduku vjernika" (SC br. 127).

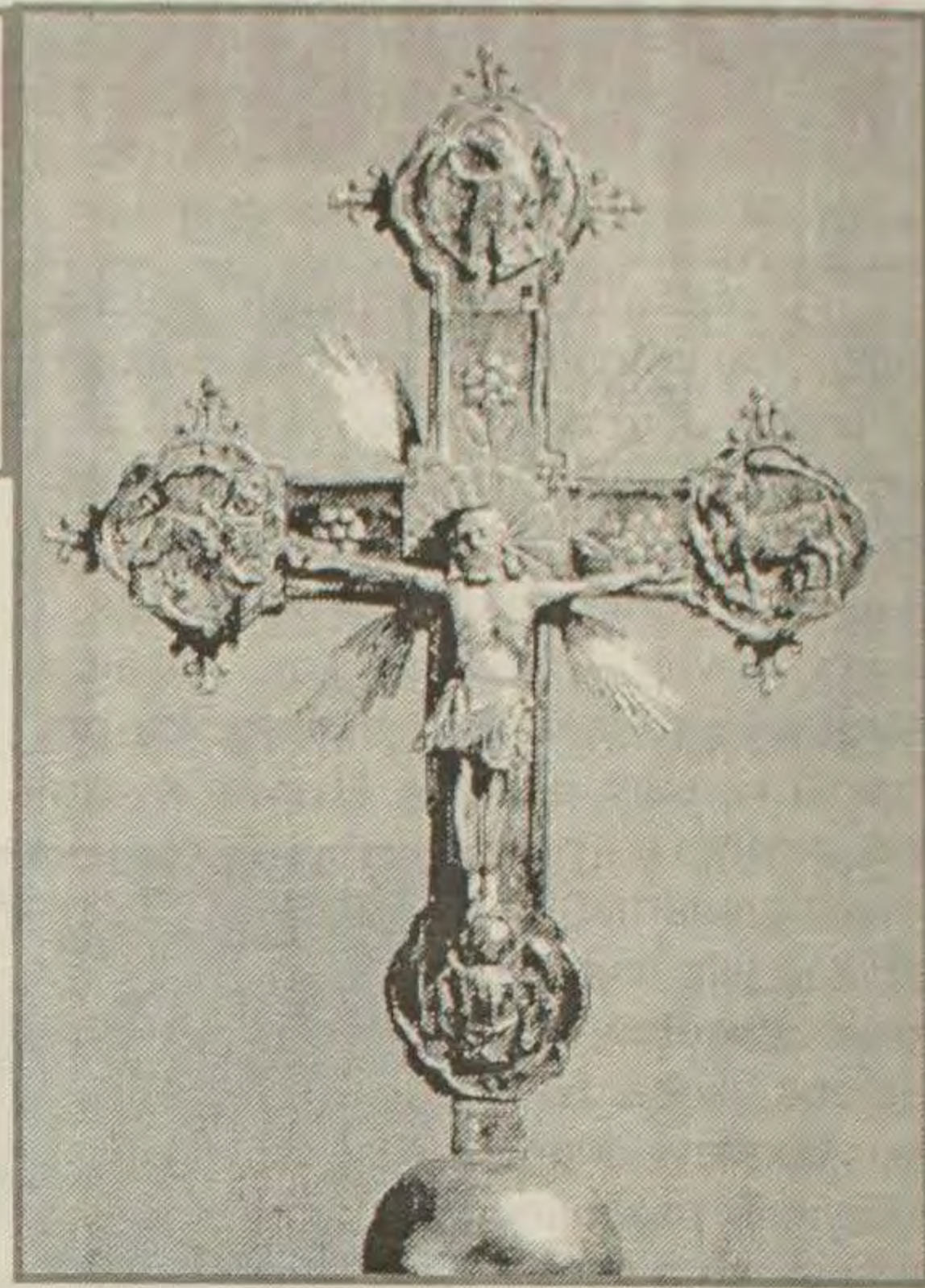
Nova koncilaska odredba o bogoštovnim predmetima prepušta Biskupskim konferencijama velike mogućnosti prilagođavanja njezinim kulturama i običajima. Crkveni kanoni i propisi koji se odnose na vanjsku opremu predmeta za bogoslužje neka se usklade za "dostojno i prikladno podizanje svetih zgrada, izgradnju i oblik oltara, doličnost, smještaj i sigurnost svetohraništa, prikladnost i istaknutost krstionice, doličan oblik svetih slika, te način ukrašavanja i naki" (SC br. 128). Svetost liturgijskih predmeta nije povezana nekim određenim oblikom, već s liturgijskom namjenom u slavljenju otajstva. Sve ono što ne odgovara obnovljenoj liturgiji treba ispraviti ili dokinuti, a zadržati ono što odgovara liturgijskoj upotrebi, o čemu će voditi brigu ordinariji.

Koncilski dokumenat na osobit način ističe važnost odgoja svećenika u umjetnosti: "Neka se za vrijeme filozofskog i teološkog studija klerici poučavaju o povijesti i razvoju sakralne umjetnosti kao i o zdravim načelima na kojima se moraju temeljiti djela sakralne umjetnosti, pa da na taj način cijene i čuvaju časne crkvene spomenike i da mogu davati prikladne savjete umjetnicima kod izgrađivanja njihovih djela" (SC br. 129).

Ovo je jako važno za nas svećenike, da ne bi pojedinci na svoju ruku i po svojoj procjeni uništavali sakralne i bogoštovne prostore, kako se to dogodilo u jednoj župi naše biskupije, u kojoj se devastirala Kalvarija i porušile, doduše, trošne postaje križnog puta i na tom mjestu se počela graditi mrtvačnica, iako malo podalje ima velikog prostora za gradnju mrtvačnice, gdje bi njoj bilo mjesto, a ne na mjestu postaja križnog puta i zavjetne kapelice.

Posljednji broj šestog poglavlja Konstitucije o svetoj liturgiji govori o upotrebi pontifikalnih znakova koji su pridržani "za one Crkvene osobe koje imaju biskupsko posvećenje ili posebnu jurisdikciju" (SC br. 130).

Mato Miloš, OCD.

TEMELJNE ISTINE NAŠE VJERE (18)

Crkva, slijedeći apostole, uči da je Isus Krist umro za sve ljude bez iznimke: "Nema, nije bilo i neće biti nijednog čovjeka za kojega Krist nije trpio!" (KKC 605). Tako je formulirao jedan Sabor u 9. stoljeću ovu temeljnu istinu naše vjere. Naime, Krist nije slučajno umro; njegova smrt nije neka tragična nezgoda, nije neki zli udes koji se nije mogao predvidjeti.

Isusova nasilna smrt nije dakle plod slučaja u nesretnom slijedu zlih okolnosti. Smrt Isusa Krista pripada "otajstvu nauma Božjeg" - kako to apostol Petar tumači na Pedesetnicu jeruzalemskim židovima: "On je predan po odlučenom naumu i promislu Božjem" (Dj 2,23). Taj biblijski način govora ne znači da su oni koji su Krista u smrt predali bili samo pasivni izvršitelji jednog nemilog scena rija unaprijed od Boga napisana. Naime, Bogu su svi časovi vremena prisutni u svojoj sadašnjosti i aktualnosti. On, dakle, zasniva svoj vječni naum "predodređenja" uključujući u njega i slobodno opredjeljenje čovjeka njegovoj milosti. Jednom riječju: Bog je dopustio čine proizašle iz ljudske zaslijepljenosti (usp. Iv 18,36; 19,11) da bi izvršio svoj naum spasenja (Dj 3,17).

Taj naum spasenja po smrti "Pravednika" bio je unaprijed navješten u Pismu: "Isus je umro za naše grijeha po Pismima" (1 Kor 15,3). I sam je Isus nakon svoga uskrsnuća dao to tumačenje Pisama učenicima iz Emausa, potom i apostolima (Rim 5,12).

Iz Svetoga pisma znamo i vjerom ispovijedamo da je temeljni razlog koji je Boga pokrenuo da pošalje Sina svoga na Zemlju ovaj: "Zarad nas ljudi i našega spasenja siđe s neba i postade čovjekom" - kako to molimo u Vjeronanju.

Isus Krist nije došao na svijet radi sebe, da bi živio za sebe. On nije došao "da bi mu drugi služili, nego da on služi i život svoj daruje kao otkupninu za mnoge" (Mk 10,45). Čitav Kristov životni put nadahnut je tim velikim ciljem njegova života: spasiti čovjeka! Sva njegova želja sastojala se "u krstu kojim se ima krstiti, i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!" (Lk 12,50). Tim riječima je Isus predskazao žrtvu svoga života za spasenje i otkupljenje svijeta.

Isusova smrt je bila žrtva. On sam je bio savršena žrtva. Žrtva u onoj mjeri savršena, kad se vrši iz ljubavi: "Nema veće ljubavi od ove kad netko svoj život polaže za prijatelje svoje! A vi ste moji prijatelji!" (Iv 15,13). Samo ljubav uistinu može sve izmiriti i pomiriti! Iz beskrajne božanske ljubavi Isus je za zloću naših grijeha pružio žrtvu pomirnicu, to jest, po svojoj ljubavi i žrtvi naše grijeha poravnao. Zato je Isusov križ za nas kršćane znamen velike Božje ljubavi.

Nema drugog razloga za to predanje Isusovo nego očitanje velike ljubavi Božje prema nama ljudima: "Nije ljubav u tome da smo mi prvi ljubili Boga, nego je on prvi ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijeha naše" (1 Iv 4,10). Pomirenje, otkupljenje, spasenje - svi ovi izrazi Svetoga pisma zaokružuju jednu veliku tajnu naše vjere: Isus je umro za naše grijeha. Tu veliku tajnu svoga srca Isus je otkrio svojim učenicima prije svoje smrti. Na Posljednjoj večeri lomeći kruh pružio im ga je riječima: "Ovo je moje tijelo koje se za vas predaje". Zatim im pruži kalež s vinom: "Ovo je kalež moje krvi koja se proljeva za vas" - po kojoj je sklopio Novi savez (Lk 22,19). Na taj način im je pokazao zašto slobodno ide umrijeti - darujući im život kao što sada pruža kruh i vino. No, on čini još i više:

kruh i vino je postalo njegovo vlastito tijelo. I ono što je po svojoj smrti na križu učinio, to se dogodilo u dvorani Posljednje večere, i od tada u svakoj euharistijskoj žrtvi (misi) - daruje nam samoga sebe.

ISUS KRIST JE ZA NAS UMRO

Muka i smrt Isusova izokrenule su sve ljudske predodžbe o pomirenju i zadovoljštini. Ne pomiruje se čovjek s Bogom time što mu daje neku

naknadu zato što je prethodno okrenuo leđa Bogu, nego Bog u svojoj ljubavi opravdava nepravednog čovjeka, iz grešnika čini sina i tako daruje pomirenje i spasenje. Bog, dakle, čini prvi korak prema stvorenju izlažući se riziku da njegova pomirnica bude odbijena. To je ljubav koja se razdaje za ono što je izgubljeno i sabire što je rasuto! Sve što čovjek čini i može učiniti samo je odgovor Bogu!

Tako po križu i žrtvi Kristovoj čovjek je pozvan da bude biće za drugoga, "za" čovjeka i "za" Boga, a ne u prvom redu za sebe!

Međutim, kako je u praksi svakidašnjice teško priznati vlastitu nepravdu, laž, podlost, pa biti zahvalan za dobrotu, ljubav i pravednost! Kada ljubav i dobrotu padnu samo na leđa jednoga, kad nema obostranosti, onda je ona strana koja ustraje u ljubavi i vjernosti možda najsličnija Kristu koji sebe na križu izvlašćuje i daruje se za druge.

Isusov život u cjelini, a napose muka i smrt, ne pokazuje samo kakav je čovjek u stvarnosti, već pokazuje također u kakve ponore ljudskoga života Bog silazi po svom Sinu. U njemu Otac nebeski preuzima sva ljudska izdajstva, kukačluk, nevjeru i zloću. Ali križ pokazuje da Bog ne uzmiče pred neuspjehom i grijehom stvorenja. Križ Kristov je pravi dokument kako je Bog u Kristu ispatio sve ponore ljudske zloće i slabosti. On je čovjekov suputnik i supatnik! Tako je u ljubavi htio, a ne jer je morao.

Budući da je križ izraz Božje ljubavi u uvjetima ljudskog života, uništen je time žalac smrti i svemu ljudskom neuspjehu. To ujedno znači da ne postoji takva situacija u kojoj bi čovjek bio osuđen na očaj, jer Bog je veći i ne da da propadnem! Ako se okrenem Bogu i odgovorim na njegovu ljubav!

Kršćanin može iskreno priznati slabost, neuspjeh i grijeh, te prihvatiti ono što je u životu neizbježno, svjestan da su moći zla ustvari već prevladane križem i uskrsnućem Kristovim.

Sve to u vjerniku oslobađa neslućene snage za prevladavanje i ublažavanje trpljenja i boli. Odatle dolazi kršćanima snaga u njihovim pothvatima, ne samo kraljevstvo Božje u srcima ljudi, nego i u pothvatima za bolji svijet na osobnom i kolektivnom planu.

♦ Antun Miloš, Žednik

**"SAMO LJUBAV MOŽE BITI
BEZGRANIČNO RAZDANA,
A DA NE BUDE UMANJENA!"**
(A. Lindberg)

CRKVA U SADAŠNJOSTI

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 18/

Pred nama stoji 36. točka pobudnice kojom se Papa obraća istim duhom ispita savjesti ali za Crkvu u sadašnjosti. Koliko god je Crkva sadašnjeg vremena u pokoncilskom zamahu obnove, na pragu trećeg tisućljeća ima razloga za ispit savjesti, za priznanje, pokajanje i popravak. Naime, Crkva kao sastavnica povijesti mora stati pred Gospodinom i pitati se koliko je odgovorna za zla našega vremena. Naše je vrijeme uz mnoga svjetla ipak sjenovito i u mnogočemu neusporedivo tamnije od mnogih epoha ljudske povijesti.

Na prvom mjestu Crkva sadašnjeg vremena treba si postaviti pitanje svoje suodgovornosti u pojavi vjerske indiferentnosti koja dovodi ljude do toga da danas žive tako kao da Bog ne postoji. Nadalje, Crkva mora razmisliti koliko je odgovorna zbog površnosti u religioznosti. Naime, nejasna religioznost je nesposobna da se ogleda s problemom istine i dužnošću dosljednosti. Indiferentizam se naslanja na nedosljedno i površno življenje vjere, na jeftino i olako ponašanje prema problemima našega vremena te na razočarenju što ni vjernik ne pruža autentične vrijednosti a pogotovu djelotvornu pomoć čovjeku u krizi. Socijalne nepravde uvijek su odsjaj nekorektnog ponašanja, a raskorak siromašni - bogati uvijek je sablazan koja je plodno tlo za vjersku indiferentnost. Isitna ne poznaje kompromisa i dosljednost ne podnosi lomljenje kičme. Stoga je kršćanin bez pune istine i bez konkretne dosljednosti također sablazan malenima našega vremena te se pojavljuje vjerski indiferentizam.

Daljnji dio odgovornosti suvremenog kršćanstva kod mnogih je i gubljenje osjećaja za transcendenciju u ljudskom životu i izgubljenost na etičkom polju. U pitanje se dovodi i tradicionalno življenje vjere jer se takva vjera živi površno, formalno i bez dovoljno duhovne dimenzije. Čovjek iz takve nazovi vjere ne može crpiti snagu ni za dosljedan kršćanski život a posebno ne za higijenu svoje duše. Vjera bez transcendencije ostaje samo običaj. Razumljivo da iz takvoga življenja izranja izgubljenost na etičkom polju pa se gubi orijentacija ljestvice vrednota do te mjere da je suvremeni čovjek pobrkao i vrednotu života i vrednotu obitelji pa i u takozvanim kršćanskim sredinama i zajednicama. Postavlja se pitanje je li moguće da je bez odgovornosti kršćana donošenje zakona o nepoštivanju ljudskoga života ili svetosti obitelji. U ime suvremenosti i demokracije osnovne vrednote se pomjeraju do te mjere da čovjek današnjice očito srlja u propast. Postavlja se pitanje da li to mogu činiti i sinovi Crkve: odgovor je jasan - ne! No, ostaje otvoreno pitanje kolika je njihova suodgovornost u tom i takvom svijetu.

U klimi sekularizma i etičkog relativizma suvremeno kršćanstvo ima dio svoje odgovornosti koju mora priznati.

Konačno, kršćanstvo u cijelosti pa onda i Katolička crkva mora se odgovorno zaustaviti pred pojavom širenja bezvjerstva čiji je razlog i činjenica što nismo kadri pokazati izvorno lice Božje zbog nedostatka pravoga religioznog, moralnog i socijalnog života, što je već ustvrdio II. vatikanski koncil u pastoralnoj konstituciji o Crkvi. Ova spoznaja, da je čovjek kršćanin odraz Božjega lica, jeste i teološki zadatak i zadatak praktičnoga življenja vjere na putu obraćenja i religijske obnove suvremenog svijeta.

Čovjek kršćanin, član Crkve danas, dakle, mora stajati pred svojim Bogom ponizan sa stvarnom željom da bude još istiniti-ji, dosljedniji i duhovniji u poštivanju vrednota koje je za čovjekovo blaženstvo stvorio Bog; mora biti svjestan i svoje suodgovornosti za druge ali najprije za sebe da u svakom času može položiti račun o tome koliko je bio odsjaj Božjega lica.

(Nastavlja se)

M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

ŽAR ZA NAVIJEŠTANJE KRISTA

/Misijska nakana Apostolata molitve za mjesec kolovoz/

Pratimo li vjerski, a i građanski tisak, i Crkva i društvo čine mnogo da se što bolje obilježi prelazak iz drugoga u treće tisućljeće kršćanske epohe. U mnogim župama organiziraju se pučke misije ili koji drugi oblik duhovne obnove, kako bi se u vjernicima obnovila svijest o pripadnosti najsvjetlijem liku ljudske povijesti Isusu Kristu, od čijeg su se dolaska i započele nanovo brojiti godine. No nije to isključiva svrha ove trogodišnje pripreme za taj veliki jubilej. Veći dio čovječanstva još ne poznaje Krista ili ne mari za Njega, zbog čega su uvelike prikraćeni. Zato ćemo po Papinoj želji, ovoga mjeseca (kolovoza) moliti **DA PRIPRAVA ZA TREĆE TISUĆLJEĆE OŽIVI U CRKVI ŽAR ZA NAVIJEŠTANJE ISUSA KRISTA, JEDINOGA SPASITELJA ČOVJEKA.**

U posljednje se vrijeme naglo osjeća rast raznih sekta, sve do sotonskih. Nažalost, i u našoj domovini. Ljudi traže nešto novo. A malo razmišljaju o tome kamo ih to "novo" može odvesti. Kao da Isus Krist nije više dovoljno privlačan. Kao da nije suvremen. Treba izmisliti nešto što će nas prodrmati i pokrenuti. I mnogi izmišljaju. Neki s više, neki s manje uspjeha. Posebno mlade ljude često povuče znatiželja. Već samo udovoljenje jednoj takvoj želji može biti kobno. Posebno kada je riječ o sotonističkoj sekta. Izlaza gotovo i nema. Zar je Isus doista nemoćan pred takvim pojavama? Zar On doista stoji skrštenih ruku dok toliki propadaju prepustajući se svakojakim porocima sve do narkomanije i sotonizma? Ili je Crkva zakazala? Možda i vrh Crkve? Je li Crkva učinila sve, čini li ona sve, da spasava čovjeka koji je u zaista velikoj opasnosti?

Teško je dati odgovore na sva ta i slična pitanja. No, imamo li sve to pred očima, dodamo li k tome činjenicu da je manje od trećine čovječanstva prožeto Kristovom evanđeoskom naukom, dat ćemo svoj makar i neznatan prinos svjedočenjem radosna kršćanskog života oživljavanju žara za naviještanje Krista, jedinoga čovjekova Spasitelja. I moliti da ga veći broj ljudi zaista prizna jedinim Spasiteljem.

Stjepan Kuzmić

/Glasnik Srca Isusova i Marijina, 7-8 (1997), str. 227/

MLADI - ČUDESAN DOGAĐAJ NADE

15 PAPOM I MLADIMA U PARIZU IZ SAT A U SAT NA XII. SVJETSKOM SUSRETU MLADIH

* "UČITELJU, GDJE STANUJEŠ? DOĐITE I VIDJET ČETE!"

* **Probudite se, ustanite, ne bojte se**

* **Približite se Kristu**

Pod geslom "Učitelju, gdje stanuješ? Dođite i vidjet čete!" započeli su 18. kolovoza, XII. svjetski dani mladih u Parizu. Parižani su tom geslu dodali i poziv mladima "Probudite se, ustanite, ne bojte se", dok poziv Svetog Oca mladima iz cijeloga svijeta glasi "Približite se Kristu". Susret je svečano otvoren 19. kolovoza misnim slavljem koje je predvodio pariški kardinal Jean-Maria Lustiger na Marsovim poljanama u zajedništvu s biskupima i svećenicima iz cijeloga svijeta. U koncelebraciji su bili i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, sarajevski nadbiskup kardinal Vinko Puljić i kotorski biskup Ilija Janjić, te hrvatski svećenici.

1. kateheza: U traženju Božjeg lica

U sklopu programa započele su 20. kolovoza kateheze u pariškim crkvama na svim jezicima svijeta. Tako su se u dvije crkve održale kateheze za mladež hrvatskoga govornog područja. U hrvatskoj crkvi sv. Ćirila i Metoda katehezu i misno slavlje predvodio je prvog dana sarajevski nadbiskup kardinal Puljić, a u crkvi Majke Božje od Stalne Pomoći nadbiskup Bozanić. Na toj katehezi hrvatskoj mladeži pridružili su se i mladi iz Makedonije. Tema prvoga dana bila je "U traženju Božjeg lica" u sklopu kojega su održani prigodni nagovori o tome što je činiti mladom čovjeku u današnjem svijetu, koja je njegova uloga. Program je toga dana obuhvaćao i festival mladih, te je priređeno bdjenje u mjestima smještaja.

2. kateheza: Isus prebiva u svojoj riječi

Pod naslovom "Isus prebiva u svojoj riječi" održan je 21. kolovoza, drugi dan kateheze za sudionike susreta mladih u Parizu. U crkvi sv. Ćirila i Metoda katehezu je predvodio kotorski biskup Ilija Janjić, a u crkvi Majke Božje od Stalne Pomoći sarajevski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. U katehezama je temeljna misao bila preporuka Sv. Oca mladima da čitaju "Božansko štivo" (Sveto pismo) kako bi se približili Gospodinu Isusu. U tome štivu sadržan je susret čovjeka s Gospodinom.

Mladima iz Republike Hrvatske pridružili su se na katehezi u crkvi sv. Ćirila i Metoda i mladi iz biskupija s područja Srbije i Crne Gore, te skupina Albanaca iz Crne Gore.

3. kateheza: Isus prebiva u euharistiji

Treću, ujedno i posljednju katehezu, pod naslovom "Isus prebiva u euharistiji" za hrvatsku mladež u Parizu predvodio je 22. kolovoza u crkvi sv. Ćirila i Metoda zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, a u crkvi Majke Božje od Stalne Pomoći kotorski biskup Ilija Janjić. Temeljna misao bila je važnost euharistije koja je vrhunac crkvenog djelovanja i izvor svega onoga što Crkva predstavlja. Mladima je poručeno da nastoje biti oni subjekti društva koji će ostalima tumačiti Evanđelje.

Na programu je bio i zajednički križni put u župnim zajednicama u kojima su mladi smješteni. Taj je križni put ujedno i priprava za bdjenje sa Svetim Ocem na pariškome hipodromu.

Papa sletio u Pariz

Papa Ivan Pavao II. sletio je 21. kolovoza prijepodne, u 10.30 sati, u Pariz, kako bi se susreo s katoličkom mladeži, okupljenoj na XII. svjetskim danima mladeži.

Papu je u zračnoj luci dočekaio francuski predsjednik Jacques Chirac, koji ga je, nakon toga, primio u Elizejskoj palači.

Na susret s mladima u Parizu Papa je došao "nestrpljiv", što se vidi iz razgovora koji je dao katoličkom dnevniku La Croix. On želi mladima pokazati svjetlo vjere, kako bi bili što sretniji. Istodobno društvu želi pokazati da nije svejedno koje će vrijednosti uvažavati i priznavati, potkrepljivati i razvijati. Od mladih, koji su prema posljednjim podacima u Pariz došli iz 160 zemalja svijeta, Papa očekuje da svoju plemenitost, inteligenciju i energiju upotrijebe kako bi svijet učinili "gostoljubivijim za sve" te bili u službi "sreće i dostojanstva svijetu".

Mladi - graditelji mira, braća ljudima i tražitelji Boga

"Moj dolazak u Pariz označuje novu dionicu svojevrsnog dugoga hoda, koji unazad dvanaest godina poduzimam s mladeži diljem cijelog svijeta, s uvijek novim razmjenama iskustava", rekao je Papa prilikom susreta s francuskim predsjednikom Jacquesom Chiracom i visokim državnim predstavnicima u Elizejskoj palači u četvrtak, 21. kolovoza. Sveti je Otac u svom obraćanju zahvalio francuskom predsjedniku i francuskom narodu na gostoprimstvu koje su ukazali mladeži iz više od 160 zemalja svijeta....

Govoreći, nadalje, o mladeži Sveti je Otac istaknuo: "Oni dolaze kako bi osnažili svoju volju za izgradnjom gostoljubivijeg svijeta i mirnije budućnosti. /.../ Mladeži se ovdje pruža povlaštena prilika za zajedničko iznošenje vlastitih težnji i uzajamno priopćavanje bogatstva njihovih kultura i iskustava. Njihovo traženje kao unutarnji poticaj

sačinjava i težnja duhovne naravi, koja ih je nagnala da uzmu hodočasnički štap, poput onih koji su im prethodili, prelazeći kontinente kao graditelji mira, braća ljudima i tražitelji Boga".

Mladi moraju ljubavljvu i služenjem preobražavati svijet

Prvi susret pape Ivana Pavla II. s mladeži okupljenoj na proslavi XII. svjetskih dana mladeži održan je na Marsovim poljanama u Parizu u četvrtak, 21. kolovoza, u 16.30 sati. Odmah po dolasku i nakon pozdravnih riječi, upućenih na različitim svjetskim jezicima, Sveti je Otac održao razmatranje nad tekstem Evanđelja o pranju nogu. Istaknuvši na početku kako činom pranja "Gospodin pomaže shvatiti smisao Muke i Uskrsnuća", Sveti je Otac rekao: "Draga mladeži, kao članovi Crkve vaš je zadatak nastaviti kao što je i Gospodin činio: pranje nogu u sebi sadrži sva djela ljubavi i milosrđa koje Kristovi učenici ostvaruju u tijeku povijesti kako bi raslo zajedništvo među ljudima. I vi ste danas pozvani na zauzimanje u tom smislu: prihvaćajući nasljedovati Krista, naviještate da put savršene ljubavi prolazi preko potpunoga i stalnog darivanja samih sebe..."

JOURNÉES MONDIALES
DE LA JEUNESSE
PARIS 1997

Pri kraju razmatranja Sveti Otac je rekao: "Tamo gdje je svjedočanstvo Riječi teško ostvarivo ili čak nemoguće u svijetu koji je ne prihvaća, svojim vladanjem ponazočujete Krista - Slugu, jer je vaše djelovanje u skladu s učenjem Onoga kojeg naviještate...."

Božji poziv treba biti potvrđen i od Crkve

Po završetku prvog od susreta s mladeži na Marsovim poljanama u sklopu XII. svjetskih dana mladeži u Parizu, papa Ivan Pavao II. sudjelovao je 21. kolovoza na molitvenom bdjenju za zvanja što se održavalo u glasovitoj pariškoj katedrali Notre-Dame s početkom u 20.30 sati.

Papa proglasio blaženim Frederica Ozanama

Papa Ivan Pavao II. u tijeku euharistijskog slavlja u pariškoj katedrali Notre-Dame u petak, 22. kolovoza, proglasio je blaženim Frederica Ozanama, koji je cijeli život posvetio apostolatu siromašnih.

"Vjeran toj Gospodnjoj zapovijedi Frédéric Ozanam je povjervovao u Božju ljubav prema svakom čovjeku. Osjetio je da je i sam pozvan na ljubav te je pružao primjer velike ljubavi Božje i ljubavi svojih bližnjih. Išao je svima onima koji su bili najpotrebniji ljubavi, onima kojima Bog Ljubavi nije mogao biti otkriven drugačije osim preko ljubavi druge osobe", naglasio je papa u svojoj propovijedi o novom blaženiku.

Na tom misnom slavlju sudjelovali su i pariški nadbiskup kardinal Jean Marie Lustiger te brojni biskupi iz različitih zemalja svijeta.

Papa u Evryu - dijalog nenametljive ljubavi

U petak, 22. kolovoza, u 18.10 Papa je pohodio novu katedralu Uskrsnuća podignutu usred novog grada Evrya. Pohvalio je vjernike toga grada koji su zajedno sa svojim biskupom osigurali sredstva da vrsni arhitekti i graditelji podignu tako suvremeno liturgijsko zdanje. Osobito ga je obradovala nazočnost predstavnika drugih kršćanskih zajednica, također muslimana i židova kao i predstavnika gradskih vlasti. Katolicima je posebno stavio na srce da u susre-

tima s ljudima iz drugih naroda i kultura, onima koje je život ranio, siromasima, bolesnicima i kažnjenicima, bez nametljivosti svjedoče Kristovu ljubav.

Misa sa sudionicima "Međunarodnog foruma mladeži"

U pariškoj crkvi Saint-Etienne-du-Mont u subotu, 23. kolovoza, u 9 sati i 15 minuta papa Ivan Pavao II. slavio je misu s oko 350 sudionika Međunarodnog Forumu mladeži što se održavao na Politehničkoj školi u Parizu od 14. do 18. kolovoza. Riječ je o šestom Forumu takve vrste, u organizaciji Papinskog vijeća za laike na temu "Vi ste pismo Kristovo" (2 Kor 3,3). U euharistijskom slavlju sudjelovala je također mladež iz 160 zemalja svijeta, kao i predstavnici četrdesetak međunarodnih pokreta mladeži. Glavni cilj tog skupa bila je uzajamna razmjena iskustava te zajedničko razmišljanje o identitetu i ulozi novih kršćanskih naraštaja na pragu trećeg tisućljeća.

Papino poslijepodne u Parizu

Poslijepodne 23. kolovoza, nakon završenog euharistijskog slavlja u crkvi Saint-Etienne-du-Mont, Ivan Pavao II. pošao je zatvorenim automobilom do pariške apostolske nuncijature udaljene oko 4,5 kilometara. Ondje je ručao zajedno s biskupima područja Ile-de-France te kardinalima i biskupima iz svoje pratnje. Nakon poslijepodnevnog odmora, u 14.30 Papa je u zgradi apostolske nuncijature primio skupinu dobrotvora koji su pridonijeli novčana sredstva za održavanje Svjetskih dana mladeži.

Kajanje za pokolj Bartolomejske noći

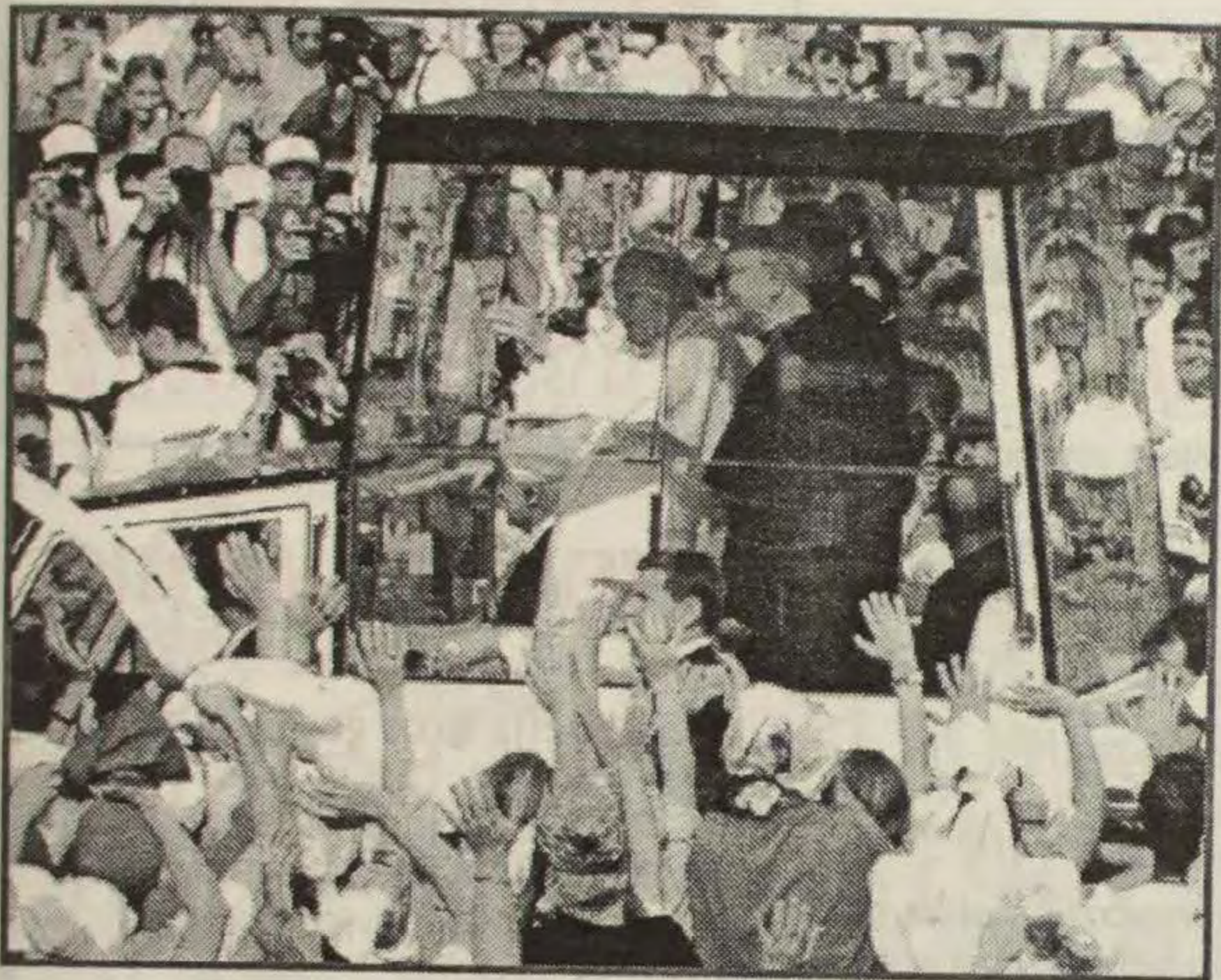
Nakon večere 23. kolovoza, u 19.45 Ivan Pavao II. je, vozeći se u papamobilu, stigao na hipodrom Longchamp, koji je oko 5 kilometara udaljen od nuncijature na kojem je bilo okupljeno silno mnoštvo mladih. Oni su najprije saslušali poruku Međunarodnog foruma i sudjelovali u slavlju pod nazivom "Sve boje svijeta". Zatim je nekoliko mladih pred svima svjedočilo svoju vjeru, a poslije ih je Papa krstio i krizmao. Stigavši na hipodrom, Papa se najprije po njemu provezao među skupinama mladih.

Molitveno krsno bdjenje započelo je na hipodromu u 20 sati. Pet skupina s pet kontinenata dovelo je pred Papu 10 katekumena, pripravnika za krštenje, zajedno s njihovim kumama i kumovima. Nakon kraćeg razgovora s njima, pročitani su odgovarajući biblijski ulomci na poljskom, francuskom i španjolskom jeziku. Sakramente krštenja i krizme Papa je podijelio na različitim jezicima. Prije toga održao je propovijed. Odmah na početku izrazio je žaljenje zbog pokolja što su ga 1572. francuski katolici izvršili nad hugenotima, sunarodnjacima koji su bili prihvatili Lutherovu reformaciju. Budući da je najveći pokolj bio izvršen u noći između 23. i 24. kolovoza, pred blagdan sv. Bartola, taj se krvavi događaj pamti kao "Bartolomejska noć".

Isus stanuje u narodu

U nedjelju, 24. kolovoza, ujutro Papa je ponovo iz nuncijature, gdje je prenoćio, stigao na hipodrom Longchamp. Ponovno se je u papamobilu provezao među mnoštvom mladih.

Misa je započela u 10 sati. Zajedno s Papom euharistiju je slavilo 500 biskupa i oko 6000 svećenika koji su se za ovu priliku okupili u Parizu. Uvodni pozdrav održao je pariški nadbiskup kardinal Jean-Marie Lustiger. Biblijski su ulomci čitani na talijanskom, engleskom i francuskom jeziku, a zazivi molitve vjernih na albanskom, arapskom, ruskom, njemačkom, kirundi i kineskom. U toj je misi Papa osobno pričestio desetero mladih koji su se krstili u bdjenju prethodne noći. Vjerovanje je predmolio i na kraju Papi kratko zahvalio nadbiskup James Francis Stafford, predsjednik Papinskog vijeća za laike.

U propovijedi je Papa opet istaknuto pozdravio nazočnu braću iz drugih kršćanskih zajednica i predstavnike vlasti. Govorio je zatim kako svaki čovjek traži svoj životni put, a ta ga potraga vodi do pitanja što ga čeka poslije smrti. To zapravo "iz dubine bića izranja pitanje upravljeno Kristu koji je pobijedio smrt: 'Učitelju, gdje stanuješ? Učitelju ti koji ljubiš i poštuješ ljudsku osobu, ti koji si uzeo dijela u ljudskoj patnji, ti koji osvjetljuješ misterij ljudskoga življenja, daj da otkrijemo pravi smisao svoga života i svoga poziva'". Odgovarajući "dođite i vidjet ćete", Isus nas poziva na svoj križ koji je izraz ljubavi živoga Boga i na euharistijsku gozbu koja je predokus vječne budućnosti. Odgovor na pitanje "Učitelju, gdje stanuješ?" ima povijesni, vazmeni i sakramentski smisao. Krist prebiva u svome narodu povezujući ljude u jedinstvo koje nadilazi sve podjele. Tom narodu u kojemu Krist prebiva pripadaju svi "spašeni ljudi" što znači i mnogi koji ne pripadaju vidljivoj Crkvi. Na kraju je Papa rekao mladima: "Draga mladeži, vaš se put ovdje ne završava. Vrijeme danas ne prestaje. Pođite na puteve svijeta, na puteve čovječanstva ostajući sjedinjeni u Kristovoj Crkvi."

Mala Terezija - uzor mladeži

Mala Terezija umrla je prije 100 godina. Pred kraj tog euharistijskog slavlja, prije završnog blagoslova, Papa je predmolio molitvu Anđelova pozdravljenja, održavši prije toga uobičajeni nagovor. Govorio je o Therese de Lisieux - sv. Tereziji od Djeteta Isusa i Svetoga Lica. Upravo se, naime, slavi 100. obljetnica njezina rođenja za vječnost (umrla je 30. rujna 1897). Papa je istaknuo kako je ona jedna od najistaknutijih likova među katoličkim svecima te je najavio da će je 19. listopada ove godine, na Misijku nedjelju, u Bazilici sv. Petra proglasiti naučiteljicom Crkve (doctor Ecclesiae). Taj je naslov dodijeljen samo najistaknutijim katoličkim misliocima u tijeku svih stoljeća.

Komentirajući zašto je baš ovdje odlučio najaviti da će sv. Tereziju proglasiti naučiteljicom Crkve, Papa je rekao: "Ovaj svečani navještaj htio sam dati ovdje, jer je poruka svete Terezije,

mlade svete, tako prisutna u naše doba, osobito prikladna za vas mlade: u školi Evanđelja, ona vam otvara hod kršćanske zrelosti; poziva vas na bezgraničnu velikodušnost; poziva vas biti u "srcu" Crkve oduševljenim učenicima i svjedocima Kristovim.

Papina poruka Hrvatskoj mladeži

Prije molitve Anđelova pozdravljenja na svečanoj euharistiji na pariškom hipodromu 24. kolovoza, na susretu koji je okupio gotovo milijun mladih, Ivan Pavao II. obratio im se na više jezika.

Obraćajući se na hrvatskom jeziku katoličkoj mladeži iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine Papa je rekao da su ovih dana ojačali svoju vjeru u Krista Spasitelja i da su doživjeli izvanredno i važno iskustvo bratskog života i dijaloga među različitim kulturama. Pozvao ih je da budu svjedoci Evanđelja i da prenesu svojim mladim sunarodnjacima Kristov mir, kako bi zajednički izgradili društvo u kojem će svakome biti priznato i poštovano dostojanstvo djece Božje.

Različite religije ne trebaju se suprotstavljati, nego uzajamno obogaćivati

Oko 13,15 u nedjelju, 24. kolovoza, Papa je stigao u parišku nuncijaturu. Ondje je u 16,30 primio predstavnike povjerenstava koja su priredila XII. svjetske dane mladih. Nakon toga oprostio se od nuncijature. Oko 17 sati kratko je pohodio Dom invalida (Esplanade des invalides) i odatle odmah helikopterom pošao u parišku zračnu luku Orly, gdje je priređena oproštajna svečanost.

Papu je pozdravio francuski premijer Lionel Jospin, a Papa je održao oproštajni govor. Zahvalio je svima koji su pridonijeli održavanju i uspjehu XII. svjetskih dana mladih te izrazio nadu da će mladi okrijepljeni tim susretom pridonositi miru i razumijevanju među ljudima i narodima. Zaključio je: "Svim francuskim katolicima jamčim svoju ljubav i duboko zajedništvo. Pozivam ih da rame uz rame budu svjedoci vjere i Božje ljubavi djelujući u svijetu koji je željan mira, suživota i suradnje svih ljudi za opće dobro. Učvršćeni za dijalog, uvjereni su da u narodu koji baštini vrijednosti bratstva i slobode izrazi različitih religijskih vjerovanja trebaju omogućiti razvitak uljudbenih bogatstava te čudoredne i duhovne svijesti cijeloga naroda; također pridonijeti kakvoći javnoga života, osobito skrbeći za one koji su u društvu najslabijih."

U 18,15 Papa je ušao u zrakoplov tvrtke Air France koji ga je u 20.15 spustio u rimsku zračnu luku Roma-Ciampino. Odatle je pošao u svoj ljetnikovac Castel Gandolfo.

Mladi u Parizu - čudesan događaj nade

Svoj osvrt na dane provedene s mladima Papa je u srijedu na generalnoj audijenciji u Castel Gandolfu završio riječima:

"To što smo zajedno doživjeli u Parizu prošlih dana bio je čudesan događaj nade, nade koja je iz srca mladih odskočila u svijet. Molimo da se zanos tolikih mladića i djevojaka, koji su došli sa sve četiri strane svijeta, nastavi i donese obilne plodove u uvijek mladoj Crkvi novoga tisućljeća."

Što je Papa rekao na molitvi za duhovna zvanja

Papa je uputio poruku mladima koji razmišljaju o duhovnom zvanju. "Crkva na poseban način cijeni posvećeni život, kojem je Krist uzor (usp. II. vatikanski koncil, Perfectae caritatis, 25). Velika je milost biti izabran od Gospodina. Putem ostvarivanja evanđeoskih savjeta, molitvenog života i vršenjem djela ljubavi, otkrivajte ljudima Lice Božje i djelatno sudjelujete u rastu Božjeg naroda."

Papa je na kraju pozvao na molitvu za onu mladež iz cijeloga svijeta "kojoj je mrzak Gospodnji poziv, i one koji se boje odgovoriti Gospodinu, kako bi uz mogli pronaći oko sebe odgojitelje koji će ih voditi! Neka shvate veličinu svojeg poziva: Ljubiti Krista iznad svega, kao poziv na slobodu i sreću! Molite da vas Crkva uvijek pomaže na vašem putu. Molite da kršćanske zajednice znaju uvijek iznova prenositi Gospodnji poziv mladim naraštajima".

/Prema IKI priredio A. A./

Isus stanuje u narodu

U nedjelju, 24. kolovoza, ujutro Papa je ponovo iz nuncijature, gdje je prenoćio, stigao na hipodrom Longchamp. Ponovno se je u papamobilu provezao među mnoštvom mladih.

Misa je započela u 10 sati. Zajedno s Papom euharistiju je slavilo 500 biskupa i oko 6000 svećenika koji su se za ovu priliku okupili u Parizu. Uvodni pozdrav održao je pariški nadbiskup kardinal Jean-Marie Lustiger. Biblijski su ulomci čitani na talijanskom, engleskom i francuskom jeziku, a zazivi molitve vjernih na albanskom, arapskom, ruskom, njemačkom, kirundi i kineskom. U toj je misi Papa osobno pričestio desetero mladih koji su se krstili u bdjenju prethodne noći. Vjervanje je predmolio i na kraju Papi kratko zahvalio nadbiskup James Francis Stafford, predsjednik Papinskog vijeća za laike.

U propovijedi je Papa opet istaknuto pozdravio nazočnu braću iz drugih kršćanskih zajednica i predstavnike vlasti. Govorio je zatim kako svaki čovjek traži svoj životni put, a ta ga potraga vodi do pitanja što ga čeka poslije smrti. To zapravo "iz dubine biča izranja pitanje upravljeno Kristu koji je pobijedio smrt: 'Učitelju, gdje stanuješ? Učitelju ti koji ljubiš i poštuješ ljudsku osobu, ti koji si uzeo dijela u ljudskoj patnji, ti koji osvjetljuješ misterij ljudskoga življenja, daj da otkrijemo pravi smisao svoga života i svoga poziva'". Odgovarajući "dođite i vidjet ćete", Isus nas poziva na svoj križ koji je izraz ljubavi živoga Boga i na euharistijsku gozbu koja je predokus vječne budućnosti. Odgovor na pitanje "Učitelju, gdje stanuješ?" ima povijesni, vazmeni i sakramentski smisao. Krist prebiva u svome narodu povezujući ljude u jedinstvo koje nadilazi sve podjele. Tom narodu u kojemu Krist prebiva pripadaju svi "spašeni ljudi" što znači i mnogi koji ne pripadaju vidljivoj Crkvi. Na kraju je Papa rekao mladima: "Draga mladeži, vaš se put ovdje ne završava. Vrijeme danas ne prestaje. Pođite na puteve svijeta, na puteve čovječanstva ostajući sjedinjeni u Kristovoj Crkvi."

Mala Terezija - uzor mladeži

Mala Terezija umrla je prije 100 godina. Pred kraj tog euharistijskog slavlja, prije završnog blagoslova, Papa je predmolio molitvu Anđelova pozdravljenja, održavši prije toga uobičajeni nagovor. Govorio je o Therese de Lisieux - sv. Tereziji od Djeteta Isusa i Svetoga Lica. Upravo se, naime, slavi 100. obljetnica njezina rođenja za vječnost (umrla je 30. rujna 1897). Papa je istaknuo kako je ona jedna od najistaknutijih likova među katoličkim svecima te je najavio da će je 19. listopada ove godine, na Misijsku nedjelju, u Bazilici sv. Petra proglasiti naučiteljicom Crkve (doctor Ecclesiae). Taj je naslov dodijeljen samo najistaknutijim katoličkim misliocima u tijeku svih stoljeća.

Komentirajući zašto je baš ovdje odlučio najaviti da će sv. Tereziju proglasiti naučiteljicom Crkve, Papa je rekao: "Ovaj svećani navještaj htio sam dati ovdje, jer je poruka svete Terezije,

mlade svetice, tako prisutna u naše doba, osobito prikladna za vas mlade: u školi Evanđelja, ona vam otvara hod kršćanske zrelosti; poziva vas na bezgraničnu velikodušnost; poziva vas biti u "srcu" Crkve oduševljenim učenicima i svjedocima Kristovim.

Papina poruka Hrvatskoj mladeži

Prije molitve Anđelova pozdravljenja na svečanoj euharistiji na pariškom hipodromu 24. kolovoza, na susretu koji je okupio gotovo milijun mladih, Ivan Pavao II. obratio im se na više jezika.

Obraćajući se na hrvatskom jeziku katoličkoj mladeži iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine Papa je rekao da su ovih dana ojačali svoju vjeru u Krista Spasitelja i da su doživjeli izvanredno i važno iskustvo bratskog života i dijaloga među različitim kulturama. Pozvao ih je da budu svjedoci Evanđelja i da prenesu svojim mladim sunarodnjacima Kristov mir, kako bi zajednički izgradili društvo u kojem će svakome biti priznato i poštovano dostojanstvo djece Božje.

Različite religije ne trebaju se suprotstavljati, nego uzajamno obogaćivati

Oko 13,15 u nedjelju, 24. kolovoza, Papa je stigao u parišku nuncijaturu. Ondje je u 16,30 primio predstavnike povjerenstava koja su priredila XII. svjetske dane mladih. Nakon toga oprostio se od nuncijature. Oko 17 sati kratko je pohodio Dom invalida (Esplanade des invalides) i odatle odmah helikopterom pošao u parišku zračnu luku Orly, gdje je priređena oproštajna svečanost.

Papu je pozdravio francuski premijer Lionel Jospin, a Papa je održao oproštajni govor. Zahvalio je svima koji su pridonijeli održavanju i uspjehu XII. svjetskih dana mladih te izrazio nadu da će mladi okrijepljeni tim susretom pridonositi miru i razumijevanju među ljudima i narodima. Zaključio je: "Svim francuskim katolicima jamčim svoju ljubav i duboko zajedništvo. Pozivam ih da rame uz rame budu svjedoci vjere i Božje ljubavi djelujući u svijetu koji je željan mira, suživota i suradnje svih ljudi za opće dobro. Učvršćeni za dijalog, uvjereni su da u narodu koji baštini vrijednosti bratstva i slobode izrazi različitih religijskih vjerovanja trebaju omogućiti razvitak uljudbenih bogatstava te čudoredne i duhovne svijesti cijeloga naroda; također pridonijeti kakvoći javnoga života, osobito skrbeći za one koji su u društvu najslabijih."

U 18,15 Papa je ušao u zrakoplov tvrtke Air France koji ga je u 20.15 spustio u rimsku zračnu luku Roma-Ciampino. Odatle je pošao u svoj ljetnikovac Castel Gandolfo.

Mladi u Parizu - čudesan događaj nade

Svoj osvrt na dane provedene s mladima Papa je u srijedu na generalnoj audijenciji u Castel Gandolfu završio riječima:

"To što smo zajedno doživjeli u Parizu prošlih dana bio je čudesan događaj nade, nade koja je iz srca mladih odskočila u svijet. Molimo da se zanos tolikih mladića i djevojaka, koji su došli sa sve četiri strane svijeta, nastavi i donese obilne plodove u uvijek mladoj Crkvi novoga tisućljeća."

Što je Papa rekao na molitvi za duhovna zvanja

Papa je uputio poruku mladima koji razmišljaju o duhovnom zvanju. "Crkva na poseban način cijeni posvećeni život, kojem je Krist uzor (usp. II. vatikanski koncil, Perfectae caritatis, 25). Velika je milost biti izabran od Gospodina. Putem ostvarivanja evanđeoskih savjeta, molitvenog života i vršenjem djela ljubavi, otkrivajte ljudima Lice Božje i djelatno sudjelujete u rastu Božjeg naroda."

Papa je na kraju pozvao na molitvu za onu mladež iz cijeloga svijeta "kojoj je mrzak Gospodnji poziv, i one koji se boje odgovoriti Gospodinu, kako bi uz mogli pronaći oko sebe odgovornike koji će ih voditi! Neka shvate veličinu svojeg poziva: Ljubiti Krista iznad svega, kao poziv na slobodu i sreću! Molite da vas Crkva uvijek pomaže na vašem putu. Molite da kršćanske zajednice znaju uvijek iznova prenositi Gospodnji poziv mladim naraštajima".

/Prema IKI priredio A. A./

Pri kraju razmatranja Sveti Otac je rekao: "Tamo gdje je svjedočanstvo Riječi teško ostvarivo ili čak nemoguće u svijetu koji je ne prihvaća, svojim vladanjem ponazočujete Krista - Slugu, jer je vaše djelovanje u skladu s učenjem Onoga kojeg naviještate...."

Božji poziv treba biti potvrđen i od Crkve

Po završetku prvog od susreta s mladeži na Marsovim poljana u sklopu XII. svjetskih dana mladeži u Parizu, papa Ivan Pavao II. sudjelovao je 21. kolovoza na molitvenom bdjenju za zvanja što se održavalo u glasovitoj pariškoj katedrali Notre-Dame s početkom u 20.30 sati.

Papa proglasio blaženim Frederica Ozanama

Papa Ivan Pavao II. u tijeku euharistijskog slavlja u pariškoj katedrali Notre-Dame u petak, 22. kolovoza, proglasio je blaženim Frederica Ozanama, koji je cijeli život posvetio apostolatu siromašnih.

"Vjeran toj Gospodnjoj zapovijedi Frederic Ozanam je povjerovao u Božju ljubav prema svakom čovjeku. Osjetio je da je i sam pozvan na ljubav te je pružao primjer velike ljubavi Božje i ljubavi svojih bližnjih. Išao je svima onima koji su bili najpotrebniji ljubavi, onima kojima Bog Ljubavi nije mogao biti otkriven drugačije osim preko ljubavi druge osobe", naglasio je papa u svojoj propovijedi o novom blaženiku.

Na tom misnom slavlju sudjelovali su i pariški nadbiskup kardinal Jean Marie Lustiger te brojni biskupi iz različitih zemalja svijeta.

Papa u Evryu - dijalog nenametljive ljubavi

U petak, 22. kolovoza, u 18.10 Papa je pohodio novu katedralu Uskrsnuća podignutu usred novog grada Evrya. Pohvalio je vjernike toga grada koji su zajedno sa svojim biskupom osigurali sredstva da vrsni arhitekti i graditelji podignu tako suvremeno liturgijsko zdanje. Osobito ga je obradovala nazočnost predstavnika drugih kršćanskih zajednica, također muslimana i židova kao i predstavnika gradskih vlasti. Katolicima je posebno stavio na srce da u susre-

tima s ljudima iz drugih naroda i kultura, onima koje je život ranio, siromasima, bolesnicima i kažnjenicima, bez nametljivosti svjedoče Kristovu ljubav.

Misa sa sudionicima "Međunarodnog foruma mladeži"

U pariškoj crkvi Saint-Etienne-du-Mont u subotu, 23. kolovoza, u 9 sati i 15 minuta papa Ivan Pavao II. slavio je misu s oko 350 sudionika Međunarodnog Forumu mladeži što se održavao na Politehničkoj školi u Parizu od 14. do 18. kolovoza. Riječ je o šestom Forumu takve vrste, u organizaciji Papinskog vijeća za laike na temu "Vi ste pismo Kristovo" (2 Kor 3,3). U euharistijskom slavlju sudjelovala je također mladež iz 160 zemalja svijeta, kao i predstavnici četrdesetak međunarodnih pokreta mladeži. Glavni cilj tog skupa bila je uzajamna razmjena iskustava te zajedničko razmišljanje o identitetu i ulozi novih kršćanskih naraštaja na pragu trećeg tisućljeća.

Papino poslijepodne u Parizu

Poslijepodne 23. kolovoza, nakon završenog euharistijskog slavlja u crkvi Saint-Etienne-du-Mont, Ivan Pavao II. pošao je zatvorenim automobilom do pariške apostolske nuncijature udaljene oko 4,5 kilometara. Ondje je ručao zajedno s biskupima područja Ile-de-France te kardinalima i biskupima iz svoje pratnje. Nakon poslijepodnevnog odmora, u 14.30 Papa je u zgradi apostolske nuncijature primio skupinu dobrotvora koji su pridonijeli novčana sredstva za održavanje Svjetskih dana mladeži.

Kajanje za pokolj Bartolomejske noći

Nakon večere 23. kolovoza, u 19.45 Ivan Pavao II. je, vozeći se u papamobilu, stigao na hipodrom Longchamp, koji je oko 5 kilometara udaljen od nuncijature na kojem je bilo okupljeno silno mnoštvo mladih. Oni su najprije saslušali poruku Međunarodnog foruma i sudjelovali u slavlju pod nazivom "Sve boje svijeta". Zatim je nekoliko mladih pred svima svjedočilo svoju vjeru, a poslije ih je Papa krstio i krizmao. Stigavši na hipodrom, Papa se najprije po njemu provezao među skupinama mladih.

Molitveno krsno bdjenje započelo je na hipodromu u 20 sati. Pet skupina s pet kontinenata dovelo je pred Papu 10 katekumena, pripravnika za krštenje, zajedno s njihovim kumama i kumovima. Nakon kraćeg razgovora s njima, pročitani su odgovarajući biblijski ulomci na poljskom, francuskom i španjolskom jeziku. Sakramente krštenja i krizme Papa je podijelio na različitim jezicima. Prije toga održao je propovijed. Odmah na početku izrazio je žaljenje zbog pokolja što su ga 1572. francuski katolici izvršili nad hugenotima, sunarodnjacima koji su bili prihvatili Lutherovu reformaciju. Budući da je najveći pokolj bio izvršen u noći između 23. i 24. kolovoza, pred blagdan sv. Bartola, taj se krvavi događaj pamti kao "Bartolomejska noć".

O IMENIMA!

Mnogi često zapitkuju što znači njihovo ime jer nije samo po sebi jasno. Onima koji nose narodna imena je lako jer im samo ime kaže što znače, napr. Branimir, Zvonimir, Dragica, Ruža...

Evo što znače neka imena:

Andrea, Andrija = hrabar, muževan;
 Ana, Anita = blaga, ljupka, mila;
 Antun, Antonija = prvi, prednji u boju;
 Daniela, Danijel = Bog je moj sudac;
 Dijana = ime rimske božice lova;
 Dina, Dominika = gospodstvena;
 Ivan, Ivanka, Iva... = Bog je milostiv, ili Bogu mio;
 Jelena = sunčeva svjetlost;
 Katica = čista;

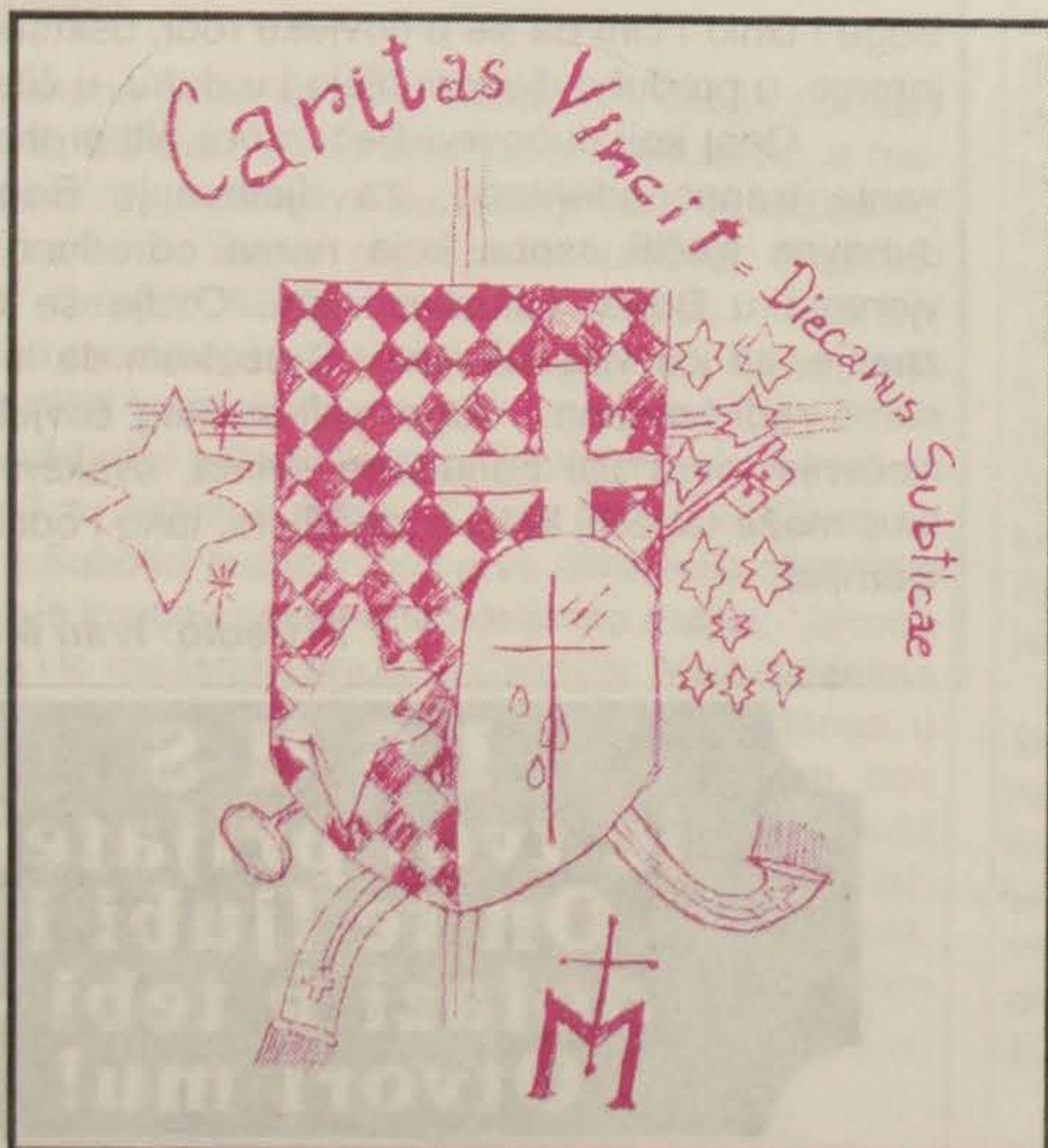
Lidija = iz pokrajine Lidije, odgojena, obrazovana, kulturna;
 Marija, Maja, Mario... = ona koju Bog voli, ili: goraka, ili: prkosna, uporna;
 Marko = rođen u ožujku (martu), borac;
 Marta = gospođa, gospodarica;
 Martina = po rimskom Bogu rata, Marsu;
 Mihael = tko je kao Bog?
 Mirela, Mirabela = prekrasna;
 Monika = osamljena, samotna;
 Silvija = žiteljka šume, Goranka;
 Sonja, Sofija = mudrost;
 Stjepan = ovjenčani;
 Verica, Veronika = pobjednica;
 Vinko = pobjednik.

Zasad toliko, a ako vas još zanimaju tumačenja imena, pišite!

Zadatak za vas - obojite crtež!

Ovaj zanimljiv crtež grba poslao je Dražen Skenderović iz Subotice

Krist je naša radost

ZLATNA HARFA

1997

XI. SUSRET DJEČJIH ZBOROVA
 Franjevačka crkva
 SUBOTICA 28.IX.1997

**Počinja vjeronaučna godina.
 Ne propustimo početak!**

Što je Petar odgovorio na pitanje: "Tko je Isus"?
 Izbaci slovo F i saznat ćeš i ti!

TFIF*SFIF*PFOFMFAFZFAFNIFKF*KFRFIFSFTF!

ZAVRŠETAK NAGRADNE IGRE

U ovom broju objavljujemo treći nagradni kupon. Sada već znate da je potrebno sva tri kupona izrezati, popuniti i poslati na adresu: Uredništvo Zvonika, I. Milutinovića 52, 24 000 Subotica, najkasnije do 27. 09.

Veliko izvlačenje nagrada će biti na smotri malih župskih zborova, na ZLATNOJ HARFI '97. Sponzor je obećao vrijedne nagrade!

Sretno!

KUPON ZVONIKA br. 35

Ime i prezime:

Uređuje: Katarina Čeliković

DRAŽESNI ZVONČIĆI!

NE pišete, NE javljate se! Župnici se žale da i na misu NE idete preko ljeta redovito, nego povremeno.

Dragi moji, da bismo bili dobri, moramo uvijek biti blizu Isusa. U njemu nam je snaga, radost, sigurnost - to nisu prazne riječi. U njemu nema prevare. Kad Boga nešto zamoliš, možeš biti siguran da će ti dati ono što je za tebe naj, najbolje.

Sada već vaši župnici i časne sestre počinju pripremu za ZLATNU HARFU - budite redoviti na probama, dragi mali pjevači. Željno vas očekujem u Subotici.

Iako ste se malo ulijenili, čekam vaše crteže i tekstove. Dražen iz Subotice nije posustao u crtanju, čitanju knjiga duhovnog sadržaja pa mu stoga slijedi i nagrada.

Nije stigao ni jedan duhovit odgovor na prošli zadatak. Čini se da ste se stvarno uspavali. Zvončići dragi, budite aktivni: pišite, crtajte, čitajte. O tome govori i Papa, naši biskupi, svećenici. Tako ćete i vi duhovno rasti i bit ćete istinski sretni - kao pravi kršćani.

Misli na vas vaša

Zvončica

**Počinje školska godina.
Dobar početak je najbolji početak.**

ANĐELI

Bog je, osim vidljivog svijeta, stvorio i duhovna bića koja zovemo ANĐELI.

Zašto vam to kažem? Zato što 29. rujna slavimo Mihaela, Gabriela i Rafaela. Zna li što znače njihova imena?

Evo što znače:

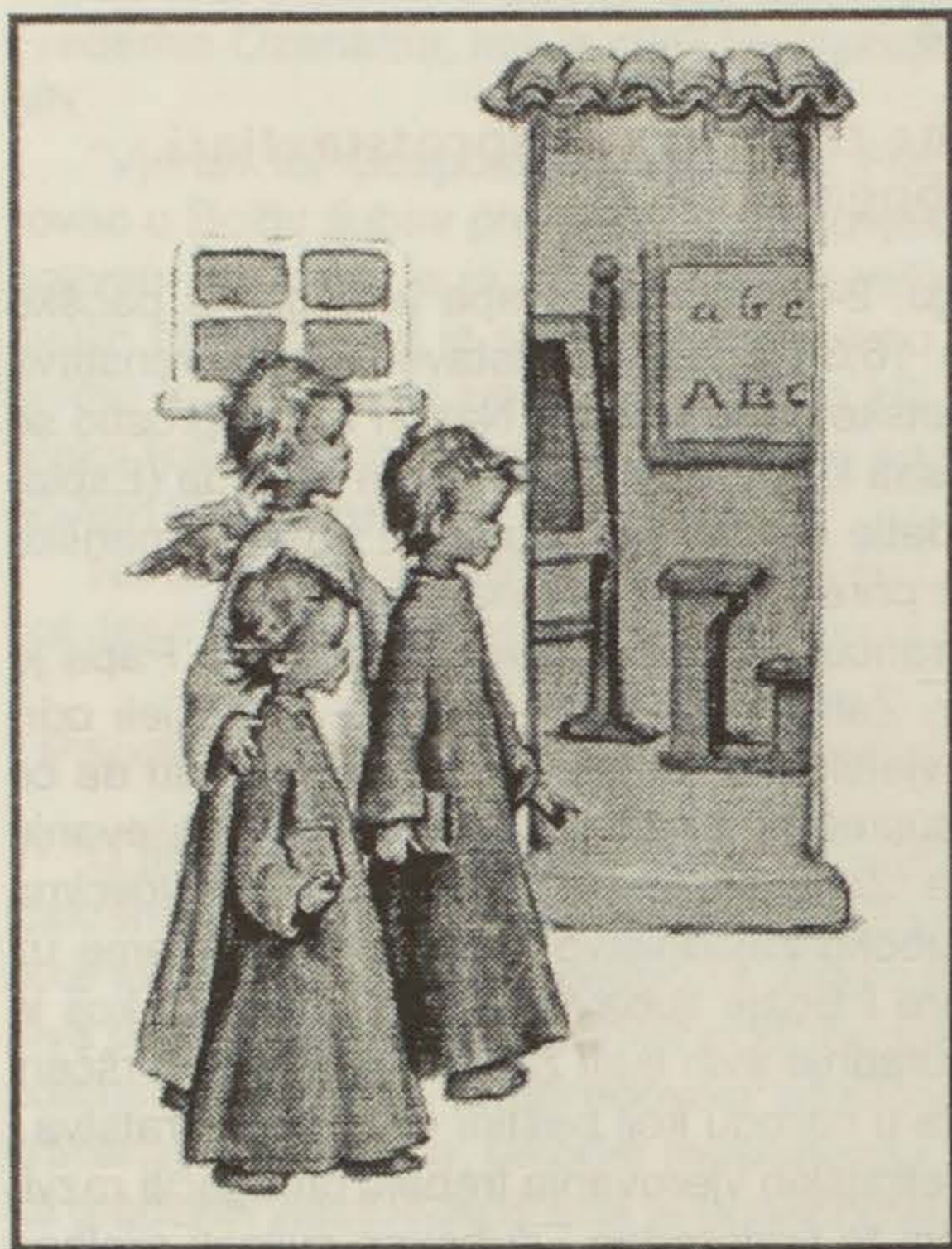
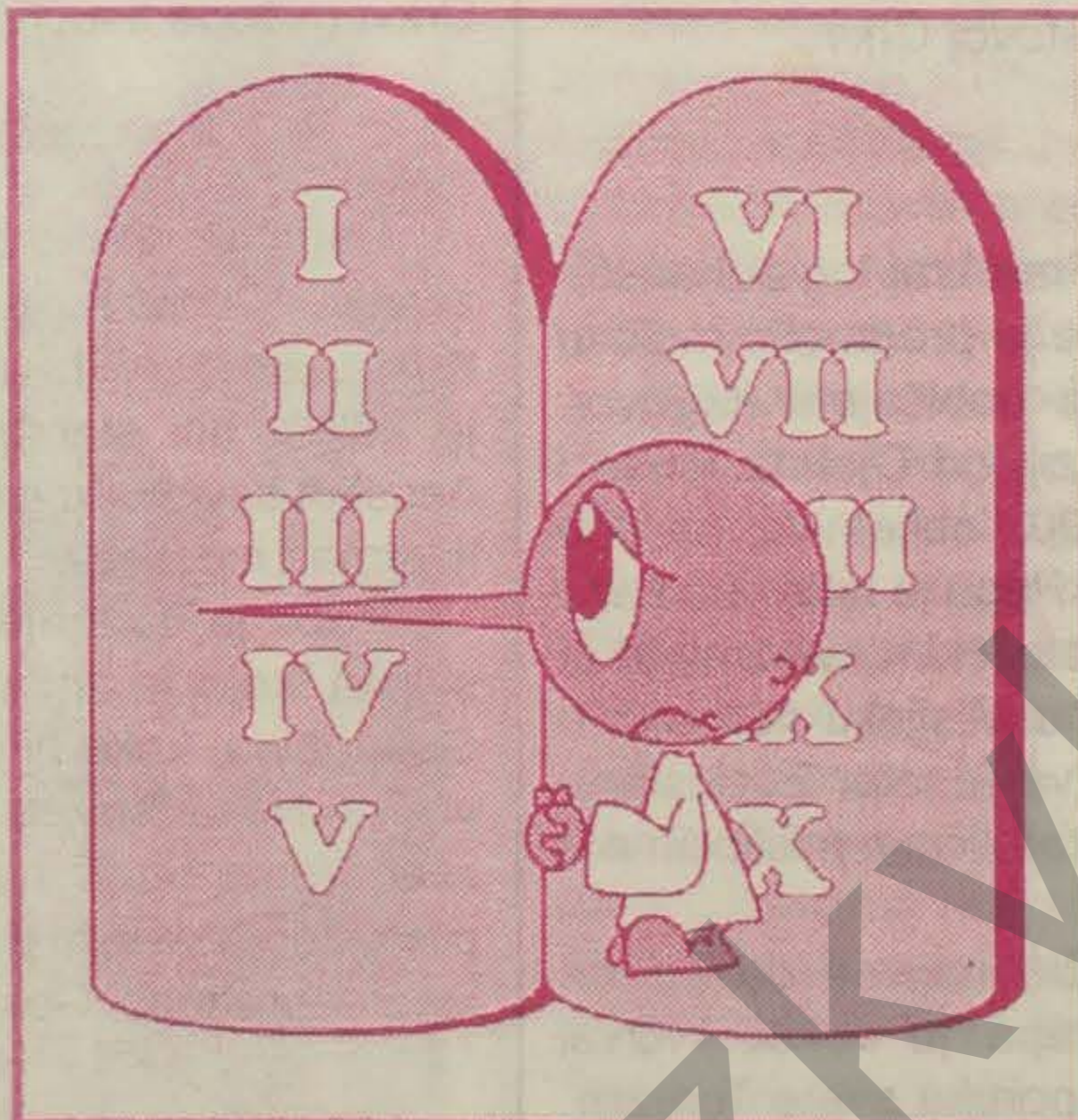
MIHAEL = Tko je kao Bog?

GABRIEL = Božja snaga

RAFAEL = Bog liječi.

Upravo je počela vjeronaučna i školska godina. Sigurno je da će vam biti potrebni anđeli ČUvari. O anđelima ćemo još pisati, a ovdje vas podsjećam na divnu molitvu koju je lijepo i korisno moliti prije odlaska na spavanje. Popunite prazna mjesta i provjerite svoje pamćenje!

ANĐELE ČUvari _____
SVOJOM _____ ME ZAKRILI.
PREMA BOŽJEM _____
ČUVAJ MENE _____, DANJU.
OSOBITO PAK ME _____
DA MI _____ GRIJEH NE RANI,
A KAD S OVOG _____ POĐEM,
SRETNO DA U _____ DOĐEM
DA SE ONDJE S TOBOM _____
UJEČNO KLANJAT DRAGOM _____.

Da li znate?

Zašto ljudi lažu?

Sveučilište u Leidenu u Nizozemskoj pozabavilo se problemom laži kod ljudi, odnosno pitanjem: "Što potiče ljude da svjesno govore laži?"

"Analizirajući oko sedam stotina ljudi, odnosno laži, dobiju se ovakvi razlozi:

41% je lagalo da ne bi upali u neprilike, tj. da ne bi čovjek pretrpio kakvu štetu,

14% laže zato da se provede njihova volja,

8% laže da dobiju kakvo priznanje,

6% da pribave kakav posao ili prikrate dosadu,

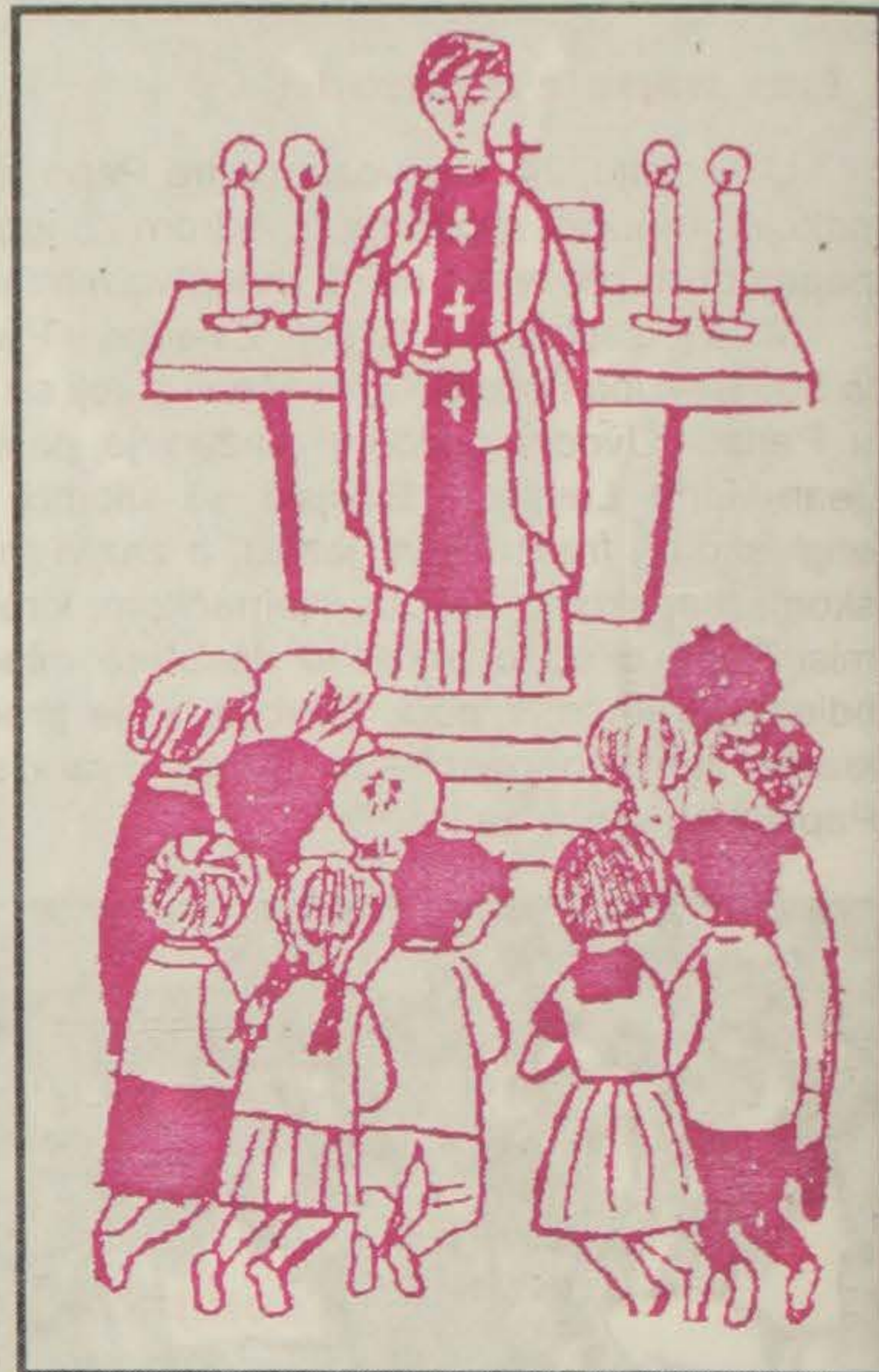
4% zato da ne bi gdje ispali smiješni,

a 3% da na druge načine dobar utisak."

Koji je tip laži najčešći? Iz testa sa oko 2500 osoba, čiji su karakter i osobitost prije proučeni, izlazi da na vrh ljestvice dolaze ljudi koji su nervozni, ljudi koji se lako uzbuđuju. Kod takvih ljudi nađe se tri puta više onih koji govore laži nego u drugim grupama ljudi. Najmanje lažljivaca je pronađeno među mirnim, dobrodušnim i popustljivim ljudima.

U koju grupu vi spadate? A znate li da je svaka od ovih grupa u jednoj od najtežih grupa? To je 8. grupa u Božjim zapovijedima koja kaže: NE RECI LAŽNA SVJEDOČANSTVA - NE LAŽI!

Zvončići, odmah mijenjajte grupu i svrstajte se u grupu mirnih, popustljivih!

ZVONČIĆI NA MISI

24. nedjelja kroz godinu - 14. 09.

Mk 8,27-35

Tko je Isus? Da li je on samo prorok? PETAR je izrekao svjedočanstvo: "Ti si Pomazanik - Krist!"

Tko je on za nas? On je SPASITELJ, on je BOG!

25. nedjelja kroz godinu - 21. 09.

Mk 9,30-34

Isus je učenicima otkrio veliku tajnu, koju oni još nisu znali: "Sin čovječji predaje se u ruke ljudima. Ubit će ga, ali će on, ubijen, nakon tri dana ustati." Oni nisu to razumjeli i bojali su se pitati ga. A vi? Razumijete li?

26. nedjelja kroz godinu - 28. 09.

Mk 9,38-43.45.47-48

Za koga smo mi? Za Isusa? Ako smo za Isusa, naša djela moraju biti u njegovo ime, znači ne možemo ništa loše uraditi. Treba paziti da činimo samo dobro jer nas čeka nagrada na nebu. Kad nas drugi gledaju, trebali bi vidjeti da smo zato dobri što smo Isusovi.

27. nedjelja kroz godinu - 05. 10.

Mk 10,2-16

Ovo je evanđelje namijenjeno velikima, a tako divno Isus govori o vama, djeco! On vas silno voli. Vas navodi kao primjer odraslima! Kraljevstvo Božje pripada onima koji su čista srca kao djeca.

Piše: Roman Miz

METODE PRIDOBIVANJA NOVIH ČLANOVA U SEKTE

Ovom problemu je određenu pažnju posvetio M. Nikić u odličnom članku "Obitelj pred izazovom sekti".¹⁾ On je proces pridobivanja članova u sektu obradio prema Gavranu,²⁾ koji ga je podijelio na četiri stupnja:

Prvi stupanj. Potencijalni sljedbenik se "namami" pomoću suprotnog spola koji poziva potencijalnog kandidata na susret, obično, pri kraju tjedna. Stari član tada govori kako je i on imao prije teških problema, ali otkad je u svojoj sekti sve mu uspijeva, sada je sretan i uspješan u svom poslu.

Drugi stupanj. Članovi sekte obasiplju novog kandidata velikom pažnjom i ljubavlju, "bombardiraju" ga svojom ljubavlju (love-bombing), samo da im ne izmakne.

Treći stupanj. Najčešće se novi član na raznim seminarima ili drugim oblicima inicijacije dalje "obrađuje", informira i formira. U međuvremenu se čvrsto kontrolira ambijent i nastoji se da se novi član odvoji od roditelja i prijatelja, da bi što prije usvojio novi način mišljenja i ponašanja.

Četvrti stupanj. Novi član je posvema uključen u sektu i on sada počinje biti misionar, on započinje pridobivati nove članove i zauzimati određene položaje u hijerarhiji sekte.³⁾

1) "Obnovljeni život", Zagreb, br. 6/1996, str. 653-666.

2) Gavran I. "Mladi i novi religijski pokreti, Psihopedagoški čimbenici", "Kateheza", 16 (1994) 4, str. 281.

3) M. Nikić, isto, str. 657.

TKO LIJEČI BOLESTI DUHA?

Smatra se da se u čovjeku stvara nepovjerenje ukoliko ga majka i otac začinju u sebičnosti. Dijete registrira svaku pomisao roditelja da bude eventualno abortirano, znači ubijeno u majčinoj utrobi, a to ranjava njegovo iskonsko povjerenje, i ne samo u moralnom nego i u fizičkom smislu. Djetetovo iskonsko povjerenje može biti ranjeno i fizičkom bolešću majke, a pogotovo samim činom rađanja, dolaskom na ovaj svijet, koji predstavlja šok. Ustanovljeno je da djeca koja su već u majčinoj utrobi doživljavala šokove kada odrastu žele biti vjernici, ali ne mogu, jer im je ranjeno osnovno područje - život.

Već iz do sada rečenog može se vidjeti odnos i razgraničenje psihijatrije i psihologije od duhovnog jer područje duha ne može liječiti čovjek, nego samo ona druga, transcendentna snaga. Tu je potrebna energija koju nazivamo transcendentnom, Božjom. Psihijatar pokušava kod čovjeka problem verbalizirati (govorno oblikovati), čak emocionalno djelovati, ali je to premalo da bi moglo ozdraviti iskonsko povjerenje. Nema takve ljudske sile ni psihijatrijske metode koja bi to mogla učiniti. Radi se o životu kao takvom, a čovjek čovjeku ne može dati sam život. Zato je područje duhovne medicine u Božjim rukama. Ovdje se ne radi ni o kakvom alternativnom liječenju. Alternativno liječenje je također ljudsko i ne dopire do iskonskog. Alternativno liječenje se događa u području tijela, a ne u području duha. Ono pomaže medicini i psihijatriji. Međutim, duhovno liječenje je autohtono jer liječi ono što nitko ne liječi. I sredstva liječenja su drugačija. Tu se ne liječi lijekovima ni psihijatrijskim metodama, nego iskonskim povjerenjem koje se dobija preko veze s transcendentnim. Bitan je odnos prema Transcendentnom, prema Bogu.

Isus je došao prvenstveno da bi liječio. Kada je ozdravljao samo tijelo, neprestano je govorio: "Ne govorite o tome". Zašto? Baš zato da ljudi ne bi mislili da je on običan iscijelitelj, alternativac u medicini. Kad je i psihički liječio, govorio je - šutite, jer nije alternativac u psihijatriji. Isus je liječio opraštajući grijeh, izgoneći zle duhove, govoreći o Ocu koji voli čovjeka, liječio je tako da je ulivao povjerenje. On je uništavao i uništava čovjekovo nepovjerenje prema Bogu i činio i čini da se u čovjeku rodi, uskrsne totalno povjerenje, u produhovljenom tijelu i u duhu, u čitavom biću.

Onaj koji duhovno liječi mora biti prohodan za djelovanje transcendentnog, za djelovanje Boga. Ne može duhovno liječiti osoba koja nema određeno iskustvo povjerenja u Boga, iskustvo vjere. Ovdje se traži duhovno znanje, ali još više iskustvo. S obzirom da Isus nije došao samo radi kršćana, nego radi svakog čovjeka, i duhovno liječenje mora biti ponuđeno svima, svakom čovjeku. Jer Isus može izliječiti kako malo dijete, tako i odraslog, ateistu i vjernika.

Priredio: Ivan Marko Gashi

Kad se slomi
oko tebe sve,
kad te ljudi
razočaraju -
postoji
NETKO
tko te neće
razočarati,
nego će te
ljubiti do kraja:
ISUS. ^{MB}

ISUS
je tvoj prijatelj
On te ljubi i
dolazi k tebi -
Otvori mu!

Piše: Stjepan Beretić

U susret subotičkim jubilejima**IZ STARIH CRKVENIH MATICA**

Prije 500 godina (1497) spomenut je subotički župnik Luka, a prije 200 godina (1797) služena je prva sveta misa u subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije. Subotička je župa puno starija od pola tisućljeća. Njezini korijeni sežu zacijelo u XIII. stoljeće o čemu svjedoči arheologija brojnim otkrivenim crkvištima. Ovoga puta će nam se otvoriti najstarija subotička matica s nekoliko zanimljivosti. Ovaj će članak odgovoriti na pitanje koja su imena nosili Subotičani koje su krstili, vjenčali ili ispratili subotički franjevci, kao jedini dušobrižnici potkraj turskoga ropstva i nakon oslobođenja od Turaka. Upoznat ćemo se i s nekim prezimenima kojih više nema u Subotici.

Najstarija subotička matica

Godine 1717. prepisali su subotički franjevci prve matice vođene u njihovome samostanu. Izvornik ne postoji. U jednu knjigu su franjevci lijepo uvezali Knjigu krštenih, Knjigu vjenčanih, Knjigu potvrđenih i Knjigu pokopanih. Premda se radi o prijepisu, ta je knjiga dragocjeni svjedok katoličke prošlosti Subotice. Format knjige je 31x20 cm. Pisana je različitim, manje ili više čitkim rukopisima. Knjiga se vodila latinskim jezikom. Mjestimice je knjiga oštećena tako što se po njezinim listovima prolila izvjesna tekućina ili je čestim listanjem tako zamazana da se više ne mogu pročitati marljivo bilježeni podaci.

Krštenici

Prva knjiga nam svjedoči o tome da je fra Bartholomeus (Bariša) Benjović 1. prosinca 1687. ubilježio prvo krštenje. Bilo je to krštenje male Catharine. Njezin otac je Ioannes Parcsetich a majka Martha Bilogrivits. Kumovao je Marcus Grubisich. Zanimljivo je kako su stari matičari štedjeli papir. Imena mjeseci koja počinju brojem september, october, november, december pišu tako da prvi dio imena označuju arapskim brojevima, a drugi nastavljaju slovima: 7-ber, 8-ber, 9-ber, 10-ber. Od 15 krštenika iz 1687. godine nalazimo po jednu Katarinu, Angelu, Mariju, Martu i Jelenu. Dvije su djevojčice dobile ime Ana. Petero dječaka su dobili ime Toma, dva dječaka ime Ivan, i jedan Stjepan. Dječaci su sebi "donijeli ime" budući da su rođeni u mjesecu kad se slave odnosi sveci. Prvi krštenici nose neka danas poznata subotička prezimena: Kubatović, Raić, Jurić, Margetić, Ivković, ali i neka kojih u Subotici više nema: Dumenčić, Pastorović, Tovarić, Gotovirović, Carković, Vomić.

Majke i kumovi

Među prezimenima majki također nalazimo i danas poznata prezimena: Vuković, Miković, Sučić, Mamužić, Hajduković, a manje poznata ili nestala prezimena su: Bilogrivić, Tentodarević, Čičić, Dertić, Ufrkanović. Evo i prezimena kumova: Grubišić, Merković, Vojnić, Đelmić, Kulić, Marković, Goretić, Kuperšić, Sindetić. Sudeći po prezimenima, lako je zaključiti da su na kraju XVII. stoljeća subotički katolici bili većinom Hrvati. Ipak, među tih 15 prvih matičnih ubilježbi nalazimo da je Tomi Tovariću kumovao "Joannes Horvath" a Jeleni Butzisky "Lucas Kovacs". Tako se među katolicima u Subotici prepoznaju i prva mađarska obiteljska imena. Neobičnog je imena i prezimena i Jelenina majka: "Jacoba Congor". Možda je i to mađarsko prezime Csongor. Među imenima kumova susrećemo tri puta ime Vitus (Vid) koje se danas u Subotici ne čuje. Sva imena matičar piše latinskim jezikom, dok ime "Stana" ne bilježi latinski. Među imenima majki četiri puta nalazimo ime "Martha", a ostala su imena: Jelena, Agneza (Janja), Katarina (dva puta), Ana (dva puta), Angela, Margareta, Uršula, Magdalena, Jakoba. Zanimljivo je i to što se među petnaest kumova nalazi samo jedna kuma.

Matičenje je bilo prekidano

Godine 1710. kršteno je u subotičkoj župi iznimno malo djece: Katarina Marjanušić, Magdalena Rudić, Matija Kopilović, Ana Plešić, Petronela Malogurović i još samo jedno dijete, čiji su podaci nečitki. Godine 1711. stoji zapisano: "fra Josip Gulinović je sedmoga dana kolovoza roditeljima Iliji Sučiću i Katarini Piuković krstio jedno dijete, Luku, čiji je kum bio Ivan Margetić". Zatim slijedi obrazloženje: "Uzrok što je tako malo ubilježениh, a ostali posve izostavljeni je rat Rákoczijeve bune koji je u to vrijeme trajao, pa su zbog toga i svi subotički stanovnici (Incolae Sabatkienses) bili prisiljeni živjeti u progonstvu". Do kraja te godine je fra Pavao Sokol (Szokol) krstio još samo četvero djece. U to su vrijeme Subotičani bili izbjeglice a živjeli su u Petrovaradinu.

Neka imena franjevci nisu prevodili na latinski jezik

Osim već spomenutog imena Stana, često nalazimo ime Angelia (vjerojatno Anđelija), a nešto rjeđe Vida. Žensko ime Jakubina je danas neobično, kao i Eliana (vjerojatno Ilika ili Ilinka). Fra Jerko nije preveo ime Mare Čović, koju je krstio 31. prosinca 1702. godine. Ne prevodi se ni ime Staniša. Često se susreće ime Cvijan i Cvijo, pa ime Cvita. Nema u Subotici više niti ženskog imena Jaka, a susreće se 10. ožujka 1723. u rubrici majke Josipa Mamića. I kuma Ane Gabričević krštene 29. siječnja iste godine se zvala Jaka Tumbasović. Nema ni muškog imena Lovrin. Žensko je ime i Tadjana. Naći ćemo i ime Đuka (Gjuka i Gyuka), Božo (Boxo), Ivan, Janko, Josip, Nikola, Vidak, Matiša (Matissa), Matko, Dujam, Pavao, Tadija (Tadia), Mate (Mathe), Petar, Juriša (Jurissa), Grgo (Gergo), Jakov, Marijan (Marian), Martin, Stipan, Miho, Miško (Miscko), Ilija (Ilija), Blaško (Blasco), Franje (Franie), Andrija (Andria), Bariša (Barisca). Antun i Maria Baić (Baytty) su po Jakovu Vujaviću 16. lipnja 1720. poslali na krštenje djevojčicu, čije je ime Orka što bi mogao biti narodni oblik imena Ursula (Orsula). Vrlo je često ime Oliva. Ponekad se ne prevode ni imena kao: Stoja, Erzsika (Erxika), Jela, Magdalena, Jaga, pa čak i Jagača (Jagacs) (19. kolovoza 1723!), Marinka, Ružica (Ruxica). Ivanica je žensko ime (u rubrici majke 20. rujna 1719. godine!). Farkas (Farkasc) tj. Vuk koje se danas u Mađara gotovo i ne čuje nalazimo neprevedeno u matici krštenih. Otac maloga Mátyása (Mathias) je upisan kao Kovacs Jancsika 18. veljače 1721. Otac godinu dana mlađeg Mátyása, koji je kršten 16. veljače 1722. je Balázs János (Balasc Janoss). Susrećemo se i s mađarskim, također neprevedenim imenom Istók. Tako su Istók i Ilona Hegedűs (Hegedűss) 10. srpnja 1722. godine poslali na krštenje svoju djevojčicu Katarinu. Periša (Perisca) je muško, a Petruša (Petrusca) žensko ime. Među kumovima susrećemo češće ime Wolfgang a 10. studenog 1737. je kumovao Vuk Immoczky - vjerojatno Imotski. Nije prevedeno ni ime Šandora Vlaha već piše Schandor Vla. Je li Tomicza muško ili žensko ime? Nalazimo i po koje neprevedeno slovačko ime: Janko Rapaček (Rapacsek), Janko Rohaček (Rohacsek) je 16. siječnja 1722. godine dao krstiti malu Susannu. Nalazimo i žensko ime Marinka Kovalčekova (Kovalcsek). Mati joj je bila Marina, a kuma Marina Smolarčekova (Smolarcsek). Đurko (Gyurko) Miavec je 10. siječnja 1723. dao krstiti svoje dijete Juliannu. Neki Ciganin (Zingarus) je dao svojoj djevojčici ime Erzsika (Erxika). Zanimljivo je da se 1723. godine jedva nađe po koje, na latinski jezik neprevedeno ime.

Najstarije subotičke matice kriju još puno zanimljivosti. Šteta je što se osim ove najstarije matice sve matice od 1895. unatrag ne nalaze na svome mjestu: u župnom uredu. Svojedobno su naredbom komunističkih vlasti odnešene u općinske matične urede, da se prepisu, pa da se vrate zakonitim vlasnicima. Prepisane su i vraćene jedino župnom uredu Presvetog Trojstva u Selenči. Sva dosadašnja nastojanja subotičkih biskupa, da se matice vrate župnim uredima, bila su uzaludna.

OBITELJ I BRAK - ZAMISAO STVORITELJA (8)

"DRUGA KRIZA"

"Druga kriza" u braku je takozvana "Kriza prvog djeteta". Zašto prvog djeteta? S prvim djetetom se u braku sve mijenja. Pažnja žene više nije usredotočena na jedno jedino "sunce", to je dosad bio njen muž, jer sada ima još jedno "sunce". Njena pažnja se usredotočuje na čovjeka koji se treći pojavio u braku. Treba pronaći ravnotežu. Žena pita: "Pa, gdje ćemo ga smjestiti?". Onda muškarac primjećuje da on više nije centar pažnje,

čak misli da nije tako voljen kao prije. Prisustvovao sam kod jedne bračne scene: muž i žena idu kući s posla, pakuje me, idemo svi k njima. Žena najprije uzima dijete. I onda on nervozno kaže: "Molim te, pusti ga jedanput, i ja ovdje postojim!".

Kod krize prvog djeteta neki muškarci počinju piti. Kad se analiziraju alkoholičari, vidi se da je dosta početaka alkoholizma vezano za prvo dijete. Tu postoji određena frustracija jer muškarac ne može, ili barem ima dojam da ne može, kod žene izboriti više pažnje. A žene opet nisu toliko inteligentne da ljubeći čedo daju i njemu tu sigurnost da on ništa nije izgubio.

Druga pojava koja se događa kod muškaraca jest da se oni vraćaju u staro društvo. Kao mladić i djevojka imali su svaki svoje društvo, izlazili su, družili se. Kad se uzmu, oni najednput nikuda više ne idu. Oni se inkapsuliraju. To je ona početna, koja je normalna ali prolazna faza, jer se kasnije obitelj otvara. Ako bi tako stalno ostalo, oni bi bili čudaci. Sigurno poznajete obitelji gdje su sve čudaci jer se ni s kim ne družu, nitko im ne dolazi, postoje interna pravila... Oni su živi čudaci. E, u takvim trenucima krize prvog djeteta, kod muškaraca to rezultira

vraćanjem u njegovo staro društvo. Počinju više izbivati iz kuće. Tu se registriju i prve preljube u braku. Ne samo zbog toga što je spolna suzdržljivost bila velika radi vremena svršetka trudnoće i porođajstva, već i radi toga što muškarci više nisu - bar to oni tako doživljavaju (a oni su sujetni) - najveći, najsposobniji u očima svoje žene... Muškarci ne žele ugroziti neki svoj lik kojim su djevojku omađijali.

Kod mnogih bračnih parova se te krize ponište, a neke bi bilo dobro uputiti u bračna savjetovišta gdje bi im se objasnilo da se dolaskom djeteta ništa bitno nije promijenilo. Samo je došao novi čovjek i oni moraju naći iznova ravnotežu. Žene često vrlo loše odigraju svoju ulogu jer tako ispoljavaju svoju majčinsku ljubav da muž misli da za njega ništa nije ostalo pa se normalno pita - i ja sam tu? Dobro je znati jednu psihološku pojavu da muškarac prihvati dijete tek između njegove druge i treće godine. Ovaj "deronja" mu ništa ne znači, misli da ga žena ne voli... I šta će sad?

"TREĆA KRIZA" KLIMAKTERIJSKA KRIZA

Ova kriza prisutna je i kod muškaraca i kod žena. Muškarci u 45, 50, 60-toj godini odjednput se zaljube. Razgovarate s njima i čujete: "Ja ne znam što mi je, ali ja bez ove male više ne mogu." Brakovi se rastavljaju, pa i oni koji su bili stabilni, a ljudi su odgojili i podigli djecu. Najednput, "stari" poludio.

Jednako se događa i kod žena. Žena u ovom dobu ima osjećaj da nešto gubi, da se njena ženstvenost gasi. Hvata je panika. Ako sada pored sebe nema muža koji je prihvaća takvu kakva je, dolazi netko sa strane tko i te kako vidi u njoj neke vrijednosti i ona "procvjeta". Počinje se dotjerivati, šminkati, oblačiti, kupovati... Muž joj nije potreban. "Ti hoćeš da sam ja stalno zapuštena - zato i jesmo dovdje dogurali!". Žena nikada ne kaže prave razloge. Ona kaže 39. Dobrom matematikom mi možemo doći do toga što je zapravo bilo. To dokazuje da postoji komparativna psihologija muškarca i žene.

ZNATE LI ŠTO JE ABORTUS, A ŠTO "BIJELA KUGA"?

Uoči blagdana sv. Roka u petak navečer, u prostorijama istoimene župe u sklopu bračnih susreta, održano je prigodno predavanje pod nazivom "Kako protiv bijele kuge". Na ovu temu govorila su tri predavača. Prisutni bračni parovi i nekolicina mladih ljudi pogledali su film "Nijemi krik" nakon kojeg su svi ostali bez daha vidjevši pobačaj (uz pomoć ultrazvuka), tj. ubojstvo bez mogućnosti obrane.

Najduže, najpodrobnije i pomalo zastrašujuće bilo je izlaganje Dr. Ruže Sente, specijaliste socijalne medicine.

Ona je govorila o izuzetno nepovoljnoj demografskoj slici u Subotici i u cijeloj Vojvodini. Primjerice, godine 1995. u subotičkoj općini 640 osoba je više umrlo nego li rođeno a ovaj trend traje u subotičkoj općini već od 1982. godine. Dr. Ruža Sente je iznijela također tužan podatak da je u općini broj poroda jednak broju legalnih pobačaja, te izložila i sve druge štetne posljedice ovako niskog nataliteta.

Vič. Andrija Anišić govorio je o stavu crkvenog učiteljstva glede pobačaja, te izložio važnost odgovornog

roditeljstva.

Da se ipak nešto radi u svijetu glede spašavanja onih čiji se krik i želja za životom ne čuje, potvrdila je gospođica prof. Svjetlana Kopunović koja je prisutnima predstavila program "Teen STAR" dr. Hanne Klaus, direktorice Centra za prirodno planiranje obitelji iz Washingtona. Govoreći o svojim iskustvima sa sudjelovanja u ovom seminaru, istakla je potrebu da se takav seminar održi i u Subotici.

Seminar u svom programu naglašava potrebu pozitivnog odnosa prema problemima koji tište mlade ljude. Mladi trebaju uvijek imati nekoga tko će ih saslušati, kome se mogu povjeriti i s kime mogu porazgovoriti kad su u nevolji.

Nakon predavanja diskusija.

U plodnoj diskusiji prisutni bračni parovi i mladi utvrdili su da je glavni problem tako niskog nataliteta i velikog broja pobačaja uživalački mentalitet suvremenog čovjeka koji ne zna za žrtve i odricanja i kojemu je poremećena ljestvica vrednota pa tako materijalna dobra, visoki standard i užici imaju prednost i pred čovjekom i pred duhovnim vrednotama.

Prisutni su također izrazili potrebu osnivanja predbračnog i bračnog savjetovišta jer mnogi ne znaju kome se obratiti za prave informacije ili to učine kad je već prekasno.

Za ovu prigodu članovi Liturgijskog odjela Pastoralnog vijeća župe izradili su vrlo poticajnu izložbu u predvorju crkve pod motom: **PROTIV KULTURE SMRTI - ZA KULTURU I RADOST ŽIVOTA** (detalj sa izložbe na fotografiji desno). U ovoj izložbi obilno su se služili materijalima Obiteljskog centra iz Zagreba.

Kako da svoju djecu pustimo u svijet u kojem je sve dopušteno, u kojem ne vladaju pravila života nego iskorišćavanja?

Zanimljivo je da se vjernici duže zadržavaju pred oglasnom pločom što poravdava ovakve "mini" izložbe

Da li je ovo zaista SVE što mi - KRŠĆANI MOŽEMO učiniti?

Saslušali smo predavanja, vidjeli film i zgrozili se nad čedomorstvom, zaključili da je to nedopustivo... Ipak, mnogi kršćanski bračni parovi prihvaćaju abortus kao jedno od sredstava planiranja obitelji! Da li je moguće da tako puno ljudi nije čulo za **PRIRODNO PLANIRANJE** obitelji, koje je od Crkve odobreno i da za takvo planiranje nemaju koga pitati za savjet?! Naši ginekolozi ne govore ženama o štetnosti raznih hormonskih, kemijskih i mehaničkih sredstava za sprečavanje začeca već djeluju tek kad je potrebno "riješiti se djeteta". A "najlakše" je obaviti "čišćenje"!

Jutros sam na televiziji čula vijest da je neka ciganka, preturajući po kontejneru, našla plavo ćebe u kojem je bilo mrtvo novorođenče staro nekoliko dana! O ovome je teško bilo što reći.

Ova "majka" nije abortirala; ona je ubila već rođeno. Smijemo li, dakle, usudujemo li se, ustvrditi da je "manji" ili "veći" grijeh ubiti čedo u utrobi ili već rođeno!?

Pitanje traži odgovor! Dragi kršćanski roditelji, možemo li mi išta učiniti protiv abortusa, ubojstva onih koji se ne mogu braniti?! Možemo li pokazati da u ovom svijetu žive ljudi kojima je ŽIVOT zakon?

Pitanja, pitanja... A odgovori? Tu su negdje oko nas, ali najprije u nama. Velika je odgovornost na kršćanskim bračnim parovima. Hoćemo li ostati pasivni ili ćemo barem pokušati glasno kazati da je abortus ubojstvo, zločin, grijeh u nebo vapijući?

Što još možemo? U privatnom životu možemo moliti, hrabriti majke i očeve da uprkos svih poteškoća prihvate život, da rode dijete koje već živi pod majčinim srcem! Otvraćati one koji su već odlučili "riješiti se neželjene" trudnoće, ukazujući na štetnost abortusa za dušu i tijelo počinitelja...

Jesmo li dovoljno hrabri za istupanje u javnim medijima, jesmo li spremni ponuditi bolnici naš "PLAKAT - ZA ŽIVOT", usudujemo li se pisati u novinama o ljepoti života u brojnoj obitelji i po cijenu "žrtve"...

Pišite nam o vašim razmišljanjima, podijelite s nama vaše brige, strahove, radosti... Svaka već postojeća inicijativa može biti korisno obogaćenje. Svaki prijedlog je dobro došao kamenčić u mozaiku "NE SMRTI - "DA" ŽIVOTU!

Katarina Čeliković

Molitva Isusu za nevinu djecu

Isuse dragi u hostiji bijeloj,
Otvori svoje ranjene grudi,
Primi u njih bezbroj nerođene djece
Koje pomoriše slabi, grešni ljudi.

Ima li od ovog većega zločina,
Kada malo dijete iz majke trgaju,
Izlome ga cijelog u sitne komadiće,
I maleno srce iz grudi čupaju?

Prepuna je zemlja malih, mrtvih tijela,
Krici im se čuju sve do Tebe, Bože.
Da poteku rijeke pokajničkih suza,
Teško se taj strašni grijeh oprati može.

Kad bi mogli čuti nerođeno dijete,
Kad mu život guše, kako tužno cvili,
Ni po koju cijenu u svome životu
Ne bi takav strašan zločin učinili!

Molim Te, Isuse, za svu djecu pomorenu.
Budi im milostiv, oni nisu krivi,
Otvori im širom svoje sveto srce
Da u njemu može svak' od njih da živi.

Primi danas naše raskajane molbe
Za sve ove teške, grešne opačine
Da ne bude nikad više bijele kuge,
Oprosti im, Oče, ne znaju šta čine.

Dula Milodanović

(Ova pjesma pročitana je kao molitva na zajedničkom satu klanjanja u crkvi sv. Roka.)

**Netko reče:
Kao što svako dijete
želi slatkiše,
tako i svako dijete ima pravo
željeti brata ili sestru.**

Piše: Alojzije Stantić

SUŽIVOT (2)

Komšinski odnosi

Temelj života naših predaka počivo je na poruci iz Deset Božjih zapovidi, o tom su bili istomišljenici, svi su Boga poznavali i u njegov virovali. Na takom temelju života u sebi su odranjivali kriposti: dobronu, poniznost, blagost, strpljivost, uljudnost, iskrenost... sve što diči jednog kršćanina. Sa takim svaćanjem života lako su za suživot pridobili svog bližnjeg, jel su u njega dali sebe.

Danas je virnicima teže zagovarati i živiti suživot na kršćanskim osnovama, jel su okruženi sa tušta ljudi koji Boga ne priznaju, a još više sa onim koji Boga ne poznaju. Ti ljudi drugačije misle o suživotu, pa je virnicima teže živiti u njegovom okruženju, jel su niki njeve kriposti virnicima grisi.

Od pamtivika je obitelj i škola života, u njoj se dite uči abecedi življenja na tim kripostima, oblikuje se u čovika. Ono što dite dobije odranjivanjem od roditelja, ostaće u njem za čitav život, jel su mu to oni pokazali na sebi. Naši su preci taki način života prinosili s kolina na kolino, sa obitelji na obitelj. U uporednim salašima, napose med onima koji su imali zajedničku ogradu, život je moro bit utemeljen na tim kripostima, da u njem bude što više radosti, a trpljenja koliko život nameće.

Naši su stari suživot svaćali i živili onako kako su želili da ga i drugi žive, da ga jedni drugima ulipčaju, da ga što manje zagorčaju. Da nije bilo med njima takog svaćanja, oni su se mogli sporečkat svakog dana, zamirit se jedni drugima, a to bi dovelo do svađe, a otaleg put vodi u mržnju. Svaki dan su njim za sukob dali povoda živina i josag, jel su često pravili štetu. Dosta je bilo makar malo ostavit otvorenu kapiju ledine, pa da se štogod od josaga nađe s onu stranu u ditelni, mladim kuruzima, bašči... Još kojekako se moglo podnet ako štetu prave na svojoj litini, al ako se to desilo u komšinskoj, onda je to već ozbiljna pojava. Nju su mogli rišit na dva načina: ko je prvi vidio štetočine, taj je napujko pulina da napravi reda il da se rad tog sporečka sa komšijom. Naši preci su se tog klonili i ovake slučajeve su rišili na razuman način.

Svakodnevnim smetnji med komšijama je bilo na pritek, al rad tog nisu tili sukob, jel kako će se onda sutra vidit i jedni drugima nazvat "Faljen Isus," kako će razminit mobu, otić na divan kad je za to vrime... napose kako se obratit komšiji za kaku pomoć... Jednom riči: kako se kom-

šijat? Komšinski odnosi zahtivaju poštivanje nepisanih pravila ponašanja koje nameće suživot - za čitav život. Ko je došo na rđav glas da se s njim nemož komšijat, taj nije mogo računat ni na ozbiljniju pomoć drugih ljudi i, što je zdravo važno, to će smetat i njegovom ditetu kad ga tio udomit.

Med najvridnije ljudske kriposti u suživot naših predaka spada visoka svist sa kojom su polazište razmišljanja uzeli to šta su oni uradili komšiji, a ne šta je komšija uradio njima. Klonili su se da ne naude komšiji, pa ako je i komšija tako živio, onda nemož med njim bit nespo razuma. Kad većina ljudi tako misli, kad polazi od sebe, onda je milina živit u takom okruženju, oni u društvu čine veliku obitelj punu sloge i ljubavi. Samo tako se moglo živit u ušorenim salašima, napose med onima sa zajedničkom ogradom.

Da bi bili što bolji u suživotu, naši stari su se klonili ružne mane - ogovaranja. Znali su kazt: "Svaki ima ogledalo, nek stane prid njegov i nek razmisli kako će divanit o drugom." Tako svaćanje su potkripljivali često spominjanom prisposodobom iz Novog zavita, koju je opisao Ivan evanđelista: Isus je naišo na farizeje koji su tili da kamenuju ženu uvaćenu u preljubi. Kazo njim je: "Ko je od vas bez grija nek baci kamen". Farizeji su odustali od kamenovanja i razišli se zamišljeni, pognute glave.

Ne pamtim iz pripovidaka mojih predaka da se rad komšinskih odnosa bilo ko sa drugim tiro sudom. Nije bilo tog u našem ne baš malom šoru, a ni dalje. Onda su suživot tako svatili da moraju durat jedni druge, sa svim različitostima, pa su tako i živili i zato se mogli podnositi. Taka je bila njeva ljubav čovika prema čoviku. Taka je bila njeva vira dostojna Isusovog učenja.

Alojzije Stantić

Urreduje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
**POETSKI
 KUTAK**

MOLITVA PARIJE, BRIJAČA

Biće Blagoslovno
 prođe mimo kuće moje -
 mimo kuće mene, brijača!

Potrčah, i On se okrene
 da me pričeka -
 mene, brijača!

Ja rekoh:
 "Smijem li progovoriti s Tobom, Gospodine?"
 I on reče: "Da." -
 Da, meni, brijaču!

I rekoh:
 "Ima li Mira za biće kakvo sam ja?"
 I On reče: "Da."
 I za me, brijača!

I rekoh:
 "Mogu li za Tobom?"
 I On reče: "Da."
 Pa i ja, brijač!

I rekoh:
 "Mogu li, o Gospodine, mogu li ostati uza Te?"
 I On reče: "Možeš." -
 Čak i ja, brijač!

Iz stare budističke književnosti

MOJ RODNI KRAJ

Lipe su naše ravni, lip je rodni kraj moj,
 lipje su naše zore, lip je 'tica jutarnji poj.
 Lip je zalazak sunca, to mladi risar zbori,
 rumen mu pokriva lice, a nebo k'o da gori.
 Đardin je selo malo na ravni bačvanskoj,
 u njem' je salašić bili, to je zavičaj moj.
 Ja ovu zemlju volim i križ kraj puta tog,
 to sićanja su moja, srićnog ditinjstva mog.
 Volim ta rodna polja, zlato kraja mog,
 volim kad risar kosi blago truda svog.
 Čavat ću zemlju ovu, volit' rodni kraj,
 volit' ću žitna polja, volit' svoj zavičaj.

Matija Dulić

Piše: Antun Miloš

UMNOŽAVANJE PRIVATNIH OBJAVA

Radi se dakle o takozvanim "privatnim" objavama. Naime, nisu sve objave dane od Boga makar koliko se njezine pristaše zaklinjale da su imale viđenje ili da im se ukazala Gospa ili još više - da im je Bog govorio! Vjernici stoga moraju biti naročito oprezni i budni kada su u pitanju privatne objave!

Na prvom mjestu Božje objave je Isus Krist i Sveto pismo. Crkva je na svim koncilima potvrdila da su Božja riječ (Sveto pismo) i Apostolska predaja temeljni izvori kršćanske objave. Budući da objave koje ste spomenuli nemaju takve garancije, nema ni temelja zašto bi čovjek vjernik povjerovao nekome koji tvrdi da je baš kroz njega, ili nekog drugog vidioca, govorio Bog ili naša draga Gospa!

Jedino Crkva ima od Krista poslanje i pravo da istražuje, provjerava i odobrava privatne objave u svrhu opće prihvatljive pobožnosti. Zašto?

Zato što u mnogim privatnim objavama ima puno poluistina, nekonzistentnosti, pomanjkanja pravovjernosti (ortodoksije) što se odnosi kako na sadržaj "objave" tako i na praksu koja iz takvih objava proizlazi.

Biskup, kao prvonadležni, ima pravo da u svojoj biskupiji ispituje i provjerava takve objave i nitko nema pravo uzurpirati (presezati u njegovu vlast) ulogu mjesnog biskupa kao jedinoga službenog suca u vlastitoj biskupiji.

Ali, on ima i neslužbenu dužnost da upozori vjernike ne samo na to jesu li neka viđenja prava, nego i na plodove koje ta viđenja nude, jer moguće vjerničke iluzije i devijacije (skretanja s vjerničkog puta) mogu pogubno djelovati upravo na njih.

Dakle, privatne objave redovito nemaju službenu potvrdu mjesnog biskupa, jer da bi se neke privatne objave potvrdile, trebaju podršku mjesnog biskupa, pa i cijele Biskupske konferencije i šire.

Što se tiče "Nihil obstat" (Nema zapreke) i "Imprimatur" (Neka se tiska) stoji ovako. Na svaku knjigu ili izdanje od Crkvene važnosti, izdaje se ili od biskupske stručne komisije mišljenje da nema zapreke, ili od nadležnog biskupa dopuštenje da se neka knjiga izda dopuštenjem Crkvenih vlasti.

Međutim, teološka ili duhovna štiva koja objavljuju sami vjernici ne moraju imati takve dozvole ili odobrenja. Upravo jer su privatna izdanja. Naime, nedostatak odobrenja znači samo da publikacija nije bila podvrgnuta cenzuri (kontroli) nadležnog Crkvenog autoriteta. Tu se ništa ne kaže o teološkoj ili vjerskoj ispravnosti knjige koja se izdaje. Isto tako za "privatne" objave nije predviđeno takvo odobrenje.

To je i odgovor na Vaše pitanje: "Zašto ih Papa ili Crkva ne zabrane?". Iz Vašeg pisma nije ipak jasno da li se pitanje odnosi samo na knjige ili i na te objave.

Što se tiče Međugorja, istina je da mnoštvo vjernika hodočasti na mjesto gdje se - kako kažu vidioci - ukazala Gospa. Međutim, to je također privatna objava one djece (vidjelaca) iz Međugorja. I nitko nije dužan vjerovati privatnim objavama. Zato Crkva niti je odobrila međugorska ukazanja niti ih je zabranila. Jer ako se vjernici okupljaju u velikom mnoštvu na molitvu Majci Božjoj - u tom nema ništa loše i nikakvih negativnih stvari. Ali činjenica da te objave nije odobrio mjesni biskup, pa ni Biskupska konferencija, znak je još postojećih sumnji s obzirom na neke "čudne" navodne izjave Gospe koja navodno poručuje vidjelicama da franjevci imaju pravo, a ne

Čula sam da u svijetu, a i kod nas, ima onih koji tvrde da su imali viđenje ili da im se Gospa ukazala. Mnogi vjernici im vjeruju jer su željni čudesa pa ih naivne iskorištavaju. Meni su takve objave pomalo sumnjive naročito zato što se njihovi inicijatori i sljedbenici opiru Drugom vaticanskom koncilu.

Čitala sam ponovno jednu knjigu o Međugorju gdje se okupljaju mase vjernika, ne samo iz toga kraja nego iz čitavog svijeta! Ipak me zbunilo to što u knjizi nije bilo onoga odobrenja od Crkve što ga imaju sva crkvena izdanja (Nihil obstat). Zanima me da li su te pojave odobrene od Crkve? I ako nisu, zašto ih Papa ili Crkva ne zabrane?

(Novoobraćenik, Subotica)

biskupi. Takvošto Gospa nikada nije i ne može reći jer je ona Majka Crkve koju je njezin Sim utemeljio na apostolima i njihovim nasljednicima-biskupima. Dakle, čim se nešto protivi Svetom pismu i Predaji kao temeljnoj Božjoj objavi, onda to nije istinita poruka Gospe, niti je takva objava istinita.

Dakle, nijedan vjernik-katolik nije dužan vjerovati u privatne objave, pa čak ni onda kada su te objave odobrene od Crkve u pobožne svrhe - kao što je to slučaj u Lurdu i Fatimi. Privatne objave, i u Lurdu i u Fatimi su za našu vjeru periferne. Mogu biti korisne, ali nisu bitne!

Da to bliže pojasnimo. Ako bi se nekom činilo da je papa "ozakonio" privatne objave svojim posjetom Lurdu ili Fatimi, onda valja reći da privatne objave, iako su autentične (odobrene), nikada ne obvezuju sve članove Crkve. One vežu samo one kojima su direktno dane. A vjernik ih može prihvatiti ili ne.

Zbog toga vjernici imaju razloga i da budu sumnjičavi na privatne objave, koje nisu odobrene od Crkve, ili još više sumnjičavi ako su zbog nekih razloga takve objave neodobrene. Međugorska ukazanja još nemaju takvo odobrenje biskupa. Niti će papa ići u suprotnom donošenju odluke. Crkva nikada nije brzopletno odobravalala bilo kakve objave, osobito privatne.

Na kraju, rekao bih nešto o Vašem komentaru "da se te objave protive i njihovi sljedbenici opiru Drugom vaticanskom koncilu, pa su zbog toga i uznemiravajuće."

I ja mislim da su uznemiravajuće ako se opiru Duhu koji je pokrenuo prošli Sabor i jer su njihovi začetnici ponajviše novo-konzervativci koji nas žele vratiti u predkoncilsko razdoblje Crkve. U povijesti Crkve uvijek je bilo osoba koje su tvrdile da su primile objave od Boga ili Isusa ili pak Marije, tražeći da ih drugi vjernici slijede.

Izgleda da je u ovo naše vrijeme na poseban način došlo do umožavanja takozvanih "vidjelaca" koji tvrde da su imali viđenja i objave (većina ih je vidjela Gospu).

To je i razlog za zabrinutost za većinu pravih i mudrih vjernika. Izgleda da živimo u vremenu neodređenog broja naivnih i povodljivih ljudi koji traže "čuda" i onih koji su spremni da ih iskorištavaju njihovim naivnostima.

Bojim se da će ova pojava još više narasti nadolaskom 2000-te godine, koja je veoma važna svojim datumom za Crkvu i svijet. Ti "vidioci" nam govore o "velikom preporodu" na temelju svojih objava ali bi oni mogli naći daleko jaču hranu za taj preporod - u Svetom pismu i koncilskim dokumentima!

Moja je preporuka onima koji žedaju za novim "viđenjima" i za novim objavama da se vrate izvorima prave objave: Svetom pismu, koje sadrži puninu Božje objave i sve što nam je potrebno za naše spasenje. Tu preporuku ne bih promijenio ni do 2000-te godine, ni u trećem mileniju! Jer ni Isusova Crkva neće imati drugu Poruku!

**"JEFTINA MILOST JE
SMRTNI NEPRIJATELJ NAŠE CRKVE!"**
D. Bonhoeffer

Otmara Majera bb.
Subotica ★★★★★

**Euro[®]
Petrol**

(024) 554-554

PROIZVODNO TRGOVINSKO PREDUZEĆE

BANE.

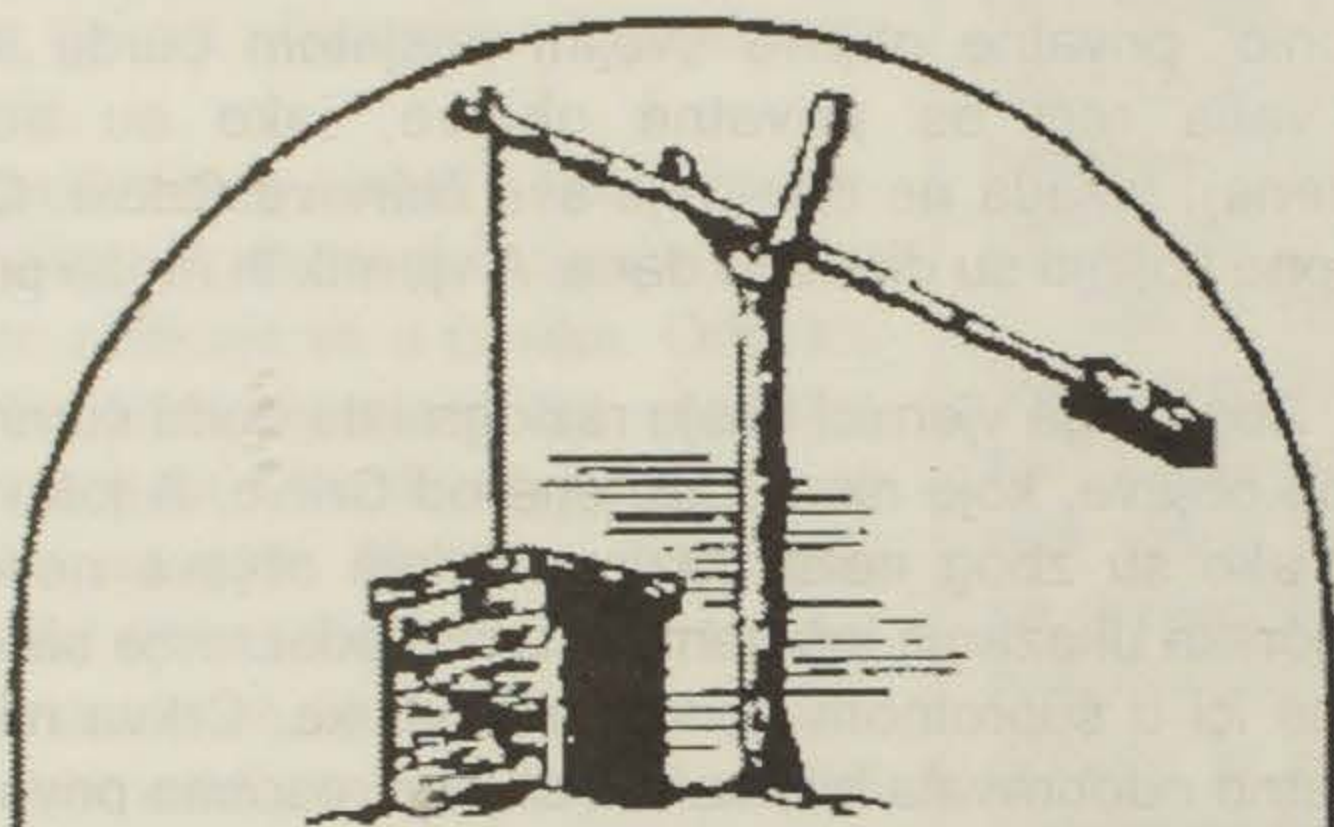
KOMPLETAN GRAĐEVINSKI
MATERIJAL

JACUZZI KADE
OPREMA ZA KUPATILA
TOALETNI ORMARIĆI
KUPATILSKI NAMEŠTAJ
DRVENI WC POKLOPCI
U VIŠE BOJA
KUHINJE

*Čarolija prirode
utkana u Vaš dom*

24000
SUBOTICA,
Batinska 34
Tel./fax:
024/ 561-186
Tel.:
024/561-187
Private:
024/ 561-201
DIZAJN: ZVEKAN D.

*NAJJEFTINJE
KERAMIČKE
PLOČICE!*

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 552 - 774

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

DAREŽLJIVOST

ubire plodove koji izvire
iz nje same;

sama je sebi dostatna,
uvijek je okrenuta drugima,
a trošenjem se povećava
prostor njenog obilovanja.

Darežljivost
kao rijetko što ostvaruje
čovjekovu duhovnu bit.

Onaj tko daruje,
primiče se granici
božanskog svedarja.
Ispražnjuje se i ispunja u isti mah,
ali se njegovo blago
neprestano povećava.

/A. Šuljić/

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino*

*štampa pozivnice
za svadbu.*

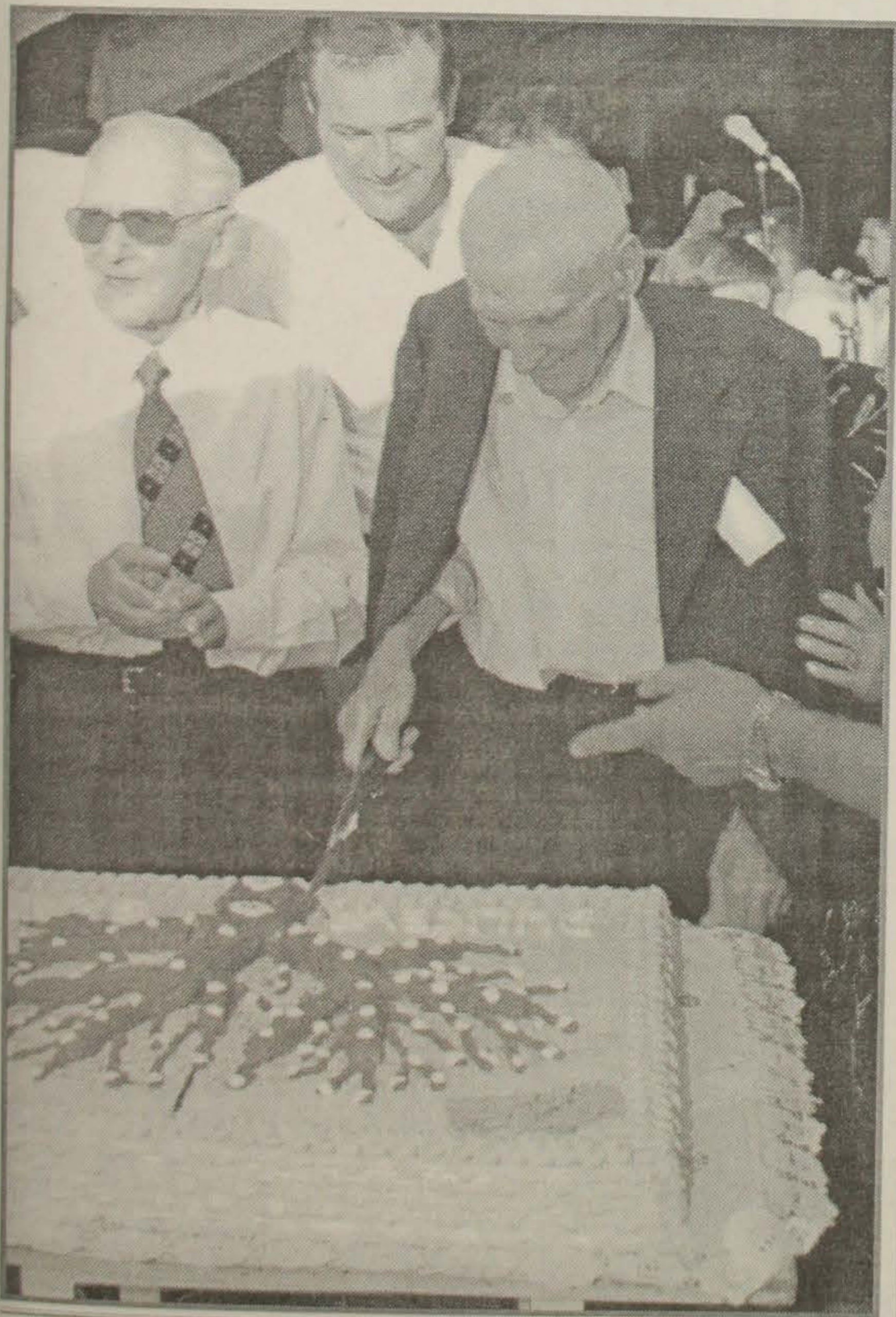

Otmara Majera 10
Telefon: (024) 551-202

SKUP NAJBROJNIJE OBITELJI SUBOTIČKE OPĆINE DULIĆEVI

Razgovarajući neku večer u uredništvu "Zvonika" s članovima Organizacijskog odbora II. obiteljskog skupa Dulićevih, koji su sačinjavali: **Petar Dulić - Barna, Stipe Dulić - Kurjakov, Franjo Dulić - Fratrov, Ivan Dulić - Kumov i Pajo Dulić - Morkanov**, saznao sam puno toga o ovoj, kako rekoše, najbrojnijoj "familiji" u subotičkoj općini. Saznao sam puno više nego što će stati na ovu jednu stranicu. Saznao sam da po statističkim podacima Općine ima 648 članova obitelji Dulić, što nije točno, jer ih po njihovom saznanju ima u Općini oko 900 a na čitavom svijetu oko 1300. Saznao sam te večeri i, ono što rijetko tko zna, da su se njih petorica od mjeseca ožujka (marta) svakog tjedna sastajali, dogovarali, radili da bi sve ispalo onako kako se dogodilo u **subotu, 23.08. 1997. godine na Đurđinu** od 10 sati pa do ranih jutarnjih sati sljedećeg dana. No, o svemu detaljnije pisat ćemo u našem kalendaru "Subotička Danica".

Prvi ovakav skup organizirao je **Pajo Dulić Židoran** 1971. godine, istaknuo je **Petar Dulić - Barna** u svom pozdravnom govoru, na početku Skupa, u velikoj "šatri" smještenoj u crkveno dvorište sv. Josipa Radnika na Đurđinu. On je izrazio veliku radost da se, eto, nakon 25 godina, oko 300 Dulićevih opet našlo zajedno. Zatim je sve prisutne pozvao da uz pratnju VIS "Renesansa" pod vodstvom **Maria Vidakovića**, zapjevaju "bunjevačku himnu": "Kolo igra, tamburica svira" **Nikole Kujundžića**.

Poslije njega je o povijesti ove velike grane Hrvata Bunjevaca govorio mjesni župnik **vlač. Lazar Ivan Krm-potić**, koji je zaslužan za prikup-

ljanje povijesne građe o Dulićevima, za istraživanje podataka o "znamenitim Dulićanima" te za istraživanje njihovog doprinosa kulturi. On je ovom prigodom obitelji Dulić vratio vrlo značajan dokument iz **1773. godine kojim Matija Dulić**, boraveći u Rimu, moli blagoslov pape Klementa XIV. za sebe, za svoje "pretelje" te za još dvanaest osoba navedenih na dokumentu među kojima je uz njega još pet Dulićevih: **Milak, Stipan, Albe, Matan i Joka**. Ovako stari i svečani dokument o svojoj prošlosti posjeduje rijetko koja obitelj na svijetu, a osobito ne među Bunjevcima, istakao je **vlač. Krmpotić**.

Porijeklo obitelji Dulić sačuvano je na **tri obiteljska stabla**. **Prvo stablo** (na slici) sakupio je **Ivan Dulić 1859. godine**, **drugo** prvi predsjednik "Pučke kasine" **Đeno Dulić 1905. a treće je u izradi**.

Na Skupu su prisutni mogli vidjeti i grafikon rođenih Dulićana od 1936. godine do danas.

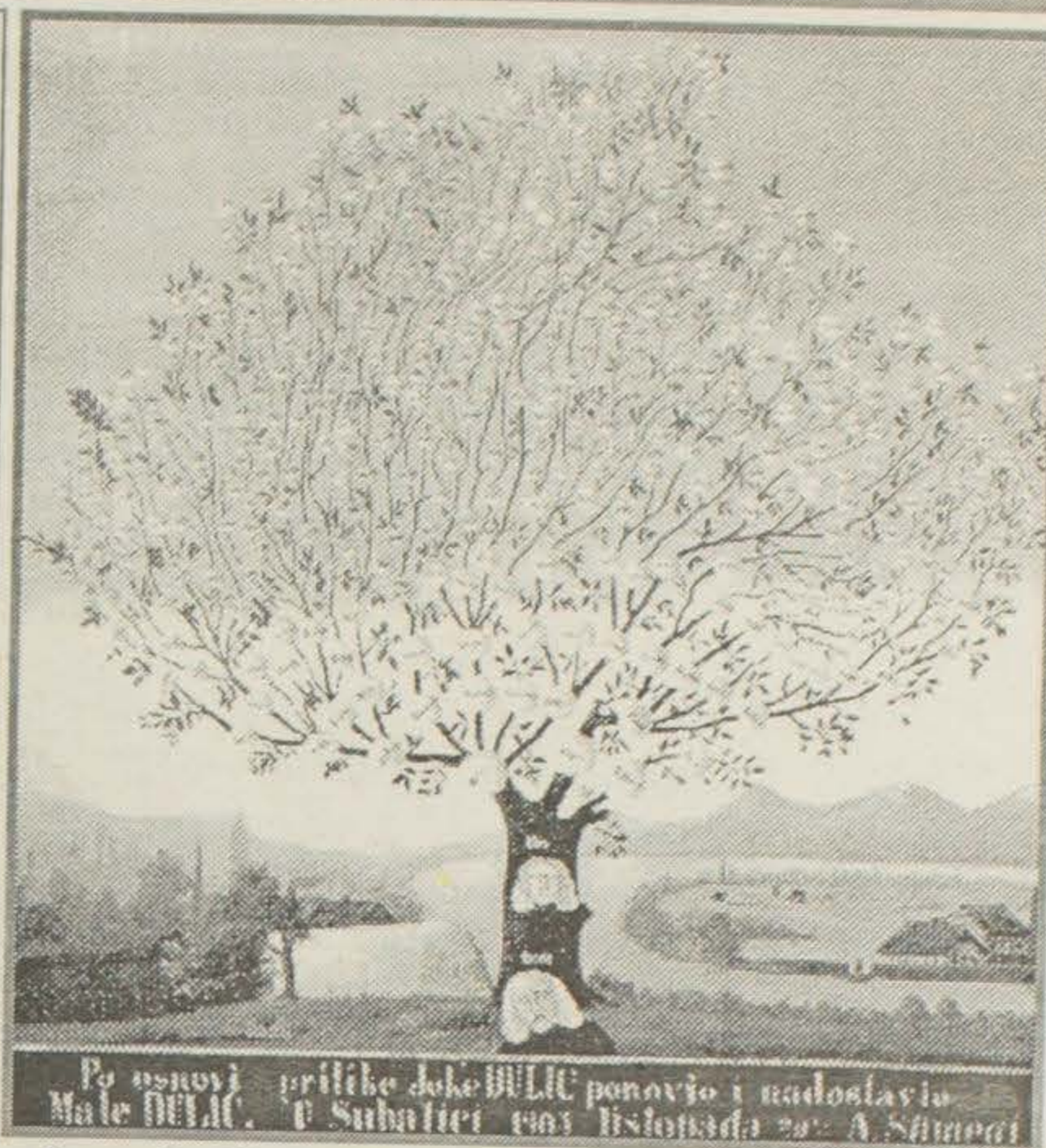
Najstariji članovi ove velike obitelji na ovom Skupu bili su **Vince Dulić (1909) i Matija Dulić - Trinaesti (1910)** kojima je pripala čast da načmu veliku tortu s obiteljskim stablom Dulićevih (na slici). Najmlađi je na skupu bio dvogodišnji **Josip Dulić, sin Franje i Jelice**.

Poslije ovog uvodnog dijela slijedila je svečana sveta misa za sve žive i pokojne članove ove obitelji. Svetu misu u župskoj crkvi predvodio je generalni vikar Subotičke biskupije **mons. Bela Stantić** u koncelebraciji s mjesnim župnikom i franjevcem **o. Marijanom Kovačevićem**, koji je tako uprisutnio one koji su i Dulićeve doveli na ove bačvanske ravni.

Poslije svečanog ručka, koji je od 14,30 sati bio u "šatri", program ovog Skupa nastavljen je u 17,30 sati prikazom: "Dulićev doprinos kulturi". Članovi ove obitelji recitali su pjesme **Matije Dulić**, a prikazan je život i rad značajnijih članova ove obitelji kao što su svećenici, časne sestre, liječnici, graditelji... Na ovom mjestu spomenuo bih tek svećenike **Nikolu Dulića i Blaška (o. Krešimir) Dulića** koji je bio franjevac, te časne sestre: **Mariška Dulić (s. Jelisava)** utemeljiteljicu samostana sestara "Kćeri Milosrđa" u Subotici, **Justika Dulić (s. Regina)** i **s. Benedikta Dulić** također iz Družbe sestara "Kćeri Milosrđa", te dvije žive redovnice: **Manda Dulić (s. Cecilija)** - poglavarica samostana sestara "Marijina Pohođenja" u Zagrebu i **s. Jasna (Marija) Dulić**, koja živi u samostanu sestara "Kćeri Milosrđa" u Subotici. Na ovom mjestu svakako valja spomenuti i **ing. Boltu Dulića** koji je graditelj mnogih crkvenih, kulturnih i društvenih zgrada u Subotici, pa i mnogo šire. No, i o njemu više na drugom mjestu.

Veselili su se Dulićevi toga dana i te noći. Oživjeli mnoge uspomene. Maštali o novim susretima... Nek ih Bog blagoslovi!

A.A.

Po osnovi prilike dođe DULIĆ ponovio i nadostajio Male DULIĆ. u Subotici, uoči Iskonada 20. A. Simeoni

ON
K'o jablan visok
Bunjevac mlad
ponosno vodi kolo,
voli zemlju i rad.

Matija Dulić

Sombor-Karmel

**DUHOVNE VJEŽBE ZA KARMELIĆANSKI TREĆI RED
I SVE KOJI TO ŽELE
Od 22. do 28.09. 1997.**

Tema: **Vrijeme i vječnost u nauci sv. Male Terezije**

Dnevni red:

U 17,00 sati: zajedničko moljenje Večernje u crkvi

U 17,30: zaziv Duha Svetoga i razmatranje

U 18,00: Moljenje svete Krunice

U 18,30: sveta misa i devetnica sv. Maloj Tereziji
za duhovna zvanja

U nedjelju 28. rujna s misom u 10,30 sati
završetak duhovnih vježbi.

Istog dana očekuje se dolazak mladih iz Beograda, koji će u karmelićanskoj crkvi u Somboru izvesti igrokaz iz života sv. male Terezije.

Sombor-Karmel

**1. 10. 1997. godine, svečano zatvaranje
Jubilarnih stote obljetnice smrti sv. male Terezije.**

* U 9 sati svečana koncelebracija na mađarskom jeziku, koju predvodi apostolski nuncij u Jugoslaviji msgr. Santos Abril y Castello uz subotičkog biskupa msgr. Ivana Pénzesa i svećenstvo.

* U 10,30 sati: svečana koncelebracija na hrvatskom jeziku, koju predvodi apostolski nuncij u Jugoslaviji msgr. Santos Abril y Castello, uz beogradskog nadbiskupa i metropolitu msgr. Franca Perka, subotičkog biskupa msgr. Ivana Pénzesa i svećenstvo. Nakon mise blagoslov djece i ruža.

Subotica - katedrala-bazilika sv. Terezije

SRIJEDA, 17. 09. u 18 sati

SV. MISA za pokojnog katedralnog župnika
mons. FRANJU VUKOVIĆA

**STUDIJSKO PUTOVANJE U SVETU ZEMLJU
U TRAJANJU OD 15 DANA**

u mjesecu listopadu/oktobru

- preporuča se studentima
TEOLOŠKO-KATEHETSKOG INSTITUTA
- mogu i drugi
- cijena puta: 1500 DM
- prijave: do 20.09.

Informacije: o. Tadej Vojnović, Cara Dušana 4,
Novi Sad, tel. 021/372-331

Subotica-Isusovo Uskrsnuće

21.09. 1997.

- * u 17 sati sv. misa (predvodi apostolski nuncij
mons. SANTOS ABRIL Y CASTELLO)
- * poslije mise: **OTKRIVANJE BISTE ALEKSE KOKIĆA**
- u dvorištu župe
- * predavanje o našem poznatom svećeniku-pjesniku
Aleksi Kokiću
- * izložba radova umjetnika-župljana župe Isusova Uskrsnuća

Subotica-Sv. Rok

SUSRETI BRAČNIH PAROVA

Petak, 19.09. 1997. u 20,30 sati

TRIBINA MLADIH

21.09. u 19 sati: ZAZIV DUHA SVETOGA

I SVETA MISA U KATEDRALI

Poslije mise: DRUŽENJE U KATOLIČKOM KRUGU

* Mladi govore o svojim duhovnim obnovama
u Somboru, Taizeu i na susretu mladih u Parizu

ZLATNA HARFA

Subotica - Franjevci

28.09. 1997. u 15 sati

NAŠOJ GOSPI BUNARIČKOJ

Evo nas, draga nebeska Majko,
U godini Isusa Krista, tvoga sina.
Došli smo večeras da ti zafalimo
Za ovo svetište, srid bački nizina.

Skromno je, Majko, to svetište tvoje:
Livada, bunarić i kapela mala,
Al tu virnici sve češće dolaze
Da traže pomoć i kažu ti fala.

Izabrala si misto u ovoj dolini,
Okruženo lipom nam ravnicom,
Di nam krase razni darovi Božji
Okolinu iskićenu kuruzom i žitom.

Vriđamo, Majko, Isusa Krista,
A on je Bog i vična dobrotu,
Bez njega ne možemo ništa učiniti,
Jer on je Kralj i našeg života.

Neka je slava Isusu Kristu,
Kroz sva vrmena i sve vikove,
Utecimo se ljubavi njegovoj
I zaštititi bezgrišne mu Majke.

Zaštiti nas, Majko, svojom moćnom rukom
U opasnostima i svim nevoljama,
Budi u pomoći svakom bolesniku,
I u smrtnom času, Majko, budi s nama.

Slavimo te, Prisveta Divice,
Bog te odabro za majku svom sinu.
Isusu je Kristu sveti otac Papa
Posvetio, znamo, ovu godinu.

Budi nam blizu, Isusova Majko,
Ove godine i u sva vrmena,
Udili nam svoju svetu viru
Da se otvorimo Duhu Svetomu.

Ako poslušamo glas Duha Svetoga,
Zloća nam tame nauditi neće;
Ako li živimo po zakonu Božjem,
Sritno ćemo stići u treće tisućljeće.

Fala ti, Majko Isusa Krista!
Fala ti za sve, nebeska Mati!
Nek molitva tvoja i blagoslov sveti
Svu dicu Tvoju kroz život prati!

Kata Ivanković

Pjesma je pročitana na ovogodišnjem Bunaričkom proštenju.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202. E-mail: Andrija.Anisic@BBS.Tipp-Topp.co.yu